

Areella näringar,
landsbygd och
livsmedel

23

Förslag till statsbudget för 2011

Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	13
2.1	Omfattning.....	13
2.2	Utgiftsutveckling	15
2.3	Skatteutgifter.....	16
2.4	Resultatredovisning	18
2.4.1	Mål	18
2.4.2	Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald	18
2.4.3	De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion	31
2.4.4	De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.....	41
2.5	Revisionens iakttagelser.....	47
2.6	Politikens inriktning	47
2.6.1	Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald	47
2.6.2	De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion	52
2.6.3	De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.....	56
2.6.4	Internationellt samarbete	57
3	Budgetförslag.....	59
3.1	Budgetförslag	59
3.1.1	1:1 Skogsstyrelsen.....	59
3.1.2	1:2 Insatser för skogsbruket.....	60
3.1.3	1:3 Internationellt skogssamarbete.....	61
3.1.4	1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	62
3.1.5	1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet ¹	63
3.1.6	1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	63
3.1.7	1:7 Bekämpande smittsamma djursjukdomar	64
3.1.8	1:8 Ersättningar för viltskador m.m.....	65
3.1.9	1:9 Statens jordbruksverk.....	66
3.1.10	1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	67

3.1.11	1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.....	67
3.1.12	1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	69
3.1.13	1:13 Finansiella korrigeringar m.m.....	70
3.1.14	1:14 Fiskeriverket	71
3.1.15	1:15 Strukturstöd till fisket m.m.	72
3.1.16	1:16 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.....	73
3.1.17	1:17 Fiskevård	74
3.1.18	1:18 Livsmedelsverket	75
3.1.19	1:19 Livsmedelsstatistik	76
3.1.20	1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik från EU-budgeten.....	76
3.1.21	1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	77
3.1.22	1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	78
3.1.23	1:23 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	78
3.1.24	1:24 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.....	80
3.1.25	1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket.....	82
3.1.26	1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	82
3.1.27	1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	83
3.1.28	1:28 Främjande av rennäringen m.m.	83
3.1.29	1:29 Sveriges lantbruksuniversitet	85
3.1.30	1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	86
3.1.31	1:31 Bidrag till skogs- och lantbruksakademien	88
3.1.32	Sametinget.....	88

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	11
2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	15
2.2 Härledning av ramnivån 2011–2014. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16
2.3 Ramnivån 2011 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	16
2.4 Skatteutgifter	17
2.5 Antal mjölkkor, slaktsvin och smågrisar i svenskt jordbruk.....	19
2.6 Åkermarkens användning.....	19
2.7 Förändring av de administrativa kostnaderna 2006–2010.....	22
2.8 Valdeltagande	24
2.9 Befolknings-, företags- och sysselsättningsutveckling sedan 2002	25
2.10 Åtgärder för en förbättrad konkurrenskraft.....	26
2.11 Åtgärder för diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden	27
2.12 Produktion, sysselsatta och omsättning i vattenbruk	28
2.13 Miljöersättningar	33
2.14 Miljöinvesteringar.....	33
2.15 Areal gammal och äldre lövrik skog och volym hård död ved i produktiv skogsmark i femårsintervaller.....	36
2.16 Skadeutvecklingen av granbarkborre 2007–2009.....	36
2.17 Överskridna kvoter och kvotutnyttjande	38
2.18 Antal fall/besättningar med epizootisk sjukdom 2005–2009	42
2.19 Salmonella i djurbesättningar och anläggningar 2005–2009.....	42
2.20 Antal allvarliga avvikelser vid offentlig kontroll.....	44
3.21 Anslagsutveckling.....	59
3.22 Offentligrättslig verksamhet.....	59
3.23 Uppdragsverksamhet.....	59
3.24 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:1 Skogsstyrelsen	60
3.25 Anslagsutveckling.....	60
3.26 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	61
3.27 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:2 Insatser i skogsbruket	61
3.28 Anslagsutveckling.....	61
3.29 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:3 Internationellt skogssamarbete.....	62
3.30 Anslagsutveckling.....	62
3.31 Uppdragsverksamhet.....	62
3.32 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	62
3.33 Anslagsutveckling.....	63
3.34 Offentligrättslig verksamhet.....	63
3.35 Uppdragsverksamhet.....	63

3.36 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	63
3.37 Anslagsutveckling.....	63
3.38 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	64
3.39 Anslagsutveckling.....	64
3.40 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	64
3.41 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	65
3.42 Anslagsutveckling.....	65
3.43 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:8 Ersättningar för viltskador m.m.	65
3.44 Anslagsutveckling.....	66
3.45 Offentligrättslig verksamhet	66
3.46 Uppdragsverksamhet	66
3.47 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:9 Statens jordbruksverk.....	67
3.48 Anslagsutveckling.....	67
3.49 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	67
3.50 Anslagsutveckling.....	67
3.51 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	68
3.52 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	69
3.53 Anslagsutveckling.....	69
3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	69
3.55 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	70
3.56 Anslagsutveckling.....	70
3.57 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	71
3.58 Anslagsutveckling.....	71
3.59 Uppdragsverksamhet	71
3.60 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:14 Fiskeriverket.....	72
3.61 Anslagsutveckling.....	72
3.62 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	72
3.63 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:15 Strukturstöd till fisket m.m.	73
3.64 Anslagsutveckling.....	73
3.65 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	73
3.66 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:16 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	74
3.67 Anslagsutveckling.....	74
3.68 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:17 Fiskevård.....	74
3.69 Anslagsutveckling.....	75
3.70 Offentligrättslig verksamhet	75
3.71 Uppdragsverksamhet	75
3.72 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:18 Livsmedelsverket	75
3.73 Anslagsutveckling.....	76
3.74 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:19 Livsmedelsstatistik.....	76
3.75 Anslagsutveckling.....	76

3.76 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten.....	77
3.77 Anslagsutveckling.....	77
3.78 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	77
3.79 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	78
3.80 Anslagsutveckling.....	78
3.81 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer.....	78
3.82 Anslagsutveckling.....	78
3.83 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	79
3.84 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:23 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.....	80
3.85 Anslagsutveckling.....	80
3.86 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	81
3.87 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:24 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	81
3.88 Anslagsutveckling.....	82
3.89 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	82
3.90 Anslagsutveckling.....	82
3.91 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	83
3.92 Anslagsutveckling.....	83
3.93 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	83
3.94 Anslagsutveckling.....	83
3.95 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	84
3.96 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:28 Främjande av rennäringen m.m.....	85
3.97 Anslagsutveckling.....	85
3.98 Uppdragsverksamhet.....	85
3.99 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:29 Sveriges lantbruksuniversitet.....	86
3.100 Anslagsutveckling.....	86
3.101 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden	87
3.102 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	88
3.103 Anslagsutveckling.....	88
3.104 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:31 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	88

Diagramförteckning

2.1 Utgiftsområde 23 2011	14
2.2 Handelsutveckling 2000–2009.....	22
2.3 Utsläpp av växthusgaser från jordbruket	31
2.4 Energitillförsel av biobränsle	32
2.5 Genomsnittlig årlig avsatt tillväxt på produktiv skogsmark.....	35
2.6 Areal med omedelbart röjningsbehov fördelat på 3-årsmedelvärden	35

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner de mål för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel som regeringen föreslår (avsnitt 2.4.1),
2. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 85 000 000 kronor under perioden 2012–2015 (avsnitt 3.1.2),
3. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:7 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 kronor under 2012 (avsnitt 3.1.7),
4. bemyndigar regeringen att för 2011 låta Kammarkollegiet ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret på högst 5 000 000 kronor (avsnitt 3.1.8),
5. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:11 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 230 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 3.1.11),
6. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:12 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kronor under 2012 och högst 25 000 000 kronor under 2013 (avsnitt 3.1.12),
7. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 000 000 kronor under 2012 och högst 3 000 000 kronor under 2013 (avsnitt 3.1.15),
8. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:16 *Från EU-budgeten finansierat strukturstöd till fisket m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 kronor under 2012 och högst 23 000 000 kronor under 2013 (avsnitt 3.1.16),
9. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:21 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2012 (avsnitt 3.1.21),
10. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:23 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 041 415 000 kronor under 2012, högst 1 000 000 000 kronor under 2013 och högst 660 585 000 kronor under 2014 och 2015 (avsnitt 3.1.23)

11. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:24 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 134 014 000 kronor under 2012, högst 1 000 000 000 kronor under 2013 och högst 665 986 000 kronor under 2014 och 2015 (avsnitt 3.1.24),
12. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:28 *Främjande av rennäringen m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor under 2012 och högst 3 300 000 kronor under 2013 (avsnitt 3.1.28),
13. bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:30 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 450 000 000 kronor under 2012, högst 400 000 000 kronor under 2013 och högst 350 000 000 kronor under perioden 2014–2016 (avsnitt 3.1.30).

Anslagsbelopp		
<i>Tusental kronor</i>		
Anslag	Anslagstyp	
1:1 Skogsstyrelsen	Ramanslag	362 563
1:2 Insatser för skogsbruket	Ramanslag	223 070
1:3 Internationellt skogssamarbete	Ramanslag	1 397
1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	Ramanslag	118 047
1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	Ramanslag	104 617
1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	Ramanslag	12 933
1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	Ramanslag	124 349
1:8 Ersättningar för viltskador m.m.	Ramanslag	47 778
1:9 Statens jordbruksverk	Ramanslag	441 387
1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	Ramanslag	8 000
1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	Ramanslag	6 599 000
1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	Ramanslag	342 374
1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	Ramanslag	75 472
1:14 Fiskeriverket	Ramanslag	84 715
1:15 Strukturstöd till fisket m.m.	Ramanslag	28 000
1:16 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	Ramanslag	70 000
1:17 Fiskevård	Ramanslag	12 416
1:18 Livsmedelsverket	Ramanslag	205 017
1:19 Livsmedelsstatistik	Ramanslag	23 287
1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	Ramanslag	7 356
1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	Ramanslag	103 410
1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	Ramanslag	42 866
1:23 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	Ramanslag	3 380 698
1:24 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	Ramanslag	3 242 895
1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	Ramanslag	26 830
1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	Ramanslag	2 616
1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	Ramanslag	1 029
1:28 Främjande av rennäringen m.m.	Ramanslag	117 915
1:29 Sveriges lantbruksuniversitet	Ramanslag	1 653 413
1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	Ramanslag	401 758
1:31 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	Ramanslag	1 427
Summa		17 866 635

2 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel omfattar verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskeri-näring, livsmedel, skog, djur, landsbygd, ren-näring och samefrågor. Vidare omfattar utgifts-området även verksamhet inom utbildning och forskning. Utgiftsområdet omfattar 31 anslag.

Verksamheten gällande jordbruksnäringen är i hög grad inriktad på tillämpning av EU:s regleringar och stödssystem. Utgifterna för verksamheten inom både jordbruks- och fiskeområdena bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU. De djurfrågor som omfattas berör djur som människan håller eller på annat sätt har tagit ansvar för samt den del av faunavården som avser viltvård. Djur- och folkhälsa, djurskydd och viltvård behandlas under utgiftsområdet.

Verksamhet inom landsbygdsområdet syftar till att bidra till en hållbar utveckling av landsbygden genom bl.a. fler och växande företag samt naturresurser som brukas utan att förbrukas. Denna verksamhet består huvudsakligen av åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013.

Inom livsmedelsområdet bedrivs verksamhet genom att utarbeta regler och utöva kontroll enligt livsmedelslagen. Därtill bedrivs verksamhet som avser att främja livsmedelssektorns konkurrenskraft samt öka livsmedelsexporten.

Verksamheten inom skogsområdet är inriktad på tillsyn, inventering, uppföljning, utvärdering samt rådgivning, utbildning och information. Vidare ingår framför allt miljöinriktade bidrag.

Försöksverksamheten med vidgad samordnad länsförvaltning på Gotland pågår t.o.m. 2010. Försöksverksamheten innebär att Skogsstyrelsens arbetsuppgifter sedan 1998 har integrerats i den verksamhet som länsstyrelsen ansvarar för.

Verksamhet inom sameområdet syftar till att verka för en levande samisk kultur, inklusive det samiska språket, byggd på en ekologisk hållbar rennäring och andra samiska näringar. Området omfattar också anslag under andra utgiftsområden. Jordbruksdepartementet har samordningsansvar för frågor som rör samerna.

Verksamhet inom utbildning och forskning utvecklar kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Den forskning som bedrivs inom de areella näringarna har ett särskilt ansvar för att kunskaperna om naturresurserna utvecklas för kommande generationers behov.

Samarbete mellan länder bedrivs inom utgiftsområdet särskilt inom ramen för EU men även internationellt inom FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations), det nordiska samarbetet, WTO (World Trade Organisation), OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), Forest Europe (alleuropeiskt skogssamarbete), Codex Alimentarius, IPPC (Internationella växtskyddskonventionen), OIE (Världsorganisationen för djurhälsa) och en rad andra internationella organisationer.

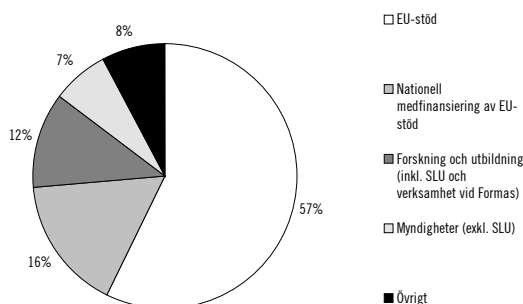
Inom utgiftsområdet ryms följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Fiskeriverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Livsmedelsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges lant-

bruksuniversitet samt vissa verksamheter vid länsstyrelserna och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas). Sametinget redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Av utgifterna finansieras 57 procent genom Europeiska garantifonden för jordbruk, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt Europeiska fiskerifonden. Merparten av EU-stöden avser obligatoriska åtgärder såsom gårdsstöd, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör landsbygdsprogrammet och det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige.

I diagrammet 2:1 visas fördelningen av medel inom utgiftsområdet.

Diagram 2.1 Utgiftsområde 23 2011

- EU-stöd (10,3 miljarder kronor): Finansiering från EU-budgeten, t.ex. gårdsstöd, intervention och landsbygdsprogrammet. En del av EU-stödet förutsätter nationell medfinansiering.
- Nationell medfinansiering av landsbygdsprogrammet m.m. (2,9 miljarder kronor).
- Forskning och utbildning (2,1 miljarder kronor): SLU och stöd till forskning.
- Myndigheter (1,2 miljarder kronor): Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, m.fl. (ej SLU).
- Övrigt (1,4 miljarder kronor): Nationellt stöd, bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, m.m.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel
Miljoner kronor

	Utfall 2009	Budget 2010 ¹	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013	Beräknat 2014
1:1 Skogsstyrelsen	316	345	346	363	363	371	379
1:2 Insatser för skogsbruket	322	204	396	223	225	225	226
1:3 Internationellt skogsarbete	1	1	1	1	1	1	1
1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt	112	118	115	118	113	115	117
1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet	100	104	104	105	106	107	109
1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	14	15	14	13	13	13	15
1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	289	257	233	124	124	124	124
1:8 Ersättningar för viltskador m.m.	112	56	46	48	48	38	38
1:9 Statens jordbruksverk	543	409	398	441	441	445	455
1:10 Bekämpande av växtsjukdomar	5	8	8	8	5	5	5
1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	6 970	8 175	7 320	6 599	6 446	6 280	6 280
1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	760	1 008	566	342	292	263	263
1:13 Finansiella korrigeringar m.m.	134	50	42	75	75	75	75
1:14 Fiskeriverket	156	168	164	85	0	0	0
1:15 Strukturstöd till fisket m.m.	15	28	39	28	28	28	0
1:16 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	68	70	132	70	70	70	0
1:17 Fiskevård	28	25	24	12	0	0	0
1:18 Livsmedelsverket	190	200	200	205	200	202	207
1:19 Livsmedelsstatistik	24	25	25	23	24	24	24
1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	7	7	7	7	7	7	7
1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	40	54	61	103	88	88	88
1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	48	44	43	43	42	42	42
1:23 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 414	2 952	2 771	3 381	3 133	2 555	2 912
1:24 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 724	2 655	2 587	3 243	2 985	2 780	2 499
1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	24	23	22	27	30	29	28
1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4	4	4	3	3	3	3
1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	2	2	2	1	1	1	1
1:28 Främjande av rennäringen m.m.	55	105	102	118	108	108	108
1:29 Sveriges lantbruksuniversitet	1 503	1 624	1 624	1 653	1 637	1 656	1 691
1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	381	399	392	402	417	351	358
1:31 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	1	1	1	1
<i>Åldreanslag</i>							
2009 1:32 Avvecklingsmyndigheten för Livsmedelsekonomiska institutet	1	0		0	0	0	0
2008 41:04 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning	6	0		0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 369	19 137	17 792	17 867	17 027	16 009	16 058

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband1 ed denna proposition.

Utgifterna för 2009 inom utgiftsområdet blev 1,3 miljarder kronor lägre än anvisade medel. Den främsta förklaringen till avvikelserna är att det för landsbygdsprogrammet genom bl.a. sen start, har byggts upp ett anslagssparande. Därutöver har behovet av intervention varit lågt under 2009.

Högre utgifter än anvisade medel blev det däremot för det s.k. stormstödet. Med anledning av stormen Gudrun som drabbade södra Sverige i januari 2005 beslutade riksdagen om ett antal åtgärder för att lindra effekterna för de drabbade skogsägarna. Därför har extra medel tillförts anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* 2005 t.o.m. 2008. Omfattningen på åtgärderna var till att börja med låga, vilket resulterat i ett anslags-sparande som senare tagits i anspråk.

För 2010 beräknas utgifterna inom utgiftsområdet bli 1,3 miljarder kronor lägre än anvisat. Förklaringen är dels lägre utgifter för gårdsstöd till följd av en lägre euronkurs, dels ett lågt behov av intervention.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2011–2014. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2011	2012	2013
Anvisat 2010¹	19 082	19 082	19 082
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	23	57	105
Beslut	102	-191	-358
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-1 013	-1 217	-1 412
Volymer			
Överföring till/från andra utgiftsområden	-76	-149	-151
Övrigt ³	-251	-555	-1 256
Ny ramnivå	17 867	17 027	16 009

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt.

Den föreslagna ramnivån för 2011 är 1,3 miljarder kronor lägre än vad som anvisades för 2010, vilket i huvudsak beror på att anslaget för gårdsstöd fick ett tillskott av medel 2010 för att säkerställa att ansökt belopp kunde betalas ut.

Tabell 2.3 Ramnivån 2011 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2011
Transfereringar ¹	13 924
Verksamhetskostnader ²	3 910
Investeringar ³	33
Summa ramnivå	17 867

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2009 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten t.ex. vis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfallet 2009 samt kända förändringar av anslagens användning.

2.3 Skatteutgifter

Statens stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel redovisas i huvudsak på statsbudgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en likformig beskattning, s.k. skatteutgifter. Avvikelser från en likformig beskattning utgör en skatteförmån om t.ex. en viss grupp av skattskyldiga omfattas av en skattelättnad i förhållande till en likformig beskattning och som en skattesanktion om det rör sig om ett överuttag av skatt. Många av skatteutgifterna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika politikområden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa skatteutgifter påverkar statsbudgetens saldo och kan därför jämföras med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteutgifterna finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2010 (skr. 2009/10:195). I det följande redovisas de nettoberäknade skatteutgifterna som är att hänföra till utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Därutöver tillkommer kapitalvinst på näringsfastigheter. Det har dock inte varit möjligt att i redovisningen särskilja hur stor andel som hänförs till lantbruksfastigheter respektive övriga näringsfastigheter.

Tabell 2.4 Skatteutgifter

Miljoner kronor

	2010	2011
Uttag av bränsle	110	110
Avverkningsrätt till skog	-	-
Anläggning av ny skog m.m.	260	340
Skogsavdrag	-	-
Bränsleförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen	109	129
Generell nedsättning av koldioxidskatt för trädgårds- och jordbruksnäringen	361	320
Särskild nedsättning av koldioxidskatt för trädgårds- och jordbruksnäringen	20	13
Elförbrukning inom växthus- och jordbruksnäringen	439	443
Nedsättning av koldioxidskatt för dieselbränsle till arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruksnäringen	1 000	948
Totalt för utgiftsområde 23	2 299	2 303

Uttag av bränsle

Enligt huvudregeln är uttag ur näringsverksamhet skattepliktigt. Uttag av bränsle för uppvärmning är dock undantaget från skatteplikt om fastigheten är taxerad som lantbruksenhet. Skatteavvikelsen avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

Avverkningsrätt till skog

Enligt god redovisningssed uppkommer intäkten när bindande avtal träffas. Enligt gällande lagstiftning tillämpas dock i detta fall kontantprincipen. Det innebär att beskattningen skjuts upp, varför en räntefri kredit uppstår i näringsverksamhet.

Anläggning av ny skog m.m.

Utgifter för anläggning av ny skog och dikning som främjar skogsbruk ska kostnadsföras direkt. Utgifter för inköp och plantering av träd och buskar för frukt- eller bärodling får dras av direkt. Skatteutgiften utgörs av ränteeffekten på den omedelbara avskrivningen och avser skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt.

Skogsavdrag

Vid avyttring av skog får fysisk person under innehavstiden avdrag med högst 50 procent av anskaffningsvärdet, medan avdraget för juridiska personer är begränsat till 25 procent. Vid taxeringen för ett visst beskattningsår får avdrag göras med högst halva den avdragsgrundande skogsintäkten. Syftet med avdragsrätten är att undanta rena kapitaluttag från beskattning. Därmed saknas anledning att ge avdrag när värdeökningen på skogstillväxten överstiger gjorda uttag. Skatteutgiften uppkommer genom den schablon som är vald för beräkning av avdragets storlek och avser inkomstskatt och särskild löneskatt.

Bränsleförbrukning inom trädgårds- och jordbruksnäringen

Trädgårds- och jordbruksnäringen är skattebefriad från energiskatt för användning av fossila bränslen till uppvärmning. Normen för alla fossila bränslen utgörs av full energiskattesats på eldningsolja.

Generell nedsättning av koldioxidskatt för uppvärmning inom trädgårds- och jordbruksnäringen

För bränslen som används inom trädgårds- och jordbruksnäringen medges en nedsättning på 79 procent av koldioxidskatten för all användning av fossila bränslen för uppvärmning. Normen utgörs av full koldioxidskatt.

Särskild nedsättning av koldioxidskatt för uppvärmning inom trädgårds- och jordbruksnäringen

För trädgårds- och jordbruksnäringen medges nedsättning utöver den generella nedsättningen om koldioxidskatten överstiger 0,8 procent av det enskilda företagens försäljningsvärde. För det överskjutande beloppet sätts skatten ned till 24 procent. EU:s minimiskattesatser måste dock alltid respekteras. Normen utgörs av full koldioxidskattesats.

Elförbrukning inom trädgårds- och jordbruksnäringen

Elanvändningen i trädgårds- och jordbruksnäringen beskattas med 0,5 öre/kWh. Normen utgörs av normalskattesatsen på el.

Nedsättning av koldioxidskatt för dieselbränsle till arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruksnäringen

För dieselolja som används i arbetsmaskiner inom trädgårds-, jord- och skogsbruksverksamhet medges en nedsättning av koldioxidskatten med 79 procent. Normen utgörs av full koldioxidskattesats.

2.4 Resultatredovisning

2.4.1 Mål

Regeringens förslag: Målen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
  - De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.
  - De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.
-

Skälen för regeringens förslag: Regeringen lämnar i budgetpropositionen för 2011 resultatredovisningen för 2009 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt regeringens vision *bruka utan att förbruka*. Visionen är indelad i tre övergripande mål, som även utgör strukturen för regeringens redovisning och uppföljning:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
- De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.
- De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

Regeringen redovisar nedan uppnådda resultat och effekter av gjorda insatser. Ett arbete med att rapportera mot visionens mål med hjälp av indikatorer pågår och där så är möjligt har rapportering skett via indikatorer. År 2009 är det första året som myndigheterna rapporterat till regeringen enligt *bruka utan att förbruka*.

Skogspolitikens två jämställda mål, beslutade av riksdagen (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252 och prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244), redovisas i avsnitt En skogspolitik i takt med tiden.

2.4.2 Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används ett antal olika indikatorer som framgår av nedanstående text.

De gröna näringarnas konkurrenskraft

Resultat

Regeringen arbetar för ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet, med ambitionen att svenska jordbrukare ska ha likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot jordbrukare i övriga EU. Resultat om konkurrenskraft för områdena, landsbygd, fiske och skog finns under avsnitten Landsbygden – framtidslandet, Fiskeprogrammet och En skogspolitik i takt med tiden.

Prisutveckling

Under 2009 minskade avräkningspriserna på jordbruksprodukter och de senaste årens kraftiga prisvariationer kvarstår. Avräkningspriset är den ersättning en lantbrukare erhåller för sina producerade varor. Mellan mars 2009 och mars 2010 minskade avräkningspriserna med i genomsnitt 1,7 procent. Störst var minskningen för spannmål där priserna sjönk med 25,2 procent.

Under samma period noterades en minskning av priserna på jordbrukets insatsvaror med endast 5,4 procent. Priset sjönk för bl.a. gödnings- och jordförbättringsmedel och djurfoder, där minskningen var 42,2 procent respektive

6,8 procent. Priset på jordbruksmark har däremot ökat kontinuerligt sedan Sveriges EU-inträde 1995. Mellan 2007 och 2008 ökade priserna på jordbruksmark med i genomsnitt cirka 10 procent.

Jordbrukets investeringar i maskiner och redskap har uppskattats till 6,8 miljarder kronor 2008, vilket är en ökning med 9 procent jämfört med året innan och en ökning med 33 procent sedan 2006.

Antalet jordbruksföretag uppgår enligt SCB till nära 90 000 vilket är en minskning med nästan en tredjedel jämfört med för fem år sedan.

Strukturutveckling

Antalet sysselsatta inom jordbruket minskade med cirka 20 000 under perioden 1997–2007, vilket motsvarar cirka 10 procent. Enligt Jordbruksverket uppgick antalet sysselsatta i jordbruket 2007 till 178 000 personer varav 61 procent var män och 39 procent kvinnor.

Preliminär statistik visar att företagens inkomster minskat med nära 14 procent mellan åren 2008–2009.

Antalet mjölkkor minskade mellan åren 1995–2009 med 26 procent. Ökad produktivitet har dock medfört att mjölkinvägningen under samma period endast har minskat med 10 procent. Under samma period minskade antalet mjölkföretag med 66 procent. Den genomsnittliga besättningsstorleken för företag med mjölkkor ökade från 55 till drygt 59 mjölkkor mellan åren 2008 och 2009. Då mjölkkvoterna är under avveckling genom årliga ökning av de nationella kvoterna är det inte lägre relevant att mäta utvecklingen inom mjölksektorn i termer av kvotuppfyllelse.

Tabell 2.5 Antal mjölkkor, slaktsvin och smågrisar i svenskt jordbruk

	1995	2000	2008	2009
Mjölkor	482 100	427 600	357 200	356 800
Slaktsvin	1 299 800	1 145 900	974 100	942 500
Smågrisar	768 300	566 000	465 300	426 000

Källa: Statens Jordbruksverk JO 20 SM 0901.

År 2009 fanns det 942 500 slaktsvin och 426 000 smågrisar i svenskt jordbruk. Detta är en minskning med 28 respektive 45 procent sedan 1995. Den genomsnittliga besättningsstorleken hos företag med slaktsvin har mer än tredubblats under samma tidsperiod.

Den totala arealen åkermark har minskat med 4,5 procent mellan åren 1995 och 2009. Spannmålsarealen minskade under samma period med 5 procent. Samtidigt ökade vallarealen med 11 procent. Den totala skörden av spannmål blev under 2009 drygt 5,2 miljoner ton, vilket är i nivå med 2008 års skörd. Den totala skörden av oljeväxter uppgick till 298 500 ton, vilket är 15 procent mer än 2008 och 32 procent mer än genomsnittet för de fem senaste åren.

Tabell 2.6 Åkermarkens användning

Hektar	1995	2000	2008	2009
Spannmål	1 104 500	1 228 900	1 087 700	1 048 600
Baljväxter	21 200	37 300	25 300	34 000
Vall och grönfoderv.	1 058 900	920 800	1 158 900	1 175 300
Potatis	35 000	32 900	26 900	27 000
Socketbetor	57 500	55 500	36 800	39 800
Raps och rybs	104 600	48 200	89 500	99 500
Övrigt, inkl träda	384 800	382 400	206 400	219 300
Summa åkermark	2 766 600	2 706 000	2 631 500	2 643 400

Källa: Statens Jordbruksverk JO 10 SM 1001.

Administration

Under 2008 och 2009 genomförde Jordbruksverket tillsammans med länsstyrelserna en uppdatering av blockdatabasen, den databas med kartmaterial som används vid ansökan om jordbruksstöd. Orsaken till uppdateringen var den kritik som Europeiska kommissionen har riktat mot Sverige i samband med revisionsbesök. Trots det merarbete som uppdateringen av databasen medförde kunde Jordbruksverket under 2009 betala ut gårdsstöd, miljöersättningar, djurbidrag, kompensationsbidrag och nationellt stöd i normal omfattning, 12,3 miljarder kronor.

Genom implementeringen av jordbruksreformen från 2008, den s.k. hälsokontrollen har ytterligare medel tillförts landsbygdsprogrammet genom modulering, dvs. överföring från direktstöd till landsbygdsstöd, och överföring av outnyttjade medel. Sverige har även valt att frikoppla proteingrödestödet redan 2010 medan resten av stöden, bl.a. handjursbidraget och stöd till odling och produktion av potatisstärkelse, frikopplas från produktionen 2012. Sverige har vidare valt att sätta gränsen för ansökan om gårdsstöd till fyra hektar stödberättigad areal. Beslutet om hälsokontrollen innebär även att Sverige har möjlighet att stödja vissa betes-

marker fullt ut inom landsbygdsprogrammet även om marken inte är berättigad till gårdsstöd.

På grund av de kraftigt fallande avräkningspriserna på mjölk beslutade EU:s ministerråd om ett tillfälligt stöd under 2009 till mjölkproducenter som för Sveriges del uppgick till 67 miljoner kronor. Sverige valde att fördela detta stöd till mjölkproducenter baserat på produktionen under kvotåret 2008/09.

I slutet på 2009 beslutade regeringen att för Blekinge län ska vissa frågor om stöd enligt förordningen (2004:760) om EU:s direktstöd till jordbrukare m.m. och förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder prövas av Länsstyrelsen i Skåne län. Ändringarna genomfördes efter förslag från de båda länsstyrelserna.

Analys och slutsatser

Det svenska jordbruket agerar på en alltmer internationellt konkurrensutsatt marknad. För att jordbruksnäringen ska vara framgångsrik krävs att den är konkurrenskraftig inte bara i förhållande till annan verksamhet i Sverige och andra producenter inom EU utan även mot en alltmer effektiv produktion i länder utanför EU.

Under de senaste åren har både avräkningspriserna och kostnaderna för insatsvaror uppvisat stora variationer. Då minskningen i priset på insatsvaror inte fullt ut kompenserat för fallande avräkningspriser har lönsamheten i jordbrukssektorn sjunkit. En kontinuerlig strukturutveckling mot färre och större produktionsenheter inom jordbruket har fortgått under en längre tid. Under de senaste åren har det skett en allmän nedgång av jordbrukets omfattning, både vad gäller sysselsättning och produktion. Samtidigt ser vi en positiv trend när det gäller exporten av jordbruksvaror och livsmedel liksom ett ökande antal livsmedelsföretag. Denna ökning av livsmedelsexporten har dock ännu inte kommit primärproducenterna inom framför allt mejeri- och animaliesektorn till del.

De stimulansåtgärder för företag som regeringen har genomfört under det senaste året har varit betydelsefulla för de areella näringarna, inte minst med anledning av den ogynnsamma lönsamhetsutveckling som har skett på jordbruksområdet. Förändringarna i de sociala trygghetssystemen kommer att skapa en större tydlighet och förutsägbarhet, ökad likabehandling av företagare och anställda samt ökad valfrihet i sjukförsäkring för företagare.

Regeringens beslut om minskat skatteuttag från jordbruksföretag genom upphävandet av lagen om skatt på gödselmedel (prop. 2009/10:41 Vissa punktskattefrågor med anledning av budgetpropositionen för 2010) har bidragit positivt till sektorns lönsamhet.

Företagen inom de gröna näringarna kommer också att gynnas av de åtgärder som föreslogs i regeringens proposition Trygghetssystemen för företagare (prop. 2009/10:120) om förändringar i de sociala trygghetssystemen.

Därtill förväntas den under 2010 beslutade nedsättningen av egenavgifterna med 5 procent (dock högst med 10 000 kronor per år) komma att bidra ytterligare till lönsamheten inom de gröna näringarna (prop. 2009/10:178 Nedsättning av egenavgifter).

Gårdsstödet och andra jordbruksstöd har även fortsatt stor betydelse för att upprätthålla lönsamheten inom det svenska jordbruket. Utbetalningsnivån av gårdsstödet 2009 är nästan i nivå med den för 2008.

Det svenska genomförandet av jordbruksreformen från 2008, den s.k. hälsokontrollen, har bidragit till en ytterligare reformering av jordbrukspolitiken i Sverige och till regeringens målsättning om en mer marknadsorienterad jordbrukssektor. Reformen innebär även ett ökat fokus på riktade stöd till jordbruket inom landsbygdsprogrammet som ersättning för genomförandet av miljöfrämjande åtgärder.

En frikopplad produktion leder till ökad lönsamhet för jordbruket generellt, samtidigt får produktionsmedelsskatter och nationell lagstiftning stor betydelse för det svenska jordbrukets konkurrenskraft. Borttagandet av skatten på handelsgödsel och sänkningen av egenavgifter bedöms därför bidra till att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. De fortsatt höga markpriserna indikerar att svenska jordbrukare har framtidstro. Även den låga räntenivån bidrar sannolikt till att upprätthålla en hög investeringsnivå och därmed till en fortsatt modernisering och strukturutveckling av det svenska jordbruket, men också av skogsbruket och övriga verksamheter inom de areella näringarna.

Den uppdatering av blockdatabasen som genomförts innebär att risken för sanktioner från kommissionen minskar samtidigt som ansökningsförfarandet för jordbruksstöd förenklas och kostnaderna för kontrollerna av jordbruks- och landsbygdsstöd minskar.

Regelförenkling

Resultat

Förenkling av lagstiftningen för företag verk- samma inom de areella näringarna är en priorite- rad fråga för regeringen. Målsättningen var att under mandatperioden minska företagets admin- istrativa kostnader med 25 procent samt uppnå en märkbar positiv förändring i företagets vardag.

I regeringens skrivelse Regelförenklings- arbetet 2006–2010 (skr. 2009/10:226) lämnas en samlad redogörelse för regeringens regelförenk- lingsarbete under perioden 2006–2010.

Jordbruksdepartementet har tillsammans med Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Skogsstyrel- sen och Fiskeriverket bedrivit ett arbete med aktiv medverkan från berörda branschorganisa- tioner. Satsningar har gjorts på IT-utveckling för att samordna befintliga rapporteringssystem och att göra dessa mer användarvänliga. Under 2009 återfördes 5 miljoner kronor av skatten på han- delsgödsel och bekämpningsmedel till Jord- bruksverket för utveckling av en samlad ansökan om jordbrukarstöd och den centrala djurdata- basen.

I tabellen 2.7 presenteras Tillväxtverkets beräkningar av förändringen av de administrativa kostnaderna t.o.m. 2009, samt Jordbruksdepar- tementets uppskattning för 2010.

De administrativa kostnaderna för Jordbruks- departementets ansvarsområden hade i slutet av 2008 minskat med drygt 40 procent för jord- bruks-, skogsbruks- och fiskeområdet och med 36,5 procent för livsmedelsområdet. Minsk- ningen inom jordbruksområdet beror framför allt på enklare rutiner för märkning och registre- ring av djur, samt förenklingar för ansökningar om olika jordbrukarstöd.

I samband med regeringens avskaffande av kravet på att upprätta skogs- och miljöredo- visning (SMÖR) har nästan samtliga administ- rativa krav till följd av skogsvårdslagen upphört. I regeringens proposition Gränser i skog (prop. 2009/10:201) föreslår regeringen vissa ändringar i skogsvårdslagen när det gäller skyddsskog, svårföringrad skog och fjällnära skog i syfte att genomföra en regelförenkling för skogsbruket utan att minska skyddet för andra intressen.

På fiskeområdet har de administrativa kostna- derna minskat med cirka 4 procent under 2009

främst till följd av införande av elektronisk logg- bok och möjligheten till elektronisk rappor- tering samt lättnader för näringsidkarna i olika tillståndsärenden.

De administrativa kostnaderna till följd av livsmedelslagstiftningen har minskat med 36,5 procent under perioden 2006–2009 framför allt beroende på klargöranden rörande spårbarhet av livsmedel.

Regelförenkling behandlades vid ett flertal tillfällen under det svenska ordförandeskapet i EU och några frågor som var i fokus var förenk- ling av rapporteringen till djurregister samt ansökan om gårdsstöd. De EU-regler som har stor betydelse för den administrativa bördan identifierades.

Analys och slutsatser

Målsättningen att uppnå en minskning av företa- gens administrativa kostnader inom Jordbruks- departementets område med minst 25 procent under perioden 2006–2010 har uppnåtts med marginal, 36 procent.

Det svenska ordförandeskapet i EU innebar goda möjligheter att föra upp förenklingar av den gemensamma jordbrukspolitikerna på dag- ordningen. Genom att man identifierat vilka EU-regler som har stor betydelse för den admin- istrativa bördan finns det goda möjligheter att i det framtida regelförenklingsarbetet fokusera på de områden som ger god effekt.

Effekten för varje enskild företagare varierar beroende på produktions- och driftsinriktning. För företagare med djurproduktion eller livs- medelsförädling har påverkan varit mer påtaglig jämfört med effekten för t.ex. renodlade växt- odlingsföretag.

Även om målet totalt sett har uppnåtts kan det konstateras att jordbrukslagstiftningen (-7,9 procent) och fiskelagstiftningen (+0 procent) med tillhörande förordningar och föreskrifter inte har minskat i önskvärd takt. Det är därför angeläget med ytterligare satsningar speciellt inom dessa områden. Inom jordbrukslagstift- ningen är det främst på EU-området som det behövs ytterligare satsningar. Inom fiskeområdet måste dock stor hänsyn tas till den allvarliga situation som råder för många fiskbestånd, vilket kräver tillräckliga och effektiva kontrollåtgärder.

Tabell 2.7 Förändring av de administrativa kostnaderna 2006–2010

Miljoner kronor

Lagstiftningsområde	Totalkostnad 2006	Totalkostnad 2009	Förändring i % 2006–2009	Uppskattad totalkostnad 2010	Uppskattad förändring i % 2006–2010
Jordbruk	357	329	-7,9	321	-10,2
Skogsbruk	228	5	-97,7	5	98,0
Fiske	23	23	0	23	0
Summa jordbruk, skogsbruk och fiske	608	357	-41,3	349	-42,6
Livsmedel	8 400	5 333	-36,5	5 333	-36,5
Totalt	9 008	5 690	-36,8	5 682	-36,9

Källa: Tillväxtverket.

Sverige – det nya matlandet

Syftet med visionen Sverige – det nya matlandet är att skapa förbättrade förutsättningar för jobb och tillväxt. Insatser för att nå visionen genomförs i huvudsak inom ramen för livsmedelsstrategin samt inom landsbygds- och fiskeprogrammen.

Resultat

Livsmedelsstrategin

Sedan 2008 har totalt 125 projekt beviljats medel motsvarande 67 miljoner kronor inom ramen för insatserna för innovation, kompetens, logistik och mat med mervärde. Av dessa medel har omkring 25 miljoner kronor använts till projekt med syfte att särskilt främja ekologiska livsmedel.

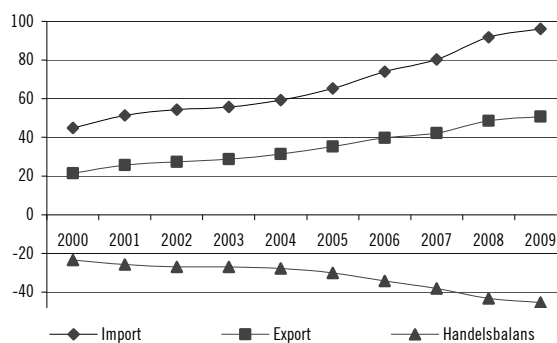
Regeringen har ökat satsningarna på export av livsmedel från cirka 5 miljoner kronor under 2007 till 20 miljoner kronor 2009. Regeringens exportfrämjande satsningar har resulterat i att antalet företag som deltar i Exportrådets aktiviteter har ökat från 165 företag under 2007 till 329 företag under 2009. En oberoende utvärdering från 2010 visar att 70 procent av de tillfrågade företagen upplever regeringens exportsatsningar som mycket positiva och 25 procent av företagen anger att de absolut har ökat sin export med anledning av deltagande i regeringens exportsatsning.

Exporten av jordbruksvaror och livsmedel ökade med 5 procent till nära 50 miljarder kronor under 2009. Exporten av jordbruksvaror och livsmedel har därigenom fördubblat sin andel av den totala varuexporten på 15 år. Importen av jordbruksvaror och livsmedel ökade med 6 procent till 92 miljarder kronor. Det

ökade värdet på importen beror till stor del på att kronan försvagats mot dollarn och euron.

Diagram 2.2 Handelsutveckling 2000–2009

Miljarder kronor

Källa: Bearbetning av statistik från SCB.

Antalet sysselsatta inom livsmedelsindustrin har minskat från 61 100 under 2006 till 58 500 under 2009. Samtidigt ökade antalet livsmedelsföretag från nära 3 000 företag 2006 till cirka 3 200 företag 2009 enligt statistik från SCB.

Antalet ärenden som kommer in till Livsmedelsverket inom livsmedellexportområdet har ökat, från 36 till 45 ärenden 2007–2009. Under 2009 ledde ett trettiotal ärenden till att export kunde genomföras (jämfört med 19 ärenden 2007). Även Jordbruksverket redovisar en ökning av antalet ärenden inom livsmedellexport.

De insatser som har genomförts för att främja småskalig slakt har bidragit till att 18 små slakterier godkänts av Livsmedelsverket sedan 2007. Dessa nya slakterier utgör mer än hälften av de godkända mindre slakterier som finns i dag. För närvarande behandlas ytterligare 14 ansökningar om godkännande.

Inom ramen för livsmedelsstrategin har satsningar gjorts på offentlig mat och upphandling

av offentlig mat. Resultatet av insatserna går ännu inte att redovisa då projekten inte har avslutats.

Forskningsrådet Formas och Vinnova har i samverkan med näringslivet inom livsmedelsområdet tagit fram ett femårigt livsmedelsforskningsprogram som omfattar grundläggande forskning och utveckling.

Landsbygdsprogrammet

För 2009 gjordes en omfördelning med 30 miljoner kronor inom landsbygdsprogrammet, i syfte att stärka utvecklingen av mat med mer värden. Under 2010 påbörjas en särskild riktad satsning på Sverige – det nya matlandet omfattande 160 miljoner kronor för åren 2010–2013. Huvuddelen av medlen fördelas till åtgärderna kompetensutveckling, diversifiering av jordbruksföretag, utveckling av mikroföretag och landsbygdsturism.

De tre första årens genomförande av landsbygdsprogrammet visar att 760 företag eller projekt med inriktning mot livsmedel och maturism har fått stöd. Det totala stödbeloppet uppgår till 274 miljoner kronor, vilket medverkat till en investeringsvolym om 844 miljoner kronor.

Av de 760 beviljade stöden avsåg 532 utveckling av affärsidéer och investeringar. Företagsstöden uppgick till 136 miljoner kronor vilket bidragit till en investeringsvolym om 664 miljoner kronor.

Omkring 230 projektstöd har fått 138 miljoner kronor i stöd. Det största projektet är Eldrimner, ett nationellt resurscentrum för hantverksmässig småskalig livsmedelsförädling, som har fått cirka 25 miljoner kronor för ett flerårigt nationellt projekt.

De resultat som kan redovisas inom landsbygdsprogrammet utgår från avslutade investeringar i företag samt projektstöd. Beräkningarna visar att det för perioden 2007–2009 skapats cirka 220 jobb som ett resultat av de avslutade 281 investeringarna och projekten.

Fiskeprogrammet

De första årens genomförande av fiskeprogrammet visar att 286 insatser med anknytning till visionen Sverige – det nya matlandet har fått stöd. Av totalt 224 miljoner kronor som beviljats i offentligt stöd genom programmet har drygt 77 miljoner kronor gått till insatser som bidrar till uppfyllandet av visionen. Utöver detta

finns stöd till insatser av gemensamt intresse som också har betydelse för att uppnå visionen. Åtgärderna avser framför allt ”primärproduktion”, där företag inom yrkesfiske, vattenbruk och beredning erhållit bidrag till investeringar som främjar produktionen av fisk och skaldjur och säkerställer lika konkurrensvillkor med producenter i andra länder

Analys och slutsatser

Livsmedelsindustrin är en viktig arbetsgivare inom det svenska näringslivet med en spridning över hela landet. Med en framgångsrik livsmedelsindustri förbättras även förutsättningarna för jordbrukssektorns företag. Trots den lågkonjunktur som ekonomin genomgått har en svag produktionsökning inom den svenska livsmedelsindustrin resulterat i att livsmedelsbranschen klarat sig relativt bra.

Framgent förväntas en stabilare tillvaro och en växande export för sektorn. Aktuella länder för export är bl.a. Ryssland, Kina, Ukraina och Japan vilka är exportmarknader med stor potential för Sverige.

Sedan Sveriges EU-inträde har konkurrensen för svenska företag ökat. Inom landet har företagskoncentrationen och produktiviteten inom sektorn ökat. Trenden under de senaste åren visar på effektivare och mer innovativa svenska livsmedelsföretag med färre anställda. Samtidigt ökar antalet företag inom livsmedelssektorn med småskalig produktion och t.ex. gårdsförsäljning. Företagen har kunnat dra nytta av marknadens ökade efterfrågan på ekologiska produkter och mat med lokal prägel. Försäljningen av ekologiska livsmedel ökade med 15–20 procent under 2009.

Regeringens bedömning är att de extra medel som tilldelats Livsmedelsverket och Jordbruksverket har inneburit att fler exportrelaterade problem som t.ex. godkännande av svenska anläggningar för export, har lösts och skapat ytterligare möjligheter för export av svenska livsmedelsprodukter.

Turistnäringen fortsätter att växa vilket bidrar till att nå visionen Sverige – det nya matlandet. Närmare en tredjedel av de pengar som en turist spenderar går till mat och måltider. Antalet övernattningar på hotell, stugbyar och vandrarhem på landsbygden har ökat med 8 procent jämfört med för fem år sedan. Även om konjunkturen försämras finns det flera faktorer som talar för en fortsatt positiv utveckling inom

besöksnäringen, något som väntas leda till ökad efterfrågan och ett ökat utbud av landsbygdsbaserad turism. Turistnäringen är sysselsättningsintensiv och bidrar till många jobb på landsbygden.

Den oberoende utvärderingen som gjordes under 2010 visar att regeringens satsning på insatserna för innovation, kompetens, logistik och mat med mervärde har stor betydelse när det gäller att uppnå målsättningarna inom livsmedelsstrategin såsom exempelvis att öka kunskapen inom områdena i livsmedelssektorn. Insatser inom livsmedelsstrategin har liksom åtgärder inom landsbygdsprogrammet bidragit till att bygga upp nya kontaktytor och samarbetsmöjligheter vilka i ett senare skede kan leda till reella investeringar i företag. Detta är effekter som kommer att leva vidare och på lång sikt öka landsbygdens bidrag till tillväxten i Sverige.

Satsningen inom fiskeprogrammet på att upprätta fiskeområden innebär en betydande potential för att stärka diversifiering och företagsamhet inom fiskerinäringen i kustområden, framför allt med koppling till besöksnäring och matrelaterad turism.

Insatserna inom livsmedelsstrategin, fiskeprogrammet och landsbygdsprogrammet kompletterar varandra och stärker möjligheterna att nyttja den totala potential som finns till ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv med ökat företagande, tillväxt och fler jobb i hela landet.

Samepolitik

Resultat

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. Dessutom ska Sametinget leda det samiska språkarbetet.

Vid valet 2009 hade 632 fler personer anmält sig till röstlängden än vid valet 2005 vilket innebär att den positiva trenden fortsatt. Däremot minskade valdeltagandet och nådde den lägsta nivån sedan Sametingets inrättande. Därmed bröts den relativa stabila nivån som valdeltagandet haft sedan 1997.

Tabell 2.8 Valdeltagande

Valår	Antal i röstlängder	Valdeltagande	Valdeltagande i procent
1993	5 390	3 865	72
1997	5 991	3 775	63
2001 (omvalet)	6 694	4 366	65
2005	7 180	4 731	66
2009	7 812	4 623	59

Källa: Sametinget.

Under 2009 har Sverige och Norge slutförhandlat och skrivit under den nya renskötselkonventionen som ska reglera det gränsöverskridande renbetet m.m. mellan länderna. Konventionen beräknas kunna träda i kraft under 2011. Två möten inom den nordiska ämbetsmannakommittén för samefrågor hölls under 2009 i syfte att förbereda möte mellan sametingspresidenterna och sameministrarna om bl.a. den fortsatta processen om en nordisk samekonvention. Sverige förhöordes av FN:s kommitté för mänskliga rättigheter som meddelade rekommendationer på samepolitikområdet, vilka bl.a. rörde bevisbördans placering i marktvister, bristen på rättshjälp till samebyar samt vikten av att involvera samerna i beslutprocessen.

Regeringen arbetade också under en stor del av 2009 med samepropositionen som var beräknad att presenteras under våren 2010. För att möta samernas synpunkter lade inte regeringen fram propositionen utan har, för att stärka dialogen med samerna, valt att invänta konkreta förslag från framför allt samiska företrädare för att utröna om det finns förutsättningar att fortsätta arbetet och att uppnå resultat i en ännu närmare dialog.

Som en del i att leda det samiska språkarbetet har Sametinget arbetat med förberedelserna inför den nya minoritetsspråklagen. Uppföljnings- och stödarbete har också genomförts för att stötta kommunerna inom förvaltningsområdet i det praktiska arbetet med samiska språket. En genomgång av samhällsinformationen på samiska på kommunernas och andra myndigheters webbsidor har gjorts. Den visar att utbudet har förbättrats men att en fortsatt förbättring behövs. Arbetet med att göra samiska språket och information om rennäring mer tillgänglig på webben fortsätter och bl.a. har en ordbok och ett renmärkesregister lanserats på webben. Dessutom har en statistikjänst för rennäring och markanvändning börjat utvecklas.

Regeringens vision bruka utan att förbruka sammanfaller till stor del med Sametingets arbete med livsmiljöprogrammet Eallinbiras. Same-tinget har inom programmet påbörjat flera åtgärder för företagsutveckling med fokus på hållbarhet och försiktigt nyttjande. Medel och riktlinjer för att genomföra Eallinbiras kommer via regeringens proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik (prop. 2008/2009:162).

Det har skett en fortsatt minskning av antalet slaktade renar, från 65 160 stycken 2008 till 54 432 stycken 2009, samtidigt som en ökning av avräkningspriset har skett med 22 procent under samma period. Minskningen av slakten beror enligt Sametinget bl.a. på ett ökat antal rovdjur. Tillgången på vinterbete och snöförhållanden är också faktorer som påverkar tillgången på slaktbara djur.

Antalet samiska turismföretag i Sápmi fortsätter att växa och 2009 fanns 99 samiska företag inom turistnäringen vilket innebär en ökning med 2 procent jämfört med 2008.

Inom landsbygdsprogrammet har Sametinget ett särskilt genomförandeansvar och ett tematiskt ansvar för samiska närings- och landsbygdsutvecklingsfrågor. Fram till 2009 års utgång har nästan 40 procent av de budgeterade omkring 75 miljoner kunnat betalas ut för godkända projekt.

Analys och slutsatser

Utvecklingen av valdeltagandet till Sametinget 2009 är dubbeltydigt. Samtidigt som intresset för Sametinget ökat och fler, särskilt yngre samer, anmält sig till röstlängden minskar valdeltagandet. Det visar att fortsatta insatser inte bara behövs för att öka röstlängden utan också för att höja valdeltagandet. I annat fall riskerar Same-tingets trovärdighet på längre sikt att minska.

Sametinget har fortsatt att stödja och underlätta för renskötsel-företag och samebyar att bedriva näringsverksamhet. Bland annat har stöd getts via landsbygdsprogrammet där de godkända projekten bedöms bidra till att nå målsätt-ningarna inom samepolitiken.

Genom arbetet med livsmiljöprogrammet Eallinbiras förbättras rennäringens långsiktigt hållbara nyttjande av mark och andra resurser, vilket ligger i linje med regeringens vision *bruka utan att förbruka*. Utvecklingen av statistiken för rennäringen och för andra samiska näringar i syfte att möjliggöra en bättre uppföljning och analys är positiv. Den nya renskötselkonventio-

nen mellan Sverige och Norge bedöms ge förutsättningar för en långsiktigt hållbar renskötsel över riksgränsen. Det samiska språkets ställning i samhället är fortsatt svag. Bedömningen är emellertid att de ökade insatserna och Same-tingets tydligare roll i språkarbetet kommer att få effekter på sikt.

Landsbygden – framtidslandet

Resultat

Befolkning, sysselsättning och företagande på landsbygden

Tabellen nedan visar befolknings-, företags- och sysselsättningsutveckling sedan 2002.

Tabell 2.9 Befolknings-, företags- och sysselsättnings-utveckling sedan 2002

Procent

	Befolknings- utveckling 2002–2009	Företags- utveckling* 2002–2009	Sysselsättnings- utveckling, 2002–2009
Stadsområden	+7	+19	+12
Landsbygds- områden	0	+8	+7
Glest befolkade landsbygds- områden	-5	+6	+8
Hela riket	+4	+15	+10

* Statistiken visar förändringen i antal arbetsställen. Ett företag kan ha flera arbetsställen.

Källa: Bearbetning av statistik från SCB.

Tabellen bygger på Jordbruksverkets indelning av kommuner. Folkmängdens utveckling har varit negativ i de glest befolkade landsbygdsområdena. I övriga landsbygdsområden har folkmängdens storlek i det närmaste varit konstant mellan 2000–2008. Antalet företag ökade mellan 2008 och 2009 med 330 i landsbygds-kommunerna.

Utvecklingen av landsbygden understöds av utbildning och forskning. På utbildningssidan kan nämnas att en ny tvärvetenskaplig inriktning inom agronomprogrammet har inrättats

Genom forskningsrådet Formas har Sverige varit en av initiativtagarna till bildandet av en forskningssamverkan mellan medlemsländerna i EU som rör landsbygdens utveckling, ett s.k. ERA-net. Forskningssamarbetet formaliserades i samband med konferensen Rural areas shaping the future under det svenska ordförandeskapet i EU.

Regeringens skrivelse En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder

(skr. 2008/09:167) har redovisats till riksdagen. Dessutom har de samlade insatserna under hela mandatperioden presenterats i skriften Utvecklingskraft – 156 åtgärder som stärker utvecklingskraften i Sveriges landsbygder.

Genomförandet av landsbygdsprogrammet

Landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013 består av ett trettiotal olika åtgärder, var och en med angivna omfattnings-, resultat- och effektmål för vilka indikatorer har definierats. Här redovisas huvuddragen av omfattning och resultat från de tre första åren av genomförandet. Jordbruksverket redovisar årligen en rapport för landsbygdsprogrammet, som efter godkännande av programmets övervakningskommitté överlämnas till Europeiska kommissionen.

Effekten av åtgärderna kan redovisas först efter genomförda utvärderingar. En halvtidsutvärdering av det svenska landsbygdsprogrammet genomförs under 2010.

Programmet för perioden 2007–2013 är strukturerat i fyra olika åtgärdsområden, s.k. axlar. Vid ett jämnt budgetutnyttjande per år under programperioden bör 43 procent av hela programmets budget vara utnyttjad vid utgången av 2009. Även måluppfyllelsen avseende omfattningen bör vara mellan 40–45 procent efter 2009 års utgång. Effektmålen mäts först efter halvtidsutvärderingen. Resultaten av åtgärder med syftet att förbättra miljön och landskapet (axel 2) redovisas under avsnitt 2.4.3 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

Förbättra jord- och skogsbrukssektorns konkurrenskraft (axel 1)

Det övergripande målet för åtgärderna är att de gröna näringarna ska vara miljö- och resurseffektiva och ha en nyckelroll i Sveriges energiproduktion. Målgruppen för åtgärderna är företagare inom de areella näringarna och livsmedelsföretagare. Den strategiska inriktningen är åtgärder som stärker företagets utvecklings- och konkurrenskraft genom utveckling av kompetens, ny modern teknik, resurseffektiva produktionsmetoder och nya produkter. Utgångspunkten för prioriteringar är marknadens efterfrågan och företagets behov.

Tabell 2.10 Åtgärder för en förbättrad konkurrenskraft

Åtgärd	Indikator	Mål för hela perioden 2007–2013	Utfall 2007–2009	Utfall 2007–2009 i procent av målet
Kompetensutveckling	– Jordbruk	394 200	103 471	26
	– Skog	70 000	40 722	58
Startstöd	Antal etableringar	1 100	759	69
Investeringsstöd jordbruk	Antal företag	6 600	3 006	46
	Total investeringsvolym, mnkr	14 720	6 205	42
Investeringsstöd förädlingsledet	Antal företag	700	396	57
	Total investeringsvolym, mnkr	2 700	746	28

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Den samlade måluppfyllelsen för åtgärderna inom axel 1 är 39 procent och budgetutnyttjandet är drygt 51 procent hittills.

Diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden (axel 3)

Det övergripande målet för insatserna är ett dynamiskt och livskraftigt näringsliv i hela landet som leder till fler jobb och högre tillväxt i landsbygdens ekonomi. Målgruppen för åtgärderna inom axeln är småföretagare på landsbygden, inklusive jordbruksföretagen. Åtgärderna under axel 3 ska leda till en ökad diversifiering av landsbygdens näringsliv i syfte att främja jobb, en hög livskvalitet för dem som bor på landsbygden samt ett hållbart utnyttjande av landsbygdens samlade resurser.

Tabell 2.11 Åtgärder för diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden

Åtgärd	Indikator	Mål för hela perioden 2007–2013	Utfall 2007–2009	Utfall 2007–2009 i procent av målet
Diversifiering i jordbruksföretag	Antal stödda företag/projekt	2 450	527	22
Affärsutveckling i mikro-företag	Antal stödda företag/projekt	3 500	842	24
Främjande av landsbygdsturism	Antal stödda verksamheter	3 500	598	17
Grundläggande tjänster	Antal aktiviteter	500	105	21
Bytveckling	Omfattning, antal byar/lokala grupper	1 200	152	13
Landsbygdens natur- och kulturarv	Antal aktiviteter	600	93	16
Kompetensutveckling och information	Antal deltagare	105 000	10 517	10

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Den samlade måluppfyllelsen för åtgärderna i axel 3 är 16 procent och budgetutnyttjandet 36 procent av programperioden. För 2008 var den samlade måluppfyllelsen 6 procent och budgetutnyttjandet 20 procent. En ökning har således skett inom axel 3 avseende måluppfyllelse och budgetutnyttjande.

Leader (axel 4)

Det övergripande målet för Leader är att främja ett effektivt genomförande av landsbygdsprogrammet genom förankring, inflytande och samverkan på lokal nivå. Leadermetoden ska kunna tillämpas i hela landet och omfatta programmets alla insatsområden med särskilt fokus på axel 3. Målet är att minst 60 Leader-områden ska bildas under programperioden och geografiskt täcka hela landet.

Under 2009 kom arbetet inom Leader igång med full kraft. Vid utgången av 2009 hade 63 grupper som organiserar Leader bildats och blivit verksamhetsklara. Av de hittills fattade 809 besluten togs 721 under 2009. Tyngdpunkten ligger på insatser för diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden (axel 3) men projekt finns även inom axel 1 och axel 2.

Analys och slutsatser

Landsbygdsområdena har gett förutsättningar för fler jobb och företag, trots att folkmängden minskat sedan 2000. Inte minst den glest befol-

kade landsbygden uppvisar en relativt god utveckling när det gäller anställda. Landsbygdsområdena uppvisar således en starkare sysselsättnings- och företagsutveckling jämfört med befolkningsutvecklingen. Av landets samtliga aktiva företag på landsbygden, 715 000, är cirka 25 procent verksamma inom de areella näringarna.

Landsbygdsprogrammet är ett viktigt verktyg för jobb och tillväxt såväl som för ett hållbart resursutnyttjande på landsbygden och omfattande insatser genomförs nu inom alla axlarna. Den samlade bedömningen av axel 1 är att målet i huvudsak är uppfyllt och för axel 3 att målet delvis är uppfyllt. En förklaring till att måluppfyllelsen är låg inom axel 3 är att stöden i större utsträckning gått till större satsningar och till färre företag än vad som antogs när programmet togs fram. Dessutom har flera av åtgärderna inom axel 3 kommit igång först under 2008. Projektstöden har bidragit till att skapa nya kontaktytor och samarbetsmöjligheter vars effekter förväntas komma i ett senare skede, bl.a. i form av investeringar i företag.

I samband med en större programändring under 2009 med anledning av den s.k. hälso-kontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken har en översyn och revidering av landsbygdsprogrammet gjorts. Den har resulterat i ökade satsningar för att nå de utpekade utmaningarna. Dessa utmaningar är klimatförändringen, förnybar energi, vattenförvaltning, biologisk mångfald samt omstrukturering av mjölksektorn. Därtill har ytterligare 50 miljoner kronor omprioriterats till investeringsstöd inom axel 1 i syfte att stärka mjölksektorn. Dessutom har 160 miljoner kronor omprioriterats till axel 1 och 3 för att stärka insatser riktade till visionen om Sverige – det nya matlandet. Ytterligare en programändring har genomförts under 2009 med anledning av den s.k. Europeiska ekonomiska återhämtningsplanen. Totalt 253 miljoner kronor har tillskjutits axel 3, varav cirka 190 miljoner kronor från EU, och syftar till att öka tillgången till bredband på den svenska landsbygden. Dessa medel väntas leda till 250 bredbandsprojekt och gynna 25 000 boende och företag på landsbygden.

Totalt omfattar det svenska programmet efter 2009 års programrevidering, 36,4 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1,1 miljarder kronor. Den samlade bedömningen är att de ändringar som genomförts under 2009 och som

gäller fr.o.m. 2010 kommer att stärka landsbygdens konkurrenskraft samt att påskynda samhällets klimatanpassning och energiomställning.

Jordbruk och livsmedelsförädling i norra Sverige

Resultat

Villkoren för stöd till jordbruket i norra Sverige regleras i Sveriges anslutningsfördrag med EU. Den produktion som är stödberättigande har successivt minskat sedan 1995 och stödet låg 2009 på cirka 263 miljoner kronor. Det är i de mest glesbygdsdominerade inlands- och skogsområdena som tillbakagången är störst, medan jordbruksföretagen är mer livskraftiga i bygder med något bättre förutsättningar.

Analys och slutsatser

I september 2009 fattade regeringen beslut om att till Europeiska kommissionen överlämna ett förslag om förändringar av det nationella stödet till norra Sverige. Förslaget innebär förenklingar och större flexibilitet i utformningen av stödet.

I september 2010 godkände kommissionen det svenska förslaget. För att ändringarna ska kunna träda i kraft krävs också förändringar i den svenska förordningen.

Förslaget är baserat på den oberoende utvärdering som kommissionen lät genomföra av stödet och motsvarande finska stöd. Utvärderingen visar att stödet är betydelsefullt för jordbruket och landsbygden i norra Sverige och dess möjligheter att övervinna naturgivna nackdelar och medverka till att bevara odlingslandskapet och dess miljövärden. Samtidigt konstaterar utvärderingen att stödet i norra Sverige inte har medverkat till att snedvrida konkurrensen på marknaden. I utvärderingen framkommer också att det finns förutsättningar för att förenkla utformningen av stödet.

Fiskeprogrammet

Resultat

Det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007–2013, fiskeprogrammet, började genomföras under våren 2008. Till och med 2009 har 152 miljoner kronor beviljats till olika insatser. Det motsvarar cirka 31 procent av den totala programbudgeten för sjuårsperioden. De områ-

den där flest projekt eller medel för åtgärder beviljats är skrotning av fiskefartyg, utveckling av vattenbruk och fiskehamnar samt pilotprojekt om bl.a. fiskodlingsteknik, fiskeredskap och produktutveckling.

Inom ramen för fiskeprogrammet genomfördes under 2009 en skrotningskampanj för att reducera den svenska överkapaciteten. Som ett resultat av skrotningskampanjen har kapaciteten i flottan som fiskar främst torsk, minskat med 10 procent, vilket är något högre än det uppsatta målet för 2009 som var 9 procent. Regeringen har i skrivelsen 2009/10:187 Redovisning av fiskepolitiska insatser redogjort för resultat bl.a. av skrotningskampanjen.

Analys och slutsatser

Genomförandetakten i programmet har ökat under 2009. Genom att ytterligare nationell medfinansiering gjorts tillgänglig och efterfrågan på projektmedel är stor förväntas en ökad måluppfyllelse för fiskeprogrammet. Regeringen bedömer att de åtgärder som genomförs inom fiskeprogrammet bidrar till en starkare framtidstro samt att landsbygdens värden tas till vara och nyttjas. Därigenom uppnås regeringens vision *bruka utan att förbruka*.

Vattenbruk, fritidsfisket och fritidsfiskebaserat företagande

Resultat

Vattenbruk

Under perioden 2000–2009 har produktionen av odlad fisk vuxit från cirka 5 000 ton till 8 218 ton samtidigt som omsättningen har ökat med cirka 23 procent. Antalet anställda och antalet odlingsställen har stabiliserats under senare år och visar nu uppgång.

Tabell 2.12 Produktion, sysselsatta och omsättning i vattenbruk

	2007	2008	2009
Produktion i ton	5 404	7 952	8 218
Antal sysselsatta	378	379	424
Omsättning i mnkr	226	316	280

Källa: Statistik från SCB.

De svenska odlingsföretagen är oftast specialiserade på antingen mat- eller sättfiskproduktion. Merparten av odlingarna under 2009 omfattade

regnbåge vars totala produktion uppgick till 6 400 ton till ett värde av cirka 157 miljoner kronor och utgjorde cirka 89 procent av den totala produktionsvolymen. Röding var den näst viktigaste arten för matfiskproduktion. I den svenska vattenbrukssektorn fortsätter produktionen av regnbåge i kassar, både söt- och saltvattensodling, att uppvisa störst lönsamhet i form av högsta genomsnittliga vinster. Produktion av musslor har fördubblats under de tre senaste åren till 2 125 ton under 2009.

Inom EU-samarbetet har rådet antagit en ny vattenbruksstrategi och Europeiska kommissionen har tagit fram förordningar som rör ekologiskt vattenbruk (EG nr 710/2009) och främmande arter (ändring av EG nr 708/2007).

Vid SLU bedrivs forskning om hur fiskodling kan bedrivas på ett hållbart sätt. SLU har under 2009 stärkt denna forskning genom ytterligare medelstildning.

Fritidsfiske och företagande

Fiskeriverket har under 2009 tagit fram rapporten ”Fem studier av fritidsfiske 2002–2007”. Rapporten behandlar bl.a. fritidsfiskets utövare, undersökningar av barns och ungdomars fiskevanor, hummerfiskets omfattning på västkusten, fritidsfiskets nätfångster i Bottenhavet och Bottenviken samt husbehovsfisket i Skagerrak. Rapporten visar att 1 miljon svenskar i åldern 16–74 år fritidsfiskade under 2006.

Enligt Fiskeriverkets bedömning fanns det 2009 cirka 2 600 fritidsfiskeföretag med en sammanlagd omsättning på omkring 1 miljard kronor. Antalet anställda i företagen bedöms uppgå till 2 000 helårsanställningar.

Analys och slutsatser

Det svenska vattenbruket visar ökad omsättning under de senaste tre åren. Under samma period har sysselsättningsgraden varit stabil vilket medför ökad lönsamhet samt tyder på en konsolidering och effektivisering inom näringen. Regeringen bedömer att det finns en kvarstående potential för vattenbruket i Sverige att växa ytterligare under kommande åren.

Alltmer information har samlats in runt fritidsfisket och det fritidsfiskebaserade företaget i Sverige. Det finns ett mycket stort allmänt intresse av bra fiskemöjligheter och det fritidsfiskebaserade företaget med både inhemsk och utländsk turism växer och är en viktig del av den naturbaserade turism som bl.a.

lyfts fram i satsningen Sverige – det nya Matlandet. Ett allmänt främjande av småföretagarverksamhet liksom förvaltningsbeslut både inom Sverige och EU som stärker fiskresurserna är viktigt för en fortsatt stark utveckling. Fritidsfiskebaserat företagande är en allt viktigare företagsamhet på landsbygden, i kustområden och runt våra sjöar. Frågan om en ny fiskevårdslag bereds inom Regeringskansliet utifrån utredningen Med Fiskevård i fokus – en ny fiskevårdslag (SOU 2010:42).

Jakt- och viltförvaltning

Viltvård

Resultat

Vildsvin

Regeringen har tagit ett samlat grepp om förvaltningen av vildsvin med det övergripande syftet att minska skadorna på gröda samtidigt som vildsvin ska ses som en värdefull viltresurs. Det regionala ansvaret för vildsvinsförvaltningen har tydliggjorts. Resultaten av åtgärderna, som har vidtagits på flera nivåer och med hjälp av berörda organisationer och myndigheter, kommer att visa sig först om flera år. Det tar lång tid att bygga upp samverkan kring ett relativt nytt jaktbart vilt som vildsvinet är och finna formerna för hur jakten ska bedrivas.

Rovdjurstammarna

Under 2009 beslutades regeringens nya rovdjurspolitik av riksdagen. Som en del av politiken infördes i januari 2010 en strikt reglerad licensjakt på varg i Sverige. Mer information om rovdjurspolitiken finns under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Regeringen har utöver införandet av licensjakt på varg, beslutat om permanenta bestämmelser om skyddsåtgärder vid rovdjursangrepp. Bestämmelserna finns nu samlade i jaktförordningen. Från och med den 1 maj 2009 ger dessa bestämmelser även tillstånd att försvara hägnat vilt mot lodjur som tagit sig in i vilthägn.

Regeringen har den 22 juni 2010 lämnat en proposition om en ny älgförvaltning baserad på utredningen Uthållig älgförvaltning i samverkan (SOU 2009:54). För att säkerställa djurskyddet vid kollisioner mellan vilda djur och motortrafik infördes, efter förslag i regeringens proposition Eftersök av trafikskadat vilt (prop. 2008/09:191),

en närmare reglering av verksamheten med eftersök av trafikskadat vilt den 1 januari 2010 som reglerar ersättningar såväl till kontaktpersoner i organisationen, som till jägare som söker upp och avlivar trafikskadade djur. Tidigare utgick ersättning endast för statens vilt. Nu omfattar ersättningen även eftersök av arterna rådjur, vildsvin och mufflonfår.

I syfte att främja och stärka den regionala och lokala delaktigheten i förvaltningen av viltet har regeringen skapat viltförvaltningsdelegationer vid varje länsstyrelse. Dessa tydliggör även länsstyrelsens ansvar för den regionala viltförvaltningen, och för viltfrågorna närmare medborgarna. Viltförvaltningsdelegationerna är sammansatta av såväl politiker som intressenter och landshövdingen är ordförande. Delegationerna ska besluta om övergripande riktlinjer för viltförvaltningen inom länet, skötseln av älgstammen och i förekommande fall för skötseln av hjort- och vildsvinsstammarna. Utöver detta ska de besluta om licens- och skydds jakt inom länet samt pröva frågan om godkännande av den rovdjursförvaltningsplan för länet som ska upprättas.

Analys och slutsatser

Regeringen har genom ett flertal beslut samt ändringar i jaktförordningen lagt grunden till en ny vildsvinspolitik som ska främjas genom samverkan. Skälet är den betydande ekonomiska skada vildsvin kan orsaka markägare. Detta har inneburit en bred genomlysning av vildsvinsförekomsten i Sverige hos ett flertal myndigheter och organisationer. Inrättandet av de nya viltförvaltningsdelegationerna kommer sannolikt att ge ökad tyngd åt viltförvaltningen i länen varför ytterligare åtgärder kan förväntas på den regionala planet. Det lokala och regionala inflytandet kommer att stärkas. Det nya systemet med eftersök av trafikskadat vilt har stärkt djurskyddet för de vilda djur som skadas vid sammanstötning med motorfordon. Tydliga ersättningar för eftersök av statens vilt samt för eftersök av vildsvin, mufflon och rådjur stärker den befintliga organisationen av eftersöksjägare.

En förordning inom EU om handel med sälprodukter har under 2009 antagits med bred majoritet i rådet. Syftet är att komma åt storskalig kommersiell säljakt som bedrivs med oetiska metoder. Förordningen förbjuder handel med sälprodukter inom EU med vissa undantag, däribland för produkter från inuiternas jakt samt

från jakt till skydd av marina resurser. För att i framtiden kunna handla med sälprodukter från svensk skydds jakt kommer ett certifierings- och kontrollsystem upprättas på svenska myndigheter. Regeringen avser att under våren 2011 överlämna en proposition till riksdagen med förslag till lag om handel med sälprodukter.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen *bruka utan att förbruka* är Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald. Ett flertal insatser under 2009 har ingått i regeringens strävan att nå målet.

De sociala trygghetssystemen har utvecklats mot en större tydlighet och förutsägbarhet, ökad likabehandling av företagare och anställda samt ökad valfrihet i sjukförsäkringen för företagare. Minskade skatteuttag från jordbruksföretag har bidragit positivt till sektorns lönsamhet. Den s.k. hälsokontrollen har fortsatt bidra till reformeringen av jordbrukspolitiken och en ökad marknadsorientering av jordbrukssektorn. Åtgärder för att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft har vidtagits. Förenklingen av lagstiftningen för företag verksamma inom de areella näringarna har lett till att de administrativa kostnaderna minskat ytterligare. Satsningar på e-förvaltning och IT-utveckling har genomförts, t.ex. en uppdatering av blockdatabasen och införandet av en elektronisk loggbok inom fiskeområdet.

Inom Sverige – det nya matlandet har insatser genomförts som stärkt möjligheterna till ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv. De medel som satsats har skapat ytterligare möjligheter för export av svenska livsmedelsprodukter.

De åtgärder som genomförts inom fiskeprogrammet bedöms bidra till fler arbetstillfällen och högre tillväxt på landsbygden, en starkare framtidstro samt att landsbygdens värden tas till vara och nyttjas.

Målet att förbättra jord- och skogsbrukssektorns konkurrenskraft är i huvudsak uppfyllt medan målet diversifiering och förbättrad livskvalitet på landsbygden delvis är uppfyllt.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de redovisade insatserna i kombination med t.ex. livsmedelsföretagens eget arbete med effektivitet och innovationer under 2009 bidragit till att nå

målet om Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.

2.4.3 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Indikatorer

För att mäta resultatet för målet används ett antal olika indikatorer som framgår av nedanstående text.

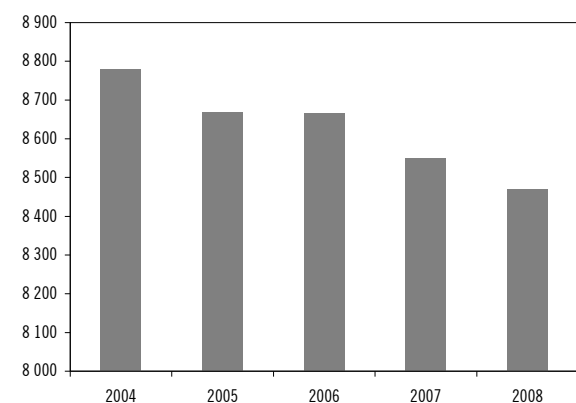
De gröna näringarnas klimatarbete

Resultat

År 2008 hade utsläppen av växthusgaser från jordbruket minskat med 4 procent i jämförelse med 2004.

Diagram 2.3 Utsläpp av växthusgaser från jordbruket

Tusen ton koldioxidekvivalenter

Källa: Naturvårdsverket, National Inventory Report 2010.

Under 2009 har regeringen gjort satsningar för att öka skogens roll för klimatet. Skogsstyrelsen har utveckla sin rådgivning i syfte att höja skogsbrukets kunskapsnivå dels om metoder för en långsiktigt hållbar ökning av tillväxten i skogen dels, om möjliga anpassningsåtgärder. Skogsstyrelsen har också förtydligat tillämpningen av regelverket för dikesrensning. Skog-Forsk har haft i uppdrag att öka användningen av förädlad plantmaterial, att genomföra riktade åtgärder till skogsägare, entreprenörer och arbetsledare i syfte att öka tillvaratagandet av biomassa för energiändamål samt att identifiera de faktorer som i dag begränsar uttaget av grot (grenar och toppar) vid avverkning.

Skog och skogsmark hade 2008 ett nettoupp-tag på cirka 21 miljoner ton koldioxidekvivalenter.

Under 2009 har en större programändring genomförts av landsbygdsprogrammet som ett led i genomförandet av hälsokontrollen (se avsnittet Landsbygden – framtidslandet). En del av programändringen gjordes i syfte att dels minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser, dels anpassa jordbruket till ett förändrat klimat samt öka skogsbrukets kompetens kring klimatrelaterade frågor. Under våren 2010 infördes ett ekonomiskt stöd till företag i syfte att finansiera en energikartläggning av sina verksamheter och anläggningar, inklusive förslag på åtgärder.

Sverige spelade en betydande roll som EU-ordförande i de internationella klimatförhandlingarna. Bland annat vidareutvecklades förhandlingsområdet REDD+, som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser som orsakas av avskogning och ett icke hållbart skogsbruk, samt tillvarata de positiva effekter som ges av ett hållbart brukande av skogen. REDD+ står för Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation in developing countries; and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries.

När det gäller forskningsinsatser inom klimatområdet relaterat till jord- och skogsbrukssektorn skedde en kraftfull satsning i och med regeringens proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50). Sverige är ett av 22 länder som samverkar inom EU i det s.k. Joint programming initiative, vilket är ett forskningssamarbete mellan medlemsländerna utanför EU:s 7:e ramforskningsprogram. Samarbetet har hittills resulterat i fyra initiativ, bl.a. ett som rör de areella näringarna, benämnt "Agriculture, Food security and Climate Change".

Analys och slutsatser

Minskningen av jordbrukets utsläpp av växthusgaser beror till stor del på en fortsatt lägre användning av handelsgödsel och minskade volymer stallgödsel samt en minskad åkerareal. Användningen av handelsgödsel har haft en svag nedgående trend de senaste åren. Dessutom kan noteras att antalet nötkreatur har minskat med nära tre procent 2008 jämfört med 2005 vilket leder till minskade utsläpp av växthusgasen metan.

Nettoutsläppen från jordbruksmark samt övrig markanvändning ligger jämförelsevis stabilt totalt sett, men kan variera mellan olika marker.

Nettoupptaget i skog och skogsmark styrs främst av skogens årliga tillväxt och avverkningarnas storlek. Det relativt låga nettoupptaget i skog och skogsmark under 2008 beror till stor del på de omfattande stormfällningarna i Götaland under 2005 och 2007 i kombination med en generellt hög avverkningsnivå under senare år. Mätosäkerheten kring utsläpp från denna sektor är dock stor.

I landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013 ingår ett antal åtgärder för att minska jordbrukets utsläpp av växtnäringsämnen. Ett flertal av dessa åtgärder har även en positiv effekt för klimatet. Särskilt kan nämnas ersättning för odling av fånggrödor och inrättande av skyddszoner, vilket minskar utsläppen av kväve till vatten och därmed lustgasavgången från det utlakade kvävet. De medel som öronmärktes för klimatåtgärder i landsbygdsprogrammet förväntas minska utsläppen av växthusgaser med cirka 650 000 ton koldioxid till 2013. Att åtgärder för att minska utsläppen av växtnäring till vatten och luft även kan ha positiva effekter för att minska utsläppen av växthusgaser framgår också i det regeringsuppdrag om handlingsprogram för minskade växtnäringsförluster och växthusgasutsläpp som redovisats av Jordbruksverket i april 2010.

De gröna näringarnas klimatarbete bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser och en mer hållbar produktion och konsumtion. De satsningar som regeringen genomfört inom ramen för regeringens proposition En skogspolitik i takt med tiden (prop. 2007/08:108) kommer på sikt att förstärka dessa möjligheter.

Genom en ökad produktion av biomassa kan ett ökat upptag av koldioxid åstadkommas. Biomassan kan antingen lagras i skogen eller ersätta andra mer energikrävande material samt utnyttjas som biobränsle. Även skogsmarken påverkar klimatet genom upptag och utsläpp av växthusgaser, vilket måste beaktas när man bedömer skogsbruksåtgärder för ökad tillväxt. Det är viktigt att den biologiska mångfalden bevaras vid ökad produktion av biomassa. Det finns även stor potential att minska negativ klimatpåverkan genom att minska den pågående avskogningen av skogsmark till annan markanvändning som sker i många u-länder.

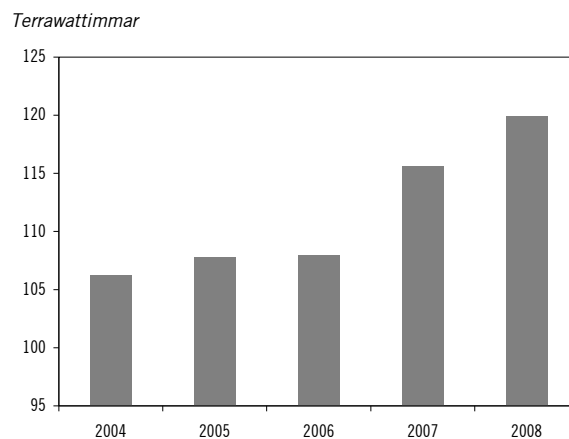
Energibesparingar är med all sannolikhet den åtgärd som på kort sikt får störst effekt i förhållande till insats. Genom att öka medvetandet hos den enskilde företagaren inom de areella näringarna kan energibesparingar göras. Detta bekräftas också av det regeringsuppdrag om energikartläggning av de areella näringarna som redovisades i mars 2010.

De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Resultat

Tillförseln av biobränsle för energiproduktion har ökat med 13 procent sedan 2004.

Diagram 2.4 Energitillförsel av biobränsle

Källa: Sammanställning av statistik från SCB.

I dag utgör produktionen av bioenergi från jord och skog cirka en femtedel av Sveriges totala tillförda energi. Ungefär 90 procent av bioenergin kommer från skogssektorn och till stor del från industrins biprodukter. Jordbrukets produktion uppgår enligt den senaste statistiken till nära 1,6 TWh 2006. Av den svenska åkerarealen användes 2009 cirka sex procent för energiproduktion. Därutöver kommer energiråvara från jordbrukets biprodukter.

Regeringen har den 18 mars 2010 överlämnat propositionen Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (prop. 2009/10:164) till riksdagen. I denna föreslås en ny lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen. Lagen är ett led i genomförandet av direktivet om främjande av förnybar energi (2009/28/EG).

Under 2009 har sju biogasanläggningar beviljats investeringsstöd om ett totalt belopp om 11,7 miljoner kronor.

Som ett led i genomförandet av hälsokontrollen (se avsnittet Landsbygden – framtidslandet) har ytterligare 300 miljoner kronor tillförts landsbygdsprogrammet under 2009 i syfte att öka de areella näringarnas produktion av förnybar energi.

Analys och slutsatser

För att minska beroendet av fossil energi är en effektiv och hållbar energianvändning en viktig komponent, som också stärker de gröna näringarnas långsiktiga konkurrenskraft.

Energiproduktion från biomassa har ökat ytterligare och beror till stor del på en ökad produktion och användning inom skogssektorn. Trenden är att jordbruket alltmer går över till att leverera produkter som inte lämpar sig för livsmedelsändamål till bioenergiproduktion. Det kan vara halm, blast eller gödsel. Satsningen på investeringsstöd inom landsbygdsprogrammet för biogasproduktion har ökat intresset för att producera biogas på gårdsnivå. Intresset för att odla Salix är fortsatt begränsat. De senaste årens relativt höga spannmålspriser har medfört att intresset att övergå till Salix, som är en flerårig gröda, minskat.

För de gröna näringarna är arbetet med hållbarhetskriterier ett viktigt steg för att tillhandahålla hållbart producerade biobränslen ur jord- och skogsbruket.

De gröna näringarna har potential att bidra till reducerade utsläpp av växthusgaser i andra sektorer om produktionen för energiändamål ökar eller om man utnyttjar biprodukter i högre utsträckning.

Medel som har öronmärkts för ökad produktion av förnybar energi i landsbygdsprogrammet förväntas öka produktion av förnybar energi med motsvarande 2,4 TWh till 2013.

Förbättra miljön och landskapet

Resultat

Det övergripande målet för insatserna i landsbygdsprogrammet (axel 2) är utveckling och bevarande av ett attraktivt landskap och en levande landsbygd. Insatser inom axel 2 ska bidra till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan. En helhetssyn på landskapet stärker landsbygdens attraktionskraft för boende och företagande. Den strategiska inriktningen är att

- skapa helhetssyn på landskapet som resurs för boende, rekreation, utveckling och hållbar tillväxt och som bärare av ett natur- och kulturarv,
- främja aktivt brukande av jordbruksmark i områden med naturgivna nackdelar,
- stärka utvecklingen av bruksmetoder som minskar negativ miljöpåverkan.

Tabell 2.13 Miljöersättningar

Hektar				
Åtgärd	Mål	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2009 i procent av målet
Skötsel av ängs- och betesmarker	500 000	457 100	445 740	89
Certifierad ekologisk produktion	610 000	336 439	391 524	64
Skydds-zoner	9 000	7 000	4 949	55
Minskat kväveläckage	240 000	134 500	120 322	50

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Tabell 2.14 Miljöinvesteringar

Hektar				
Åtgärd	Mål för program-perioden 2007–2013	Utfall 2009	Utfall 2007–2009	Utfall 2007–2009 i procent av målet
Anläggning av våtmarker	6 000	620	1 234	21
Restaurering av ängs- och betesmarker	18 000	1 471	4 254	24

Källa: Sammanställning av statistik från Jordbruksverket.

Den samlade måluppfyllelsen för åtgärderna inom axel 2 är 85 procent.

Analys och slutsatser

Landsbygdsprogrammet har en hög miljöambition med insatser som medverkar till att nationella miljö kvalitetsmål och internationella åtaganden med anknytning till jord- och skogsbruket samt till landskapets natur- och kulturvärden kan uppfyllas. De miljö kvalitetsmål som främst berörs är Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv, Ingen övergödning, Giftfri miljö, Myllrande våtmarker och Begränsad klimatpåverkan. Åtgärder inom programmet är i flera fall avgörande för att miljö kvalitetsmålen ska kunna nås. Måluppfyllelsen varierar dock mellan olika åtgärder. I regeringens skrivelse

Åtgärder för levande hav (skr. 2009/10:213) betonas landsbygdsprogrammets betydelse för att uppnå Sveriges åtaganden för att minska näringsbelastningen till Östersjön, i enlighet med Helsingforskonventionen om skyddet av Östersjöns miljö och dess aktionsplan. Denna aktionsplan för Östersjön är också en del av Östersjöstrategin.

Som ordförandeland i EU ledde Sverige under hösten 2009 förhandlingarna till det slutliga antagandet av EU:s Östersjöstrategi. Den syftar till att skapa förutsättningar för en bättre miljö och regional utveckling. Metoden för att uppnå målen består av att stärka samarbetet genom användandet av EU-insatser, policyinstrument och resurser till gagn för Östersjöregionen och dess miljö.

Även åtgärder som finansieras under anslaget Miljöförbättrande åtgärder och användningen av medel från återförd skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel medverkar till att miljö-kvalitetsmålen kan uppnås.

Fler av delmålen under miljö-kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv, Ingen övergödning, Giftfri miljö, Myllrande våtmarker och Begränsad klimatpåverkan bedöms svåra att nå med nuvarande insatser (se utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård).

Mot bakgrund av detta har omfattande revideringar gjorts under 2009 av landsbygdsprogrammets axel 2, vilket inneburit både höjda ersättningsnivåer för befintliga insatser och för fyra nya insatser. De ersättningar som har reviderats omfattar framför allt insatser för förbättrad vattenkvalitet och insatser för bevarande av biologisk mångfald i ängs- och betesmarker samt ersättning för certifierad ekologisk produktion. De nya insatserna syftar i huvudsak till att förbättra vattenkvaliteten. Förändringarna träder i kraft 2010. För perioden 2010–2013 tillförs axel 2 116 miljoner kronor som ett led i genomförandet av hälsokontrollen (se avsnittet Landsbygden – framtidlandet). Dessa medel har riktats mot insatser för att förbättra vattenkvaliteten, bl.a. för att öka anläggningstakten av våtmarker. Därtill har Sverige utnyttjat möjligheten att föra över outnyttjade medel från direktstöden till landsbygdsprogrammet. Dessa medel motsvarar 243 miljoner kronor för perioden 2010–2013 och riktas mot insatser för att stärka den biologiska mångfalden i landets mest värdefulla ängs- och betesmarker.

Det är regeringens bedömning att förändringen av ersättningsnivåerna för flera av de befintliga insatserna och för de nya insatserna som genomförs fr.o.m. 2010 kommer att öka anslutningen och därmed måluppfyllelsen av miljöersättningarna och därtill kopplade miljö-kvalitetsmål. Halvtidsutvärderingen av programmet, vilken genomförs under 2010, kommer att ge ytterligare underlag för att bedöma programmets effektivitet. Jordbruksverket har fått i uppdrag att efter samråd med Naturvårdsverket utvärdera hur befintliga övervaknings- och uppföljningssystem ger möjligheter att utvärdera effektiviteten i genomförda miljö-åtgärder samt föreslå eventuella förbättringar. Regeringen kommer därefter pröva om ytterligare åtgärder eller justeringar är nödvändiga för att nå de uppsatta målen.

En skogspolitik i takt med tiden

Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen. Skogspolitiken kännetecknas av att den har två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljö-mål. (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252 och prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244). Den svenska skogspolitiken ger skogsbruket en stor frihet men också ett stort ansvar för att nå de skogspolitiska målen.

För skogspolitiken är det svårt att göra resultatbedömning för ett enskilt år. Skogssektorn behöver studeras över längre tidsperioder än ett år på grund av de långa ledtiderna från insatta åtgärder till dess att resultaten kan bedömas.

Följande indikatorer har använts för att bedöma måluppfyllelsen för såväl skogspolitiken som visionen *bruka utan att förbruka*: Virkesförråd och återväxt; Røjning och avverkning; Skog och vilt i balans; Miljöhänsyn; samt Skydd av skogsmark. Konsekvenserna av stormarna 2005 och 2007 i södra Sverige föranleder regeringen att även redovisa resultatet av de insatser som gjorts för att lindra effekterna för de drabbade skogsägarna.

Resultat

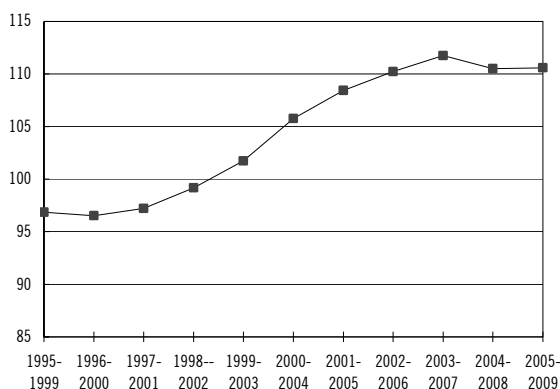
Virkesförråd och återväxt

Det totala virkesförrådet är omkring 3 miljarder skogskubikmeter.

För perioden 2005–2009 var den genomsnittliga årliga tillväxten på produktiv skogsmark 110,6 miljoner skogskubikmeter. Av diagram 2.5 framgår att tillväxten har ökat sedan början av 90-talet. Ingen större förändring av den genomsnittliga årliga tillväxten har skett sedan period 2002–2006.

Diagram 2.5 Genomsnittlig årlig avsatt tillväxt på produktiv skogsmark

Miljoner skogskubikmeter

Källa: Sammanställning av statistik från Skogsstyrelsen.

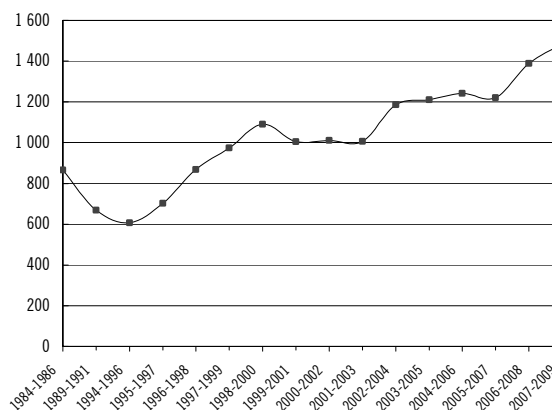
Återväxten har förbättrats successivt sedan slutet av 1990-talet. Sedan mitten av 2000-talet har dock andelen förnygringar som uppfyller skogsvårdslagens krav planat ut och ligger nu på cirka 80 procent godkända förnygringar.

Röjning och avverkning

Ökningen av den årliga röjda arealen har avstannat något de senaste åren.

Diagram 2.6 Areal med omedelbart röjningsbehov fördelat på 3-årsmedelvärden

Tusen hektar

Källa: Sammanställning av statistik från Skogsstyrelsen.

Under första halvåret 2009 var den anmälda och ansökta arealen avverkningsanmälningar lägre än motsvarande period tidigare år. Under det andra halvåret ökade denna areal och var under hösten 2009 högre än året innan, men lägre än 2007. Avverkningsanmälningar omfattar inte gallring eller vedhuggning.

För perioden 2006–2008 var den genomsnittliga bruttoavverkningen 87,9 miljoner skogskubikmeter och det är ungefär samma nivå som föregående period. Jämfört med perioden 2001–2004 är det en ökning med 8 procent. Enligt preliminära beräkningar låg bruttoavverkningen under 2009 på 81 miljoner skogskubikmeter. Denna siffra är mycket osäker. År 2007 var motsvarande siffra 96 miljoner skogskubikmeter.

Skog och vilt i balans

Skadenivån i ungskogarna av tall har ökat kraftigt sedan mitten av 1990-talet för att plana ut på en hög nivå under 2000-talet. De senaste åren har 45 procent av tallstammarna i ungskog beteskador och cirka 10 procent har fårska beteskador. I vissa delar av landet är det svårt att få till en tillfredsställande förnygring med tall.

Miljöhänsyn

Miljöhänsyn är de krav på hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen som samhället ställer vid skötsel av skog. Detta regleras i skogsvårdslagen (1979:429). Skyddet av fasta fornlämningar regleras i lag (1988:950) om kulturminnen.

Skogsstyrelsens uppföljning av miljöhänsyn vid avverkning visar på fortsatta brister. Preliminära siffror visar att för perioden 2006/07–2008/09 uppnådde 71 procent av den förnyg-

ringsavverkade arealen skogsvårdslagens bestämmelser om miljöhänsyn, vilket är fem procentenheter lägre än för perioden 2001/02–2003/04. I tre av Skogsstyrelsens fem regioner har dock miljöhänsynen förbättrats. På stora delar av de underkända föryngringsavverkningarna är tillräcklig mängd träd sparade men fel hänsyn, ur en kvalitativ bedömning, har prioriterats. Arealen föryngringsavverkningar som når upp till Skogsstyrelsens rådgivningsbudskap, som ligger högre än skogsvårdslagens bestämmelser, var 30 procent för perioden 2006/07–2008/09. Andelen har minskat sedan 2001/02–2003/04 då den var 38 procent.

Arealen gammal skog och arealen äldre lövskog har ökat de senaste tio åren, liksom utvecklingen av volymen död ved, se tabell 2.15.

Tabell 2.15 Areal gammal och äldre lövrik skog och volym hård död ved i produktiv skogsmark i femårsintervaller

	Äldre lövrik sko 1 000 ha	Gammal skog 1 000 ha	Hård död ved milj. m ³
2000–2004	1 203	1 422	69
2001–2005	1 252	1 473	72
2002–2006	1 245	1 534	77
2003–2007	1 250	1 596	80
2004–2008	1 292	1 601	83
2005–2009	1 285	1 608	86

Källa: Sammanställning av statistik från Skogsstyrelsen.

Skydd av skogsmark

Vid utgången av 2009 var omkring 26 260 hektar produktiv skogsmark skyddad genom naturvårdsavtal och 430 hektar som biotopskyddsområden. Det årliga nytillskottet av dessa skydd har minskat under de senaste åren. Inom nationalparker och naturreservat nedan gränsen för fjällnära skog var arealen skyddad produktiv skogsmark omkring 302 000 hektar vid utgången av 2009. Ovan gränsen för fjällnära skog var arealen skyddad produktiv skogsmark 445 000 hektar vid utgången av 2008. Totalt var 1,8 miljoner hektar skogsmark (all skogsmark) skyddad vid utgången av 2009.

Arealen frivilliga avsättningar som uppfyller Skogsstyrelsens krav på dokumentation uppgår till omkring 1,13 miljoner hektar varav mer än 80 procent återfinns nedan gränsen för fjällnära skog. Den totala arealen frivilliga avsättningar på produktiv skogsmark, inklusive ej dokumenterad areal, skattas till 1,17 miljoner hektar.

Skogsstyrelsens bedömning är att cirka 220 000 skogskubikmeter granskog har dödats

av granbarkborren under 2009 inom de områden som drabbades av stormarna Gudrun och Per. Av tabell 2.16 framgår skadeutvecklingen av granbarkborre de senaste tre åren samt Skogsstyrelsens prognos för 2010. Nya stormar eller en torr sommar kan ge större skador än prognostiserat.

Tabell 2.16 Skadeutvecklingen av granbarkborre 2007–2009

År	Skogskubikmeter
2007	800 000
2008	700 000
2009	220 000
prognos 2010	100 000

Källa: Sammanställning av statistik från Skogsstyrelsen.

Angrepp av röd tallstekel och snytbagge förekommer också. Skogsstyrelsens prognos är att skadorna fortsätter och att dessa lokalt kan vara omfattande.

Resultat utöver redovisade indikatorer

I linje med regeringens proposition Hållbart skydd av naturområden (prop. 2008/09:214) har regeringen beslutat om ett femårigt samverkansprogram mellan myndigheter och markägare om kompletterande metoder för skydd av natur (Komet) i fem län.

Gemensamma riktlinjer för naturvårdsavtal har tagits fram av Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Skåne. De innebär bl.a. att tillämpningen mellan myndigheterna blir lika, ersättningsnivåerna blir högre samt det finns möjlighet till flera avtalslängder än tidigare. Det har också, fr.o.m. 2010, blivit möjligt för en markägare att välja om han eller hon vill att ersättningen för naturvårdsavtalet utbetalas som ett engångsbelopp eller vid flera tillfällen under avtalsperioden.

Ett första partnerskapsavtal om handel med timmer och träprodukter har tecknats mellan EU och Ghanas regering. Avtalet innebär åtaganden från Ghana att vid export till EU se till att trävarorna åtföljs av en licens som garanterar att varorna är lagligt avverkade, och EU:s åtagande innebär att bara importera trävaror från Ghana som åtföljs av denna licens.

Analys och slutsatser

Skogsnäringen är en viktig arbetsgivare inom det svenska näringslivet med en spridning över hela landet. Skogsindustrin har ett fortsatt behov av

en jämn tillgång till högkvalitativ skogsråvara till ett internationellt konkurrenskraftigt pris. Den högkonjunktur som varit samt den ökade efterfrågan på bioenergiråvara har inneburit ett stort uttag av skogsråvara ur den svenska skogen. Den genomsnittliga tillväxten på produktiv skogsmark är dock högre än den genomsnittliga bruttoavverkningen.

Det försämrade konjunkturläget under 2008 och 2009 har påverkat skogsbruket med sänkt efterfrågan och sänkta råvarupriser. Detta återspeglade sig i en kraftig sänkning av antalet avverkningsanmälningar första halvåret 2009. Under hösten 2009 ökade dock aktiviteten i skogen igen vilket avspeglade sig i att antalet avverkningsanmälningar ökade jämfört med året innan. Efterfrågan på bioenergi förutspås stiga markant på längre sikt, framför allt beroende på EU:s målsättning om 20 procent förnybar energi senast 2020. Det är därför angeläget att fortsätta utveckla och sprida kunskap om skötselmetoder som kan öka råvaruproduktion och uttag utan att negativt påverka den biologiska mångfalden eller kulturmiljövärden, eller bidra till övergödning.

Den positiva utvecklingen av återväxten sedan 1999 beror till stor del på att plantering som förnygringsmetod successivt har ökat. Varför andelen godkända förnygringar har planat ut de senaste åren är inte klarlagt. En orsak till dålig återväxt kan vara kunskapsbrist kring olika förnygringsmetoder. En annan orsak till dålig återväxt är betesskador. I dagsläget finns inget som tyder på någon förbättring av viltskadeläget.

Anledningen till att röjningsintensiteten har planat ut är inte helt klarlagt. Det nationella röjningsnätverket som Skogsstyrelsen har tagit initiativ till har ännu inte gett förväntat resultat. Skogsstyrelsens uppdrag att vidareutveckla arbetet med satellitbaserad röjningsinformation fortskrider och bör ge ett positivt resultat på sikt. En förutsättning för att öka röjningsintensiteten och därmed minska det s.k. röjningsberget är att näringen tar sitt ansvar och utför arbetet.

Skogsstyrelsens årliga utvärdering av miljöhänsyn vid förnygringsavverkning visar att det finns fortsatt behov av insatser i form av tillsyn samt rådgivning för ett hållbart skogsbruk. Avsaknad av planering under barmarkssäsongen och felaktiga avgränsningar av hänsynsytor bidrar till försämrat resultat vid förnygringsavverkning, vilket till stor del bedöms bero på

kunskapsbrist. Skogsbrukare och virkesköpare har ett stort ansvar för att miljöhänsyn tas. Skogsstyrelsen har här en viktig roll att följa upp resultatet och föra en dialog med aktörerna om vad som krävs för att förbättra miljöhänsynen.

Informations- och bekämpningsinsatser, gynnsamma väderleksförhållanden samt ett väl fungerande skogsskyddsarbete har haft en dämpande effekt på skadeutvecklingen av insekter i de stormdrabbade områdena i södra Sverige.

Det svenska skogsbruket påverkas av vad som händer såväl på den europeiska som den internationella arenan. I EU:s fördrag saknas specifik rättslig grund för en gemensam skogspolitik. Det svenska skogsbruket påverkas inte desto mindre direkt eller indirekt av EU-lagstiftning inom andra politikområden där EU har lagstiftningskompetens. Som exempel kan nämnas det s.k. förnybarhetsdirektivet som reglerar förnybar energi, förslaget till en ny förordning om tillbörlig aktsamhet vid handel med skogsprodukter (due-diligence) och ramdirektivet för vatten.

Skogens roll för klimatet samt förnybar energi redovisas under avsnitten De gröna näringarnas klimatarbete, respektive De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

Ett resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske

Resultat

Fiskeripolitiska insatser

Regeringens mål är att den svenska fiskenäringen ska producera fisk och fiskeprodukter som efterfrågas av konsumenterna och bidrar till att skapa arbete, välfärd och levande kust- och insjösamhällen. Förutsättningen att uppnå detta är att fisket bedrivs resurseffektivt och miljömässigt hållbart, bl.a. med effektiva fiskeregler och selektiva fångstredskap. Endast för en mindre andel av EU:s gemensamma fiskbestånd kan dock nyttjandet anses vara hållbart och stora delar av yrkesfisket i Sverige kämpar med dålig lönsamhet. Det finns därmed behov av återhämtning av ett flertal bestånd. Här spelar dels fastställande av fler långsiktiga förvaltningsplaner, dels en anpassning av fiskekapaciteten till beståndssituationen en viktig roll. Utkast av fisk är ett utbrett problem och ett resursslöseri. En nyckelfaktor för att komma åt problemet med utkast är utvecklandet och nyttjandet av effektiva fiskeredskap liksom förbättrad kontroll av

fisket. Viktiga beslut för att utveckla dessa faktorer togs under 2009.

Att redovisa resultat av svenska fiskeripolitiska insatser är dock förknippat med svårigheter. Det beror dels på att den huvudsakliga indikatorn för uppnådda effekter är fiskbeståndens biologiska status och att ett flertal faktorer förutom fiskeripolitiska åtgärder påverkar bestånden, dels på att fiskeriförvaltningen använder sig av ett flertal olika förvaltningsåtgärder, vilket gör det svårt att härleda en viss insats till en viss effekt på beståndens utveckling. Regeringen bedömer dock att de åtgärder som har vidtagits under 2009, både på EU-nivå och nationellt, sammantaget förväntas påverka utvecklingen i positiv riktning. Flera åtgärder som beslutats om under 2009 såsom förbud mot high-grading, stängda områden bl.a. i Kattegatt samt en riktad användning av kW-dagssystemet förväntas leda till minskade utkast av fisk och därutöver skapa ytterligare incitament för näringen att utveckla och använda mer selektiva redskap och fiskemetoder. Dessutom har överlåtbara rättigheter införts i det pelagiska fisket för att långsiktigt reducera fisketrycket.

Under det svenska ordförandeskapet förhandlade regeringen fram flera viktiga beslut som kommer att förbättra situationen bl.a. i Östersjön. Fiskeministrarna runt Östersjön skrev under en deklaration som ledde till en plan för att eliminera utkastet i Östersjön fram till 2012.

Vidare beslutades i EU att förbättra selektionen för de trålredskap som fångar torsk genom att höja maskstorlekarna samt att öka storleken på selektionsfönstret. Dessa åtgärder innebär bättre möjligheter för fisket att minska andelen utkast till en mycket marginell nivå. Besluten om TAC:er och fiskekvoter under det svenska ordförandeskapet följde vidare alla förvaltnings- och återhämtningsplaner för andra året i rad. Efter intensiva förhandlingar lyckades Sverige som ordförande också slutföra en ny och omfattande kontrollförordning. Kontrollreformen kommer att stärka kontrollkapaciteten samt minska olagligt fiske. Regeringen har i skrivelsen Redovisning av fiskepolitiska insatser (skr. 2009/10:187) till riksdagen redogjort för dessa åtgärder och dess effekter.

Kvoter och kontroll

Svenskt fiske hade under 2009 tillgång till 57 kvoter. Kvoterna uppgick till 230 208 ton

samt 86 758 laxar. Fiskeriverket administrerar byten av fiskemöjligheter med andra medlemsstater som en del av kvotförvaltningen. Under 2009 genomfördes 29 kvotbyten främst med Danmark och Nederländerna men även med Finland och Frankrike. Kvotbyten under året sker dels för att skapa bättre fiskemöjligheter genom att omfördela mellan områden, dels för att täcka mindre överskridanden. Under 2009 överskreds inga svenska kvoter men för 7 kvoter infördes fiskestopp. Förbrukningen av alla kvoter var i snitt 99 procent.

Tabell 2.17 Överskridna kvoter och kvotutnyttjande

År	Antal överskridna kvoter	Kvotutnyttjande i stoppade fisken i procent
2005	0	99,6
2006	0	97,0
2007	0	98,0
2008	0	98,6
2009	0	99,0

Källa: Fiskeriverket.

I landningskontrollen har under 2009 andelen anmärkningar mer än halverats från 17,2 procent till 7,1 procent. Den positiva tendensen beror till stor del på ökad regelefterlevnad men också förändrade kontrollrutiner. Fyra stickkontroller har genomförts i handelsledet och har syftat till att verifiera att de mängder per art som levereras till en handlare motsvarar de mängder per art som säljs vidare. Fiskeriverket har även under 2009 hanterat införandet av EU: s nya import och exportkontroll som är förenat med motverkandet av internationell handel med illegalt fångad fisk (EG) nr 1005/2007.

Under Sveriges ordförandeskap antogs i oktober 2009 togs beslut den nya kontrollförordningen, (EG) nr 1224/2009, av ministerrådet. Vissa bestämmelser i förordningen träder i kraft senare än den 1 januari 2010. En del bestämmelser gäller inte förrän det finns tillämpningsföreskrifter till förordningen. Dessa antas av kommissionen i samråd med medlemsstaterna. Sådana föreskrifter beräknas kunna antas i slutet av 2010. En viktig nyhet i förordningen är att fiskerikontrollen ska utökas till alla handelsled och att det ska bli möjligt att spåra fisken från fångst till tallrik. Kommissionen får också större möjligheter att agera mot medlemsstater som inte följer reglerna. Det kan

innebära indragning av ekonomiskt stöd eller indragning av fiskemöjligheter.

Vid Fiskeriverket har handläggningen av administrativa sanktioner, vilket infördes under 2008, fortsatt även under 2009. Antalet ärenden som hanterats straffrättsligt genom domstolsförfarande har därigenom minskat betydligt. En annan orsak är att en särskild landningsavgift har införts. Målet är att minst 95 procent av upptäckta överträdelser ska leda till administrativa sanktioner eller fällande domar.

Nationellt fortsatte Fiskeriverket och Kustbevakningen en nära samverkan inom ramen för den årliga tillsynsplanen. På operativ nivå har den internationella samverkan skett dels genom EU:s gemensamma inspektions- och övervakningsinsatser (JDP) liksom med en stor insats inom EU:s arbete med utvecklingen av en standard för elektronisk rapportering.

Analys och slutsatser

Den gemensamma fiskeripolitiken ställer bindande krav på förbättrad teknik och måluppfyllelse genom de beslutade förordningarna på fiskerikontrollens område. Myndigheterna arbetar tillsammans med att förbättra en långsiktig planering av fiskerikontrollen i Sverige med utgångspunkt i de krav som ställs. Implementeringen av IUU-förordningen pågår och kommer att innebära att regeringen via myndigheterna fortsätter att bygga upp verksamhet för att hantera den import/exportkontroll som följer av förordningen. Förhandlingsarbetet avseende implementeringsförordningen till kontrollförordningen kommer att bedrivas under 2010 och blir ett viktigt ramverk för medlemsländernas fortsatta arbete.

Åtgärder som genomförandet av EU:s förvaltningsplan för torsk såväl i Nordsjön som i Östersjön och en effektivare kontroll har varit positiva för bestånden. Det finns nu förvaltningsplaner för 14 av de kvoterade bestånden. Målet med att andelen anmärkningar inte överstiger 5 procent beräknas uppnås 2010.

Utbildning och forskning

Resultat

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) utbildar och forskar om människans förvaltning och hållbara nyttjande av de biologiska naturresurserna.

För perioden 2009–2011 har SLU ett utbildningsuppdrag om minst 10 700 helårsstudenter. Under 2009 har 3 793 helårsstudenter presterats. SLU arbetar aktivt med rekrytering av nya studenter. Flera utbildningsprogram har ett mycket gott söktryck såsom program med djuranknytning, landskapsarkitekt och jägmästare, medan andra program måste starta med färre än 20 sökande. Vad gäller utbytesstudenter kan konstateras att antalet inresande studenter fortfarande är klart fler än antalet utresande.

Den forskning som bedrivs vid SLU har under året genomlysts genom den internationella utvärderingen ”Kvalitet och Nytt”. Utvärderingen har visat att forskningens vetenskapliga kvalitet generellt sett bedöms hög; 67 procent av forskargrupperna håller en standard som kan betecknas som internationellt erkänd varav 7 procent bedöms vara världsledande inom sina områden. Även vad gäller kriteriet relevans och nytta ansågs majoriteten av forskargrupperna bedriva forskning av stor betydelse.

Under 2009 undertecknades ett samarbetsavtal mellan Norge och Sverige om samarbete mellan ländernas respektive artprojekt för att öka kunskapen och kompetensen om dåligt kända arter och artgrupper.

Forskning inom Jordbruksdepartementets ansvarsområden är betydelsefull för de globala utmaningarna som t.ex. klimatförändringen, livsmedelsförsörjningen och smittsamma djursjukdomar. För att bättre kunna möta dessa har SLU inrättat fyra tvärvetenskapliga plattformar; Framtidens skog, Framtidens lantbruk, Framtidens djurhälsa och välfärd samt Människan i framtidens miljö.

Den externa forskningsfinansieringen har ökat med 18 procent under 2009. Ökningen kommer huvudsakligen från nationella forskningsfinansiärer.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) har ansvaret främst för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden inom miljöområdet och för de areella näringarna. En övergripande redovisning av forskningspolitiken finns under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. En resultatredovisning av den forskning som finansieras av Formas görs även under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Cirka hälften av rådets forskningsmedel avser forskning inom områdena areella näringarna, djur och livsmedel.

Resterande medel fördelas inom områdena miljö, natur och samhällsbyggnad.

Formas lyfter i sin forskningsstrategi fram forskningsteman som är centrala för en hållbar utveckling. Inom dessa områden – bl.a. klimat och energi, förvaltning av naturresurser och miljö och stads- och landsbygdsutveckling – har Formas, bl.a. förutom den fria utlysningen, haft en särskild satsning på starka forskningsmiljöer. Formas har, tillsammans med Vinnova och näringslivet, haft en särskild utlysning för ett livsmedelsforskningsprogram omfattande totalt 200 miljoner kronor under fem år. I samverkan med Stiftelsen lantbrukforskning, vars medel till största delen kommer från återföringen av skatter på handelsgödsel, har ett program utlysts för icke-kommersiell växtförädling samt växtförädling och tillämpningar av växtbioteknik som kan höja konkurrenskraften i svensk vegetabilieproduktion eller kan möta specifika miljömål för denna.

Analys och slutsatser

Utbildning och forskning inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde utgör, tillsammans med den fortlöpande miljöanalysen vid SLU, medel för att uppnå regeringens vision *bruka utan att förbruka*. Hög kompetens och nya forskningsrön är av högsta vikt för att visionen ska kunna uppnås.

Regeringen bedömer att målen för utbildning och forskning inom Jordbruksdepartementets områden och regeringens förväntningar på verksamheten i stort sett är uppfyllda. Ansökningssiffror för SLU de senaste två åren pekar på ett ökat intresse för utbildning inom de gröna näringarna. Flera utbildningar, angelägna för den nationella kompetensförsörjningen, är dock små och har fortfarande få sökande. De åtgärder SLU har vidtagit för att bli synligt och attrahera fler sökande har gett resultat.

Mot bakgrund av de nationella miljömålen och de ökande kraven som ställs från EU avseende miljötillståndet i landet är utveckling av den fortlöpande miljöanalysen angelägen för att få tillförlitliga underlag. Genom de kraftigt ökade resurser som SLU anvisats för anpassningsåtgärder inom området fortlöpande miljöanalys i regeringens proposition En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat (prop. 2008/09:162) kan bl.a. insamlingen av miljödata fortsätta att utvecklas och presenteras på ett mera överskådligt sätt. Vidare kan verksamheten

utvecklas så att en större integration i både utbildning och forskning kan ske bl.a. i syfte att bibehålla och förnya kompetensen inom området.

Det internationella samarbetet inom forskningen är viktigt och både SLU och Formas är aktiva och deltar på olika sätt både inom och utanför Europa. Enligt regeringens mening bör det dock finnas potential för en ökad forskningsfinansiering från internationella källor för de areella näringarna.

Regeringen bedömer att utbildning och forskning inom de areella näringarna ligger väl i tiden för att möta de globala utmaningarna t.ex. klimatfrågan, livsmedelsförsörjningen, smittsamma djursjukdomar och det ökade behovet av en hållbar produktion av biomassa för energi och förnybara råvaror.

Sammanfattande bedömning av målpuppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen *bruka utan att förbruka* är att de gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion. Ett flertal insatser under 2009 har ingått i regeringens strävan att nå målet.

Inom de gröna näringarnas klimatarbete genomfördes under 2009 en större förändring av landsbygdsprogrammet.

Jordbrukets utsläpp av växthusgaser har minskat bl.a. genom åtgärder för att minska utsläppen av växtnäring. Jordbruket har bidragit till att delmålen för fosfor och kväve ska kunna nås. För delmålet om ammoniak, där jordbruket står för de huvudsakliga utsläppen, har målet uppnåtts. Under 2009 bedömdes dock ett antal andra delmål som svåra att nå i framtiden om inte ytterligare insatser vidtogs och ersättningsnivåer för befintliga insatser har därför höjts och fyra nya insatser beslutats.

Landsbygdsprogrammet tillfördes ytterligare medel under 2009 i syfte att öka de areella näringarnas produktion av förnybar energi och minska beroendet av fossil energi. Energiproduktionen från biomassa har ökat ytterligare och satsningen på investeringsstöd för biogasproduktion inom landsbygdsprogrammet har ökat intresset för att producera biogas på gårdsnivå. Under våren 2010 infördes ett stöd till företag för en energikartläggning av deras verksamheter.

Den genomsnittliga tillväxten på produktiv skogsmark är högre än den genomsnittliga bruttoavverkningen. Skogsstyrelsens uppdrag att vidareutveckla arbetet med satellitbaserad röjningsinformation fortskrider och bör ge ett positivt resultat på sikt. Andelen godkända förnygringar har planat ut och skador i tallungskogar på grund av vilt är fortsatt hög. Skogsstyrelsens uppföljning av miljöhänsyn vid förnygringsavverkning visar på fortsatta brister. På stora delar av de underkända förnygringsavverkningarna är tillräcklig mängd träd sparade men fel hänsyn, ur en kvalitativ bedömning, har prioriterats. Det finns fortsatt behov av tillsyn och rådgivning för ett hållbart skogsbruk. Samverkansprogrammet Komet, mellan myndigheter och markägare, om kompletterande metoder för skydd av natur bör bidra till måluppfyllelsen. Informations- och bekämpningsinsatser, gynnsamma väderleksförhållanden samt ett väl fungerande skogsskyddsarbete har haft en dämpande effekt på skadeutvecklingen av insekter i de stormdrabbade områdena i södra Sverige.

Avseende ett resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske kan konstateras att endast för en mindre andel av EU:s gemensamma fiskbestånd kan nyttjandet anses vara hållbart och stora delar av yrkesfisket i Sverige har dålig lönsamhet. Viktiga beslut för att komma åt problemet med utkast av fisk togs under det svenska EU-ordförandeskapet då regeringen även förhandlade fram flera viktiga beslut som kommer att förbättra situationen bl.a. i Östersjön. Den nya och omfattande kontrollförordningen kommer att stärka kontrollkapaciteten och minska olagligt fiske. Implementeringen av IUU-förordningen har pågått och kommer att innebära att regeringen via myndigheterna fortsätter att bygga upp verksamhet för att hantera den import-/exportkontroll som följer av förordningen. Genomförandet av EU:s förvaltningsplan för torsk och en effektivare kontroll har varit positivt för bestånden.

Inom utbildning och forskning gör SLU bedömningen att målet med utbildningsuppdraget för perioden 2009–2011 kommer att ha uppnåtts vid periodens slut. På forskningsområdet har SLU inrättat fyra tvärvetenskapliga plattformar. Formas m.fl. har utlyst ett livsmedelsforskningsprogram under fem år. Regeringen bedömer att målen för utbildning och forskning inom Jordbruksdepartementets om-

råden och regeringens förväntningar på verksamheten i stort sett är uppfyllda.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att de redovisade insatserna under 2009 bidragit till ökad måluppfyllelse avseende att De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

2.4.4 De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik

Indikatorer

För att mäta måluppfyllelsen redovisas bl.a. följande indikatorer inom de olika delområdena under målet:

- antal utbrott av smittsamma djursjukdomar, kalvdödlighet och antibiotikaresistens i djurhållning,
- hur många djurskyddskontroller som länsstyrelserna genomfört och hur stor andel av dessa som var gjorda utifrån en riskvärdering,
- andel allvarliga avvikelser vid datorbaserade inspektioner.

Indikatorerna avseende djurhälsa med behandlingsstatistik påvisar resultatet av regeringens förebyggande åtgärder. Genomförda djurskyddskontroller och andel av dessa gjorda utifrån en riskvärdering avspeglar måluppfyllelse inom djurskyddet. Livsmedelssäkerhet och konsumentinformation mäts genom indikatorerna inom området. Flera indikatorer är nya för 2011 och har utvecklats med avsikten att ge en tydligare bild av uppnådda resultat.

Sverige ska vara pådrivande för sund djurhållning och friska djur i EU

Resultat

Djurhälsa och folkhälsa

Målen om sund djurhållning och friska djur är fullt uppfyllda eller i huvudsak uppfyllda, gällande djurhälsa och smittbekämpning samt tillgång till rikstäckande djurhälsovård.

Vaccinationerna mot blåtunga fortsatte under 2009 och utbrottet av blåtunga verkar nu vara under kontroll. Antalet utbrott av epizootiska

sjukdomar var under 2009 endast tre vilket är betydligt lägre än under de senaste åren.

Tabell 2.18 Antal fall/besättningar med epizootisk sjukdom 2005–2009

Sjukdom	2005	2006	2007	2008	2009
Tuberkulos, djurparksdjur	1	0	0	0	0
Paratuberkulos, nöt	2	0	0	0	0
Newcastlesjuka, fjäderfä	2	1	3	1	1
Infektiös pankreasnekros, fisk	2	0	0	0	0
BSE (galna kosjukan)	0	1	0	0	0
Atypisk scrapie (NOR)	1	8	2	0	2
Fågelinfluensa, fjäderfä	0	1 ¹	0	0	0
PRRS	0	0	7	0	0
Blåtunga	0	0	0	68	0
Mjältbrand	0	0	0	1	0
Totalt	8	11	12	70	3

Källa: Statens veterinärmedicinska anstalt, årsredovisning 2009.

¹ Avser viltfågel för utsättning. Ytterligare 63 fall noterades på vilda fåglar och ett fall på vild mink.

Antalet utbrott av salmonella hos livsmedelsproducerande djur visar sedan flera år en ökande trend, som dock bröts 2009 (45 fall 2009 jämfört med 52 fall 2008). En annan indikator som pekar i positiv riktning är att anslutningen till frivilliga salmonellakontrollprogram ökar. Kontrollplanen för foder har uppfyllts. Endast ett fall av salmonella har hittats i färdigt foder (fodret stoppades innan det nådde konsument).

Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) och Jordbruksverkets kunskap och fördjupade analyser bidrar bl.a. till smittspårning vilket är en förutsättning för smittobekämpning. SVA har fokuserat extra på salmonellaarbetet under 2009 genom att inrätta en samordnartjänst och att upprätta en salmonellaportal på hemsidan.

Tabell 2.19 Salmonella i djurbesättningar och anläggningar 2005–2009

Salmonella påvisad i besättning	2005	2006	2007	2008	2009
Nötkreatur	13	9	15	21	19
Svin	2	5	10	8	3
Får	2	0	0	5	1
Häst	1	3	2	4	8
Broiler	0	7	11	7	3
Värphöns	1	1	4	5	3
Kalkon	0	0	1	2	2
Gäss, ankor	0	2	5	0	6
Totalt	19	27	38	52	45

Källa: Statens veterinärmedicinska anstalt, årsredovisning 2009.

Kalvdödlighet är en ny indikator som valts eftersom den på ett tydligt sätt speglar det övergripande hälsoläget i besättningarna. Uppgiften avser antalet levande födda kalvar som dör inom en månad. Dödligheten varierar mellan olika raser och kön. För 2009 var kalvdödligheten totalt 2,3 procent vilket är på samma nivå som närmast föregående fyra år då dödligheten varierat mellan 2,1 och 2,2 procent.

Övervakningen av antibiotikaresistens bland bakterier från djur och livsmedel visar att läget i Sverige är generellt gott och bättre än i de flesta andra länder. Exempelvis är det positivt att notera att inget fall av metithillinresistent Staphylococcus aureus (gula stafylokocker, MRSA) påvisats hos livsmedelsproducerande djur.

Ansvariga myndigheter har svarat för en aktiv omvärldsbevakning gällande antibiotikaresistens och smittryck från sjukdomar som finns i omgivande länder alternativt har förekommit som enstaka fall i Sverige. Detta medverkar till en god beredskap.

Rikstäckande djurhälsovård har funnits att tillgå. Den 1 januari 2010 infördes en ny organisation för den veterinära servicen, med syfte att skapa en ökad konkurrens samtidigt som ett gott smitt- och djurskydd bibehålls i hela landet. Trenden med sjunkande andel behandlingar för lantbrukets djur fortsätter.

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård i kraft som bl.a. innebär att fler yrken inom djurens hälso- och sjukvård behörighetsregleras. Den nya lagstiftningen syftar till att uppnå en god och säker vård och en god djurhälsa. Lagen ska också bidra till att samhällets krav på ett gott

djurskydd, ett gott smittskydd och säkra livsmedel uppnås.

En ny EU-förordning om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, t.ex. kadaver och rester från slaktade djur, trädde i kraft den 4 december 2009. Därigenom förenklas lagstiftningen gällande hela bearbetnings- och distributionskedjan för animaliska biprodukter, samtidigt som en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa säkras.

Djurskydd

En lägre samlad måluppfyllelse än önskvärt har noterats under många år när det gäller djurskyddskontrollen. Med syfte att förbättra djurskyddet och öka likvärdigheten i kontrollen överfördes ansvaret för djurskyddskontrollen den 1 januari 2009 från kommunerna till länsstyrelserna. Samtidigt ändrades finansieringen av kontrollen från att ske genom avgifter till att ske med allmänna medel. Regeringen bedömer att målen gällande överföringen av kontrollansvaret till länsstyrelserna i huvudsak är uppfyllda. Under 2009 har länsstyrelsernas arbete med djurskyddskontrollerna i hög utsträckning präglats av att bygga upp den nya organisationen. Detta tillsammans med stora ingående ärendebalanser från den tidigare kommunala kontrollen har hämmat länsstyrelsernas kontrollverksamhet. Instrument för att bedriva kontrollen riskbaserat är etablerade men har i praktiken ännu inte kunnat användas fullt ut. Länsstyrelserna uppger att 13 procent av kontrollerna gällde objekt som valts utifrån riskvärderingskriterier. Antalet genomförda kontroller 2009 var omkring hälften av antalet de båda föregående åren.

Ökade resurser i vårtilläggsbudgeten 2010 har bidragit till att lösa de akuta problemen.

Forskningen inom djurskydd inklusive teknikprovning och utveckling av alternativ till djurförsök har tillförts betydande resurser 2010. 31 miljoner kronor har anvisats till Formas, Vetenskapsrådet och Jordbruksverket. Vid Sveriges lantbruksuniversitet har dessutom djurskyddsforskning bedrivits inom ramen för universitetets anslag.

Flera viktiga framsteg för djurskyddet har gjorts inom EU. Rådet har i juni 2010 antagit en gemensam ståndpunkt om ett nytt direktiv om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål. Det nya direktivet innebär att djur-

skyddet för de djur som används som försöksdjur inom EU stärks betydligt.

Under 2009 har Sverige också arbetat aktivt inom EU för att få genomslag för vårt synsätt i samband med icke-kommersiella förflyttningar av sällskapsdjur. Det beslut som fattades våren 2010 medger fortsatta övergångsregler för bl.a. Sverige så att vi kan behålla en hög skyddsnivå mot rabies och mot rävens dvärgbandmask (orsakar leverskada hos människa).

På initiativ av det svenska ordförandeskapet anordnades under hösten en EU-konferens om djurskydd i Uppsala. Vid konferensen redovisades forskningsresultat om hur man kan mäta djurskydd med hjälp av objektiva indikatorer. Som uppföljning fick SLU regeringens uppdrag att stödja utvecklingen av en effektiv samordning av djurskyddsarbetet inom EU.

Analys och slutsatser

Med utgångspunkt i bl.a. de indikatorer som valts drar regeringen slutsatsen att det goda djurhälsoläget bibehållits under 2009. Året har präglats av bekämpandet av idisslarsjukdomen blåtunga, i form av en konsekvent genomförd vaccinationskampanj. Betydande resurser har satsats på detta och därmed har mångdubbelt större kostnader kunnat förebyggas. Inga nya fall av blåtunga har påvisats under 2009 och vaccinationerna har därmed visat sig framgångsrika.

På senare år har fallen av salmonella ökat vilket motiverat resursförstärkning till förebyggande och bekämpande arbete. Detta är särskilt angeläget eftersom salmonella smittar mellan djur och människa och stora utbrott snabbt kan medföra stora kostnader och lidande. Ökningen av antalet utbrott förefaller under 2009 ha avstannat, men det är viktigt att få denna utveckling bekräftad. Det är därför motiverat att fortsätta att kraftfullt arbeta förebyggande och bekämpande för att hålla tillbaka salmonella-utbrotten.

Genom kunskap och medvetet arbete minskade antibiotikaanvändningen kraftigt under 1990-talet i Sverige och är nu tämligen konstant. Antibiotikaresistenta bakterier är trots detta ett växande problem inom humanmedicinen och medför ett ökat antal svårbehandlade infektioner. Sådana resistenta bakterier kan också infektera djur. För att motverka denna utveckling är det viktigt att vidareutveckla det goda samarbetet mellan myndigheter som ansvarar för

folkhälsa och djurhälsa, t.ex. genom att utveckla riktlinjer för hanterandet av multiresistenta bakterier (MRSA) hos sällskapsdjur.

Reformen av djurskyddskontrollen försenades under 2009 genom omställningsproblem samt att övergångskostnaderna var oväntat stora. De indikatorer som valts för att följa arbetet pekade också på flera allvarliga brister. Regeringen agerade aktivt under våren 2010 för att komma till rätta med svårigheterna, genom att tillförsäkra utökade resurser i tilläggsbudgeten.

Arbetet inom EU stod i särskilt fokus under 2009 genom att Sverige var ordförande det andra halvåret. På jordbruksområdet var djurskydd och djurhälsa prioriterade områden. Det kan konstateras att arbetet var lyckosamt och att betydande framsteg nåddes på viktiga områden, särskilt rörande förflyttning av sällskapsdjur, djurskydd för försöksdjur samt hälsobestämmelser för hantering av animaliska biprodukter.

För att uppnå sund djurhållning och friska djur är det av stor vikt att samarbeta inom EU och internationellt eftersom frågorna ofta är av gränsöverskridande karaktär.

Konsumenter ska ha verktyg och förutsättningar att välja

Resultat

Lagstiftningen inom livsmedelsområdet ålägger företagen ett långtgående ansvar för att de livsmedel som släpps ut på marknaden är säkra. Livsmedlen ska även vara korrekt märkta och vara det de utges för att vara, denna senare del benämns redlighet i livsmedelshanteringen. I Livsmedelsverkets ansvarsområde ingår även att verka för goda matvanor i befolkningen.

Kontrollen inom livsmedelskedjan ska bedrivas enligt principen från jord till bord. Den utförs av en rad olika myndigheter på lokal, regional och central nivå och ska vara riskbaserade. I vilken utsträckning riskbaserade kontroller genomförs varierar mellan kommunerna. Antalet verksamma livsmedelsinspektörer understiger det faktiska behovet. Detta beror huvudsakligen på att det råder brist på utbildade livsmedelsinspektörer. Av kommunernas årliga rapportering till Livsmedelsverket framgår att det fortfarande råder stor brist på inspektörer. Trots att kontrollmyndigheterna anställde ytterligare 43 inspektörer saknades fortfarande omkring 115 inspektörer vilket motsvarar

17 procent av behovet. De senaste årens ökningstakt tycks ha avtagit. Antalet livsmedelsanläggningar har däremot ökat och nu är cirka 70 000.

Sedan 2005 har en indikator för säker mat följts upp årligen som ett mått på livsmedels-säkerheten i landet. Den utgörs av andelen allvarliga avvikelser av det totala antalet av de viktigaste kontrollpunkterna från kommunernas datorbaserade kontroller i detaljhandeln (restauranger och andra storhushåll samt butiker). Resultatet, nio procent, är något lägre än vid den förra rapporteringen. Resultatet bör tolkas försiktigt på grund av stora variationer i antalet rapporterade kommuner och inspekterade kontrollpunkter mellan åren. Även kommunernas inriktning av kontrollen varierar. Brister i dokumentationen av att olika rutiner följs är vanliga. Däremot var det ovanligt med anmärkningar om smittorisk, sår, skadedjur eller allergener.

Tabell 2.20 Antal allvarliga avvikelser vid offentlig kontroll

	2006	2007	2008	2009
Antal rapporterade inspekterade kontrollpunkter	16 005	29 672	81 705	84 321
Andel allvarliga avvikelser (%)	10	14	11	9

Källa: Livsmedelsverket.

Ett annat sätt att få en uppfattning om säkerheten hos livsmedlen är att studera den kemiska säkerheten. En källa till sådan information är hur ofta kontrollen finner att gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i frukt och grönt eller främmande ämnen i animaliska livsmedel överskrids. Endast i ett fåtal fall överskrids de fastställda gränsvärdena för främmande ämnen, medan gränsvärdena för bekämpningsmedelsrester överskrids betydligt oftare. Vid överskridanden återkallas eller stoppas produkterna redan innan de når marknaden. I sådana fall är det också vanligare att beslut fattas om riktad kontroll av efterföljande partier.

Maten i Sverige får bedömas som säker. Trots detta konstateras ibland problem med olika livsmedel. Exempel från 2009 är bl.a. melamin i mjölkprodukter från Kina, inblandning av mineralolja i solrosolja från Ukraina och för höga halter av bekämpningsmedel i frukt och grönsaker från flera länder. Genom ett välutbyggt samarbete inom EU med system för snabb informationsspridning mellan medlemsstaterna,

fungerande system hos företagen och kontroll från de svenska myndigheterna kan problem hanteras snabbt och korrekt så att produkterna kan avlägsnas från marknaden.

För att konsumenterna ska ha möjlighet att göra medvetna val mellan olika livsmedel är det viktigt att märkningen av livsmedlen är korrekt och inte vilseleder konsumenten om varans beskaffenhet. Det kan gälla näringsinnehåll, sammansättning, produktinnehåll (t.ex. djurart), vikt och volym, ursprung, produktionsätt (t.ex. genmodifierade eller ekologiska livsmedel) eller hur livsmedlet exponeras i butiken. EU har gemensam lagstiftning för hur livsmedel ska märkas. I EU-arbetet deltar Sverige i rådets arbetsgrupper samt i kommissionens arbetsgrupper och kommittéer. Utifrån lagstiftningen har Livsmedelsverket utvecklat vägledningar till kontrollmyndigheter och information till företag. Genom olika kartläggande undersökningar tar verket reda på om det finns brister i redligheten. Resultatet används som underlag för riktad, offentlig kontroll. Livsmedelsverket arbetar även i projektform tillsammans med kommuner och länsstyrelser för att kontrollera redligheten i livsmedelshanteringen.

Sverige genomförde som ett ordförandeskapsinitiativ en konferens om Klimatsmart mat, hösten 2009 i Lund. Syftet var att på EU-nivå identifiera kunskapsluckor, utbyta erfarenheter och ge goda exempel på åtgärder som minskar livsmedelskedjans klimatpåverkan. Konferensen har lett till flera konkreta resultat, bl.a. ett forskarnätverk för att minska livsmedelssvinnet och ett policyinriktat nätverk av medlemsländer med särskilt intresse för mat och klimat.

Ett annat område där det är angeläget med goda förutsättningar för medvetna val är de personliga matvanorna. Felaktiga kostvanor är en riskfaktor för många sjukdomar. Felaktiga kostvanor och de följsjukdomar som kan uppstå är ett större folkhälsoproblem än förekomsten av gifter i maten. Många svenskar äter en kost som inte är i enlighet med näringsrekommendationerna. Både matvanor och hälsa är starkt kopplade till utbildningsnivå. Grupper med lägre utbildning har sämre matvanor och drabbas i större utsträckning av de stora folksjukdomarna hjärt- och kärlsjukdom, diabetes, cancer och fetma. Skillnaderna i hälsa mellan grupper med hög respektive låg utbildning har ökat under hela 1990- och 2000-talet. Ökningen av fetma tycks

dock ha avstannat hos både barn och vuxna, men ligger fortfarande på ohälsosamt höga nivåer. Livsmedelsverket har under senare år i vissa sammanhang kritiserats för sina kostråd. De kostråd Livsmedelsverket lämnar är baserade på vetenskaplig grund och bygger på de nordiska näringsrekommendationerna. Kostråden revideras regelbundet och tas fram i samarbete med välrenommerade forskare.

Analys och slutsatser

Livsmedelskontrollen i Sverige bedöms tillfredsställande men det finns vissa brister, företrädesvis på lokal nivå där kontrollernas utförande kan variera stort mellan kommunerna. Bristerna består främst i att kontrollen utförs på olika sätt av olika kontrollmyndigheter och att det i många kommuner finns för få livsmedelsinspektörer anställda. Arbetet med att likrikta och ytterligare riskbasera livsmedelskontrollen måste fortsätta för att upprätthålla det relativt höga förtroende som finns för livsmedlen i Sverige.

Livsmedelsverkets stickprovskontroller av bekämpningsmedelsrester och främmande ämnen är riskbaserad och av betydelse för att säkerställa att de livsmedel som konsumeras i Sverige är säkra.

Redlighetsfrågorna i livsmedelshanteringen blir allt viktigare i takt med att fler och fler produkter märks på olika sätt. Mot den bakgrunden är det viktigt att de regler som finns inom området efterlevs och att konsumenterna inte vilseleds.

De livsmedel som konsumeras i Sverige är i allmänhet säkra. Felaktiga kostvanor med följsjukdomar är en betydligt större riskfaktor för befolkningen än förekomsten av gifter i maten. Många borde äta mer frukt och grönsaker än i dag och en betydligt mindre del av det dagliga energiintaget borde komma från så kallade energitäta livsmedel. Livsmedelsverkets kostråd är, och ska fortsatt vara, baserade på vetenskapligt underlag. För att skapa trovärdighet för råden bör transparensen i arbetet med kostråden öka samtidigt som den vetenskapliga basen inte får frångås.

Global livsmedelsförsörjning

Resultat

Livsmedelskrisen och jordbrukets roll för att minska fattigdom diskuterades på högsta inter-

nationella nivå under 2009, vilket ledde fram till FAO:s toppmöte om Global Livsmedelsförsörjning 2009.

Sverige ledde EU:s arbete under FAO:s konferens hösten 2009, där viktiga beslut togs om det fortsatta arbetet med FAO:s reform och reformen av Kommittén för Tryggad Livsmedelsförsörjning.

Vidare antogs beslut om rådsslutsatser om samstämmighet och global livsmedelsförsörjning. Inom FAO-samarbetet om genetiska resurser lyckades Sverige uppnå betydande framsteg genom att Kommissionen för genetiska resurser (CGRFA) vid sitt möte i oktober 2009 antog ett detaljerat 10-årsprogram för genresursbevarande samt antog en resolution gällande en internationell regim för tillträde och vinstdelning inom biodiversitetsområdet generellt.

Jordbruksdepartementets deltog vidare aktivt i arbetet med internationella råvaruhandelsavtal samt inom ramen för WTO:s kommitté för sanitära och fytosanitära frågor eftersom handel är en viktig del i att öka den globala livsmedelsförsörjningen. Ett ramavtal mellan Sverige och Vietnam inom bl.a. jordbruks- och djurområdet slöts i juni 2010 i kapacitetsuppbyggande syfte.

Insatserna är en del av Sveriges bidrag till (genomförandet av) millenniemålen, som ska följas upp vid FN:s generalförsamling under hösten 2010.

Med anledning av de svårigheter som uppstod på jordbruksområdet i samband med den ekonomiska krisen tog OECD:s jordbrukskommitté fram en strategi i syfte att förbättra möjligheterna att lösa svårigheterna. I anslutning till livsmedelsprisernas utveckling och ett ökat antal fattiga i världen inleddes på jordbruksområdet ett närmare samarbete med FAO. Den 25–26 februari 2010 hölls det första jordbruksministermötet inom OECD på 10 år, som hade till uppgift att identifiera de globala utmaningar som jordbruket står inför de kommande åren.

Analys och slutsatser

De kraftigt stigande livsmedelspriserna 2007–2008 har bidragit till att antalet hungrande i världen ökade med cirka 150 miljoner under de senaste tre åren och nu uppgår till drygt en miljard enligt FAO. En sådan utveckling motiverar ett fortsatt starkt samarbete inom det internationella samfundet.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Ett av de övergripande målen inom visionen bruka utan att förbruka är att De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik. Ett flertal insatser under 2009 har ingått i regeringens strävan att nå målet.

Genom myndigheternas förebyggande och bekämpande arbete har det goda djurhälso- och djurskyddsläget bibehållits. Betydande resurser har satsats på bekämpandet av idisslarsjukdomen blåtunga. Vaccinationerna har visat sig framgångsrika, inga nya fall av blåtunga har påvisats under 2009, och därmed har än större kostnader kunnat undvikas. Fallen av salmonella har ökat på senare år vilket motiverat resursförstärkningen av det förebyggande och bekämpande arbetet. Ökningen av antalet utbrott förefaller under 2009 ha avstannat. Antibiotikaanvändningen som minskade kraftigt i Sverige under 1990-talet har förblivit tämligen konstant. Reformen av djurskyddskontrollen försenades under 2009 på grund av omställningsproblem och oväntat höga övergångskostnader. Regeringen agerade aktivt under våren 2010 för att komma till rätta med dessa problem.

De livsmedel som konsumeras i Sverige är i allmänhet säkra och det förekommer endast mycket begränsade mängder gifter i maten.

Livsmedelskontrollerna i Sverige bedöms tillfredsställande även om det finns vissa brister på framför allt lokal nivå där kontrollernas utförande kan variera stort mellan kommunerna. Livsmedelsverkets stickprovskontroller av bekämpningsmedelsrester och främmande ämnen är riskbaserade och av stor betydelse. En betydligt större riskfaktor för befolkningen än förekomsten av gifter i maten är felaktiga kostvanor. Mer frukt och grönsaker borde konsumeras och en betydligt mindre del av det dagliga energiintaget borde komma från så kallade energitäta livsmedel.

Regeringen har haft gott genomslag för sina förslag i EU och andra internationella fora och tagit väl vara på de möjligheter till aktivt agerande som givits genom ordförandeskapet i EU under 2009.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen, baserat på dom indikatorer som valts och den rapportering som i övrigt lämnats av ansvariga myndigheter, att de redovisade insatserna bidragit till god måluppfyllelse för målet De

gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

2.5 Revisionens iakttagelser

Samtliga årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområdet har av Riksrevisionen bedömts vara i allt väsentligt rättvisande.

Granskningsrapporter

I juni 2008 redovisade Riksrevisionen en granskningsrapport om tvärvillkorskontroller i EU:s jordbruksstöd (RiR 2008:11). Riksdagen behandlade framställan från Riksrevisionens styrelse (2008/09:RRS26) och beslutade den 15 april 2009 att avslå framställan (bet. 2008/09:MJU18). Regeringen och Jordbruksverket har efter Riksrevisionens granskning vidtagit åtgärder för att rätta till bristerna i tillämpningen av EG:s bestämmelser om tvärvillkorskontroller, bl.a. har kontrollansvaret för samtliga tvärvillkor överförs till länsstyrelserna. Vidare har Regeringen, i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer, förtydligat ansvaret för centrala myndigheter, andra än Jordbruksverket. För att förenkla och likrikta kontrollsystemet för tvärvillkoren har Regeringen även tagit bort rapporteringsskyldigheten för kommunerna, vilket gjorts genom en ändring i förordning (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare (ändrad genom förordning 2009:1520). Ändringen innebär att endast länsstyrelsernas kontroller utgör underlag för att pröva om tvärvillkoren är uppfyllda.

2.6 Politikens inriktning

Regeringens övergripande mål är att skapa förutsättningar för fler jobb samt fler och växande företag i Sverige, för att därigenom bryta utanförskapet.

De gröna näringarna och andra, ofta små, företag är betydelsefulla för Sveriges tillväxt och utveckling framför allt på landsbygden. Regeringen vill därför inom ramen för ett hållbart nyttjande av naturresurserna skapa goda förutsättningar för livskraftiga företag i hela landet,

såväl på landsbygden som i städer. Regeringen vill utnyttja den potential som finns för hållbar produktion av råvaror till energi-, skogs- och livsmedelsindustrin samt för utvecklingen av turism, friluftsliv, naturupplevelser, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Med de gröna näringarna avses jordbruk, skogsbruk, trädgårdsnäring, fiske och vattenbruk, rennäring med binärningar samt livsmedelskedjan.

Visionen för politiken inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är att *bruka utan att förbruka* med tre övergripande mål:

- Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald.
- De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.
- De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik.

Goda företagsvillkor är grundförutsättningen för de tre övergripande målen men det är även viktigt att kompetensförsörjning och kunskapsutveckling tryggas genom utbildning, forskning och innovation.

Regeringens vision genomsyrar även det internationella arbete som bedrivs inom ramen för utgiftsområdet. Regeringens agerande i globala frågor såsom tryggad livsmedelsförsörjning, ett hållbart brukande och bevarande av den biologiska mångfalden och naturresurserna samt klimatutmaningarna bidrar i förlängningen till att uppfylla visionen.

2.6.1 Ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald

Regeringens ambition är att Sverige ska vara Europas bästa land att driva företag i. Det ska vara enkelt, självklart och lönsamt att starta och driva företag för både kvinnor och män.

Företag inom de gröna näringarna utgör byggstenar för att skapa och upprätthålla en levande landsbygd och hållbar tillväxt i hela landet. Regeringens politik ska skapa förutsättningar för att företag på landsbygden ska kunna bli lönsamma och konkurrenskraftiga och att

landsbygden ska vara attraktiv för människor att bo och verka på.

För att de gröna näringarna ska kunna utvecklas positivt är det viktigt att konkurrensförhållandena är likvärdiga gentemot motsvarande näringar i övriga EU.

Det är centralt att EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) reformeras så att en mer öppen och marknadsanpassad handel på jordbruks- och livsmedelsområdet kan uppnås. Sveriges allmänna och långsiktiga målsättning för framtida reformer av GJP är en avreglerad, marknadsorienterad och konkurrenskraftig jordbrukssektor styrd av konsumenters efterfrågan och hänsyn till miljön, inklusive slopade utbudsbegränsningar och marknadsprisstöd och en utfasning av direktstöd. Inom ramen för väsentligt lägre utgifter för jordbrukspolitiken i Europa vill Sverige lägga ett ökat relativt fokus på miljöåtgärder inom landsbygdsprogrammet.

De gröna näringarnas konkurrenskraft

De gröna näringarna är viktiga för livsmedelsproduktion, sysselsättning, en levande landsbygd, biologisk mångfald och öppna landskap. Regeringen arbetar för ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv med ambitionen att de gröna näringarna ska ha likvärdiga konkurrensförhållanden inom EU. Livsmedelsindustrin är den fjärde största industrisektorn i Sverige sett till antalet sysselsatta och är utbredd över hela landet. En positiv utveckling av de gröna näringarna är avgörande även för att behålla och utveckla sysselsättning i efterföljande förädlingsled och skapar jobb och tillväxt i hela landet. Det moderna lantbruksföretaget är mer kapitalintensivt och kräver större investeringar än tidigare. Den ekonomiska politiken är viktig för viljan att investera.

Genom insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet finns förutsättningar för struktur- och diversifiering som kan ge förbättrad konkurrensförmåga för de gröna näringarna med binärningar. Samtidigt ger landsbygdsprogrammet förutsättningar för ett diversifierat och småskaligt företagande.

Regeringen föreslår ett konkurrenskraftspaket för de gröna näringarna. Paketet bygger på två delar.

- Ökad konkurrenskraft genom att näringarna blir mer klimat- och energieffektiva.

- Ökad konkurrenskraft genom förenklingar för företagen och kostnadsminskningar.

Utvecklingen med ett växande antal småskaliga slakterier har varit positiv. Småskaliga slakterier ska även fortsatt gynnas genom att den sänkta avgiften för köttkontroll bibehålls. Därtill föreslås också förbättrad rådgivning till livsmedelsföretag, framför allt småskaliga företag med potential för tillväxt. Sådana företag är viktiga för att det ska finnas jobb på landsbygden.

De nuvarande livsmedels- och energipriserna skapar både utmaningar och möjligheter för Sveriges lantbrukare. Efterfrågan på hållbara och närproducerade råvaror för livsmedel, energi och andra biobaserade produkter leder till nya utvecklingsmöjligheter för den svenska landsbygden och de näringar som verkar där. Regeringen arbetar för stabila förutsättningar för att öka en hållbar produktion av biomassa. Ett viktigt led i detta arbete är genomförandet av direktivet för främjande av förnybar energi (2009/28/EG). Se vidare under avsnitt 2.6.2 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion.

Hanteringen av jordbruksstöd ska karakteriseras av effektivitet, snabbhet och noggrannhet. Regeringen har under de senaste åren satsat stora resurser på att uppdatera blockdatabasen, den databas med kartmaterial som används vid ansökan och kontroll av stöd. Det är viktigt att upprätthålla den höga kvaliteten i databasen. Regeringen är mån om att de stöd jordbrukarna får ska betalas ut i tid. Avsikten är att gårdsstödet i så hög utsträckning som möjligt ska betalas ut den 1 december fr.o.m. 2010.

För att säkerställa att det inte blir brist på skogligt utbildad arbetskraft bör Sveriges lantbruksuniversitet starta en ny skoglig behörighetsgivande förutbildning. Därmed stärks skogssektorns konkurrenskraft på sikt.

Förenkling för företagen

Regeringens arbete med förenklingar ska leda till en märkbar positiv förändring i vardagen för företagarna. Ambitionen är att ytterligare minska de administrativa kostnaderna för de gröna näringarna. Detta gör att företagarna kan fokusera på verksamheten och på utvecklingen av det egna företaget.

Regeringens mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler

med 25 procent till 2010 förlängs till 2012 (rskr. 2009/10:226 Regelförenklingsarbetet 2006–2010). Jordbruksdepartementet arbetar vidare i syfte att åstadkomma en märkbar positiv förändring i de areella företagens vardag. Företagens administrativa kostnader på Jordbruksdepartementets ansvarsområden har minskat med drygt 36 procent mellan 2006 och 2010 och arbetet fortskrider i syfte att ytterligare minska de administrativa kostnaderna.

Regeringen driver aktivt frågan om förenklningar av både den gemensamma jordbruks- och fiskeripolitiken i EU. För tiden fram t.o.m. 2011 finns inom jordbrukslagstiftningen förslag som innebär att de administrativa kostnaderna kan förväntas minska ytterligare. Flera av förenklingsförslagen är beroende av ändringar i EU:s regelverk, medan andra åtgärder kräver nationella utvecklingsinsatser.

För att ytterligare förenkla för de gröna näringarna gör regeringen en satsning för att effektivisera och förenkla kontakter med myndigheter när det gäller skogs- och jordbruksåtgärder.

Inom livsmedelsområdet beror den upplevda förenklingen på vilken inriktning företagen har på sin verksamhet. Fortsatta förenklningar inom livsmedelsområdet är angelägna, inte minst för att uppnå regeringens vision Sverige – det nya matlandet.

Även i regeringens arbete med att nå en effektiv fiskeriförvaltning nationellt och på EU-nivå är regelförenkling centralt. Detta blir särskilt viktigt att uppmärksamma i den reformeringsprocess av den gemensamma fiskeripolitiken som ska vara avslutad senast i slutet av 2012.

Sverige – det nya matlandet

Regeringen arbetar vidare med visionen Sverige – det nya matlandet. Det finns en stor potential i att utveckla och koppla samman livsmedelsproduktion och livsmedelsförädling med landsbygdens unika natur- och kulturmiljövärden, turism och måltidsupplevelser. Därmed främjas lokal och regional matkultur och skapas fler jobb och ökad tillväxt i hela landet. Av denna anledning initierar regeringen en ny satsning på 80 miljoner kronor årligen under fyra år. Satsningen består av fem olika delar; mat inom offentlig sektor, primärproduktion, vidareförädling av mat, matturism samt restaurang. En

viktig utgångspunkt i visionen Sverige – det nya matlandet är att länka samman turism med upplevelser kopplade till mat och dryck. Det är viktigt att Sverige även utomlands presenterar svensk gastronomi för att visa vad Sverige har att erbjuda. Sverige ska tydligare förknippas med matupplevelser i världsklass.

En stark, miljöanpassad, hållbar och konkurrenskraftig primärproduktion är en förutsättning för förverkligandet av visionen. Regeringen förfogar över flera verktyg som kan användas i arbetet för att nå visionen, inte minst genom ett bättre utnyttjande av landsbygdens resurser. Livsmedelsstrategin för hela Sverige och landsbygdsprogrammet är två centrala verktyg för att förverkliga visionen Sverige – det nya matlandet.

Livsmedelsstrategin har givit goda resultat och kommer att fortsätta under de kommande åren. I strategin ingår insatser för att främja en ökad innovationsgrad och kompetensutveckling inom sektorn, insatser för mer utvecklade logistiklösningar för transport, insatser för export av livsmedel, samt för att öka dialogen mellan sektorns representanter.

Det pågår en utredning med uppdrag att ta fram ett förslag till hur gårdsförsäljning av alkoholdrycker kan ske på ett sätt som är förenligt med EU:s lagstiftning liksom detaljhandelsmonopolet och utan att det leder till negativa konsekvenser för folkhälsan.

För att utveckla Sverige som matland behövs också åtgärder för att höja kvaliteten på maten i den offentliga sektorn inom t.ex. skolan och äldreomsorgen.

En annan viktig del i arbetet med Sverige – det nya matlandet är att ta fram en kommunikationsstrategi. Syftet med denna är att identifiera ett gemensamt angreppssätt, målgrupper och kanaler för att nå ut och sprida visionen.

Ovannämnda insatser kompletterar varandra och stärker möjligheterna att använda den totala potential som finns för ökad tillväxt och fler jobb. Syftet är att uppnå regeringens långsiktiga vision om att Sverige ska bli det ledande matlandet i Europa.

Samepolitiken

Den moderna rennäringspolitiken ska bidra till ett starkt och utvecklat samiskt näringsliv och

skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga rennäringensföretag med framtidstro.

Rennäringen med jakt, fiske och duodji (sameslöjd) är en bärande del av det samiska kulturarvet. Regeringen eftersträvar en levande samisk kultur med en konkurrenskraftig rennäring som ger försörjning på ett långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt i enlighet med de samiska kulturvärdena.

Konventionen om den gränsöverskridande renskötseln mellan Sverige och Norge beräknas kunna träda i kraft under 2011, vilket ger ett stabilt ramverk för rennäringen.

Givet samernas ställning som urfolk har Sametinget och samerna en särskild ställning i samhället. Det är viktigt att de samiska språkens användning i samhället säkerställs och att det finns ett starkt och utvecklat samiskt konst- och kulturliv. Som urfolk har samerna rätt till självbestämmande i ett antal frågor.

Regeringen fortsätter arbetet med att utveckla samepolitiken genom närmare dialog med Sametinget och den parlamentariska kommittén om den framtida samepolitiken som Sametinget tillsatt.

Stärkt utvecklingskraft i Sveriges landsbygder

Landsbygder med stark utvecklingskraft är en resurs för hela Sveriges utveckling och tillväxt, inte minst i utmaningen att skapa ett hållbart samhälle.

Landsbygdens unika natur- och kulturmiljöer ger bl.a. möjlighet till ett attraktivt permanent- och deltidsboende, rekreation och rehabilitering, ett rikt friluftsliv samt en utvecklad turism och företagande.

Den svenska landsbygden är rik på biologisk mångfald och naturresurser. Dessa är viktiga för bl.a. energiutvinning, industriprocesser, livsmedels- och läkemedelstillverkning. Det kommer därför att finnas stora möjligheter att ytterligare utveckla entreprenörskap och företagande med anknytning till dessa gröna näringar, inte minst inom energisektorn, upplevelse- och turistsektorn och genom fortsatt vidareförädling av produkter från jordbruk, skogsbruk, vattenbruk och fiske.

Landsbygdens sociala och ekonomiska utveckling bygger i hög grad på ett samspel mellan privata, offentliga och ideella insatser. Det engagemang som finns hos enskilda männi-

skor, byalag, intresseföreningar, och organisationer skapar framtidstro och en grund för nya initiativ och nytt entreprenörskap.

Mångfald ger möjligheter. Ett ökat företagande, inte minst bland kvinnor och utrikes födda, bidrar till utvecklingspotential i alla delar av landet. Att ungdomars engagemang, intressen och kunskaper tas till vara är vidare centralt för att utvecklingen i olika landsbygder ska vara långsiktigt hållbar

Den regionala tillväxtpolitiken och politiken för landsbygdens utveckling är hörnstenar och ger de grundläggande målen, prioriteringarna och en rad av verktygen för det strategiska arbetet med landsbygdsfrågor. Men det krävs insatser från politiken inom flera områden för att omvandla landsbygdernas resurser till tillväxt och sysselsättning. Landsbygdsperspektivet bör där det är relevant införlivas som en naturlig del i flera politikområden. Regeringen anser även att samordningen mellan insatser för landsbygdsutveckling och insatser för hållbar regional tillväxt behöver utvecklas på lokal och regional nivå. Politiken måste kunna hantera och främja ett ökat samspel mellan landsbygder, tätorter och städer, samt mellan offentlig sektor, näringsliv och det civila samhället.

Regeringen bedriver ett löpande strategiskt arbete med landsbygdsfrågor. Exempel på insatser som stärker landsbygdens utvecklingskraft inom olika utgiftsområden redovisas i avsnittet politikens inriktning under utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Landsbygdsprogrammet

Ett viktigt instrument för landsbygdsutveckling inom utgiftsområdet är Landsbygdsprogrammet för Sverige 2007–2013. Detta program stärker förutsättningarna för jobb på landsbygden, en hållbar produktion av livsmedel och bygger på grundläggande hänsyn till regionala och lokala förutsättningar. Landskapets natur- och kulturvärden ska värnas och den negativa miljöpåverkan minimeras. Landsbygdsprogrammets åtgärder främjar ett hållbart nyttjande av naturresurser, företagande, förbättrad arbetsmiljö, ökad konkurrenskraft och tillväxt både inom de gröna näringarna och inom annat landsbygdsbaserat företagande, samt attraktiva miljöer för boende och besökande på landsbygden. En hög miljöambition ska bidra till att

flera av de nationella miljö kvalitetsmålen om Sveriges internationella åtaganden ska kunna uppnås. Lokalt engagemang ska stödjas och ett brett deltagande från många grupper i arbetet för landsbygdens utveckling ska eftersträvas och uppmuntras.

En helhetssyn på landsbygdens näringsliv är särskilt motiverad med hänsyn till de utmaningar som följer av stora geografiska avstånd.

Målgrupper för åtgärder som syftar till att främja konkurrenskraft, innovation, tillväxt och fler jobb omfattar dels företag inom de gröna näringarna, livsmedelsförädling och turistnäringen, dels mikroföretag i andra branscher på landsbygden och även grupper av företag, organisationer och föreningar.

Regeringen har givit Sveriges lantbruksuniversitet i uppdrag att genomföra en halvtidsutvärdering av programmet, vilken kommer att presenteras i slutet av 2010. Därefter kommer regeringen att överväga ytterligare behov av justeringar av de befintliga insatserna inom programmet samt behov av ytterligare insatser.

Under 2010 har regeringen påbörjat arbetet med nästa landsbygdsprogram för perioden 2014–2020. En översyn kommer att göras av den strategiska inriktningen inför nästa programperiod. Ett uppdrag kommer dessutom att ges till Jordbruksverket och Skogsstyrelsen om att utarbeta ett tekniskt underlag inför nästa programperiod.

Fiskeprogrammet

Målen för det svenska programmet för Europeiska fiskerifonden under perioden 2007–2013, är att förbättra fiskbestånden, anpassa fiskeflottans kapacitet till befintliga resurser och bidra till sysselsättning inom fiskesektorn. De projekt och åtgärder som kan finansieras genom programmet ska främja och komplettera övriga beslut och förändringar i en hållbar fiskeriförvaltning. Den lokala nivån stärks genom den s.k. Leader-metoden i form av fiskeområdesgrupper i ett tiotal områden i landet. Såväl kustområden som områden med insjöfiske omfattas av arbetet. Även företrädare för mer fritidsfiskebaserad verksamhet finns representerade. Målgruppen för åtgärder i programmet är huvudsakligen företag och organisationer med koppling till yrkesfisket, vattenbruket och beredningsindustrin.

Regeringen anser att prioriterade åtgärder inom programmet är de som bidrar till förbättringar i havsmiljön såsom förbättrade förutsättningar för naturliga fiskbestånd, restaurering och utvecklingsarbete, särskilt avseende förbättrad redskapsselektivitet för att minska bifångster och utkast. Avgörande för främjandet av ett hållbart fiske och en lönsam fiskenäring är också att åtgärder för att minska fiskeflottans överkapacitet prioriteras. EU:s fiskepolitik måste förändras till att bygga på långsiktigt hållbara fiskebestånd. Sverige vill se en långsiktig minskning av stöden inom den gemensamma fiskepolitiken.

Vattenbruk, fritidsfiske och fisketurism

Sverige har mer än tvåhundra mil kust, tusentals mil av vattendrag och drygt hundratusen sjöar. Detta skapar stora möjligheter för såväl vattenbruk som fritidsfiske och fisketurism. Regeringen ser en potential för vattenbruket i Sverige, särskilt inom musselodling och vissa fiskarter som röding och regnbåge. Musselodling har också en positiv betydelse för en renare havsmiljö. Regeringen anser vidare att forskning liksom regelförenkling och metodutveckling är angeläget för ett effektivt och miljövänligt vattenbruk.

I syfte att stimulera vattenbruksnäringen avsätter regeringen 8 miljoner kronor för att stärka framför allt den nationella medfinansieringen till fiskeprogrammet under fyra år. Sammanlagt med den EU-finansierade delen av fiskeprogrammet möjliggörs därmed en fördubbling av de tillgängliga resurserna under 2011–2014. Detta blir även ett led i arbetet med en mer riktad handlingsplan för vattenbruket i Sverige vilket bl.a. föreslagits i betänkandet Det växande vattenbrukslandet (SOU2009:26).

Fritidsfiske är en utbredd och uppskattad friluftaktivitet i Sverige enligt enkätundersökningen som gjorts av Statistiska centralbyrån och Fiskeriverket 2009. Regeringen anser att det är angeläget att de ansvariga myndigheterna utifrån en långsiktig plan fortsätter att utveckla fritidsfisket och fisketurismen där efterfrågan på ytterligare fisketillfällen balanseras mot de problem som ett ökat fisketryck i populära vatten för fritidsfiske kan medföra.

En fortsatt god och ändamålsenlig fiskeriförvaltning och fiskevård i kustnära områden och i

inlandet stärker arbetet med att utveckla dessa landsbygdsnäringar och förutsättningarna för en god möjlighet till rekreation för allmänheten.

En god jakt- och viltförvaltning möjliggör utökad turism och jaktupplevelser

Regeringen anser att personer som är bosatta på landsbygden och som bedriver verksamhet där ska kunna göra det med goda förutsättningar även när rovdjursstammarna ökar. Ökningen av antalet rovdjur inklusive säl medför oönskade konsekvenser främst för rennäring, lantbruk och det småskaliga fisket. För att gagna fortsatt företagande behöver därför skador orsakade av rovdjur och säl förebyggas och kompenseras.

En studie av björnens predation på ren har påbörjats i Norrbotten. Studien söker svar på när, var och hur samt i vilken omfattning detta sker och är därmed en utgångspunkt för att i framtiden kunna förebygga predation från björn på ren. Studien pågår som en förstudie under 2010 och fortgår i två samebyar under 2011 och 2012.

En långsiktig plan för utvecklingen av bestånden av säl och skarv i olika områden bör utarbetas så att såväl bevarande- som nyttjandeintressen kan tillgodoses på ett sätt som främjar en rik biologisk mångfald och bidrar till utvecklingen av en ekonomiskt bärkraftig levande kust- och skärgård.

En god förvaltning av jaktbara vilda arter kännetecknas av en acceptabel balans mellan skador och nytta av vilt inom ramen för ett hållbart nyttjande. Strategiska beslut om förvaltning av vilt bör bygga på helhetsbedömningar av det komplexa samspelet mellan rovdjur och bytesdjur samt viltets effekter på näringsverksamhet och biologisk mångfald. Regeringen vill genom att främja en utvecklad förvaltning av viltet öka förutsättningarna för framgångsrika och högklassiga jaktupplevelser till gagn för såväl privatpersoner som turistnäring. Regeringen gör också bedömningen att det är lämpligt att undersöka möjligheten att med stöd av ett integrerat viltövervakningssystem utveckla dagens viltförvaltning. Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt har därför lämnat förslag till ett sådant system.

Den illegala jakten på stora rovdjur är en kriminell verksamhet som bl.a. skapar stort lidande för djuren och försämrar möjligheterna

till en förutsebar rovdjursförvaltning. Frågan om kriminalisering av försök och förberedelse till jaktbrott bereds inom Regeringskansliet.

2.6.2 De gröna näringarna är miljö- och resurseffektiva och har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Regeringens målsättning är att Sverige ska vara en aktiv och ledande förebild med ett hållbart jord- och skogsbruk som är miljöanpassat och bygger på tillvaratagande av förnybara resurser. De gröna näringarna ska ge en uthålligt god avkastning genom att naturresurserna kan brukas utan att förbrukas.

De gröna näringarna måste bli än mer miljö- och resurseffektiva samtidigt som beredskapen för att möta klimatförändringar måste förbättras. Svenskt företagande ska hålla en hög miljöprofil i ett internationellt perspektiv, samtidigt som näringarna ges förutsättningar att vara fortsatt konkurrenskraftiga. Ett modernt och hållbart jord- och skogsbruk samt fiskerinäring värnar den biologiska mångfalden samt minimerar negativ miljöpåverkan för att bidra till att uppsatta miljö kvalitetsmål nås.

Det är viktigt att nyttjandet av naturresurserna fortsatt är hållbart och bidrar till att Sveriges miljömål uppnås och att ekosystemets förmåga att leverera olika ekosystemtjänster vidmakthålles och stärks, inte minst i perspektivet av ett förändrat klimat.

Utbildning och forskning har stor betydelse för de gröna näringarnas utveckling och bidrar till att utveckla kunskapen om de globala utmaningarna vad gäller klimat och miljö. För att stimulera och utveckla alternativ till kemiska bekämpningsmedel bör, enligt regeringens mening, ett samarbetsforum för biologisk bekämpning av skadeorganismer inrättas. Forumet ska se på både möjligheter och konsekvenser för miljön och produktionen.

De gröna näringarnas klimatarbete

Regeringen anser att en hög, stabil och hållbar tillväxt i skogen är en grundläggande utgångspunkt i arbetet med att tillvarata skogens möjligheter i klimatarbetet. En hög skoglig tillväxt förbättrar möjligheten att ersätta fossila råvaror med råvara från skogen. Tillväxten motverkar

också klimatförändringarna genom ökad upplagring av kol i växande skog och mark och i olika skogsprodukter samt genom ökad biobränsleproduktion. Skydd av skogar kan bidra till ökad upplagring av kol i växande skog.

Regeringen avser att på olika sätt arbeta för att åstadkomma en klimatomställning inom jordbruket genom minskade utsläpp av växthusgaser samt att skapa goda förutsättningar för produktion av grön energi. Satsningar på kunskapsutbyggnad, utsläppsreducerande åtgärder och förnybar energi kommer att vara allt viktigare framöver.

En ökad tillväxt i skogen bidrar också till jobb och tillväxt på landsbygden samt en konkurrenskraftig skogsnäring. Medelstillelningen för skogsträdförädling har i princip varit konstant sedan 1990. Regeringen föreslår därför en gemensam satsning på förstärkt skogsträdförädling tillsammans med skogsnäringen. Det är en viktig åtgärd för att långsiktigt trygga råvaruförsörjningen i skogs-, pappers- och massaindustrin.

Klimatförändringen ställer också nya krav på kombinationer av egenskaper hos jordbruksgrödorna. De nordliga förhållandena innebär speciella utmaningar. Ett samnordiskt initiativ tas nu för utveckling av nya, lämpliga sorter, i samarbete mellan stat och den privata växtförädlingen. Dessutom stärks näringens konkurrenskraft.

De gröna näringarna har en nyckelroll i Sveriges energiproduktion

Mot bakgrund av de globala utmaningar som klimatförändringen utgör krävs, förutom ökade forskningsinsatser, dels en effektivare energianvändning, dels en ökad produktion och användning av biomassa för energiändamål och som bioråvara till industrin.

Det är viktigt att en ökad produktion kan uppnås samtidigt som miljömålen för biologisk mångfald och minskad övergödning nås.

Den nya lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen som föreslås i regeringens proposition Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (prop. 2009/10:164) skapar incitament och förutsättningar för de gröna näringarna att tillhandahålla hållbart producerade biobränslen från jord- och skogsbruket.

Potentialen för energieffektivisering i de gröna näringarna är stor. Regeringen verkar för att minska energianvändningen inom de gröna näringarna. Jord- och skogsbruket producerar grön energi, men är i sig en energikrävande sektor. För arbetsmaskiner inom jord- och skogsbruket saknas i dag reella alternativ till fossila bränslen. Med anledning av detta föreslår regeringen en omställningspremie för konvertering från fossila till icke-fossila bränslen i arbetsmaskiner som används inom jord- och skogsbruk. Som ett led i regeringens arbete med att Sverige ska bli oberoende av fossila bränslen har ett förslag till biogasstrategi tagits fram (ER 2010:23) som nu kommer att beredas inom Regeringskansliet.

De gröna näringarna har en viktig roll i utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Det är viktigt att se över vilka åtgärder som kan påskynda omställningen för att minska klimatpåverkan och för att skapa fler jobb på landsbygden.

Miljöarbete genom landsbygdsprogrammet

Ett av de övergripande målen för landsbygdsprogrammet 2007–2013 är att medverka till att bevara och utveckla ett attraktivt natur- och kulturlandskap och att stimulera omställningen till en resurseffektiv och hållbar produktion med minskad miljöpåverkan. Detta bidrar även till att öka landsbygdens attraktionskraft som boendemiljö. Landskapet är också en betydelsefull resurs för utveckling av företag som kan bidra till arbete och tillväxt på landsbygden. Det är av mycket stor vikt att kontinuerligt arbeta för att bevara ekosystemtjänster och hållbart nyttja den biologiska mångfalden för att bidra till att uppfylla såväl nationella miljö kvalitetsmål som internationella åtaganden. Genom åtgärder i landsbygdsprogrammet ges många landsbygdsföretag möjlighet att utveckla verksamhet inom t.ex. naturvårdsentreprenad och andra miljörelaterade verksamheter. Därigenom görs avgörande insatser för att miljö kvalitetsmålen som rör skogs- och odlingslandskapen ska kunna uppnås. Samtidigt läggs en grund för jobb och tillväxt i landsbygdens näringsliv. I programmets strategiska mål ingår att ett aktivt brukande av jordbruksmarken ska främjas i mindre gynnade områden, att produktionen av kollektiva nyttigheter såsom exempelvis ett varierat landskap och

biologisk mångfald, ska stimuleras och att utvecklingen av bruksmetoder som minskar jordbrukets negativa miljöpåverkan ska stärkas.

Jordbruket står för den största andelen av de samlade svenska utsläppen till havet. En reducering av jordbrukets tillförsel av näringsämnen är därför en framtida nyckelfråga för Östersjön. En lång rad åtgärder har vidtagits inom jordbrukssektorn men det finns behov av fler åtgärder för att minska utsläppen. Landsbygdsprogrammet är ett viktigt instrument för att genom riktade åtgärder åstadkomma nödvändiga utsläppsminskningar samtidigt som förutsättningarna för ett konkurrenskraftigt jordbruk bibehålls.

En skogspolitik i takt med tiden

De av riksdagen beslutade skogspolitiska målen (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252) ligger i linje med regeringens vision *bruka utan att förbruka*. I En skogspolitik i takt med tiden (prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244) slår regeringen och riksdagen fast att grunderna för skogspolitiken, med jämställda produktions- och miljömål, ska ligga fast och betonar att skogen är en förnybar resurs.

Inom ramarna för skogspolitikens jämställda miljö- och produktionsmål anser regeringen att skogens tillväxt bör öka och att det finns en god potential för detta.

Den svenska skogspolitiken ger skogsbruket stor frihet och stort ansvar för att nå de skogspolitiska målen. Regeringen anser därför att en väl utvecklad statlig rådgivning, liksom en bra dialog mellan myndigheter och skogsägare är viktig. Regeringen bedömer också att tillsyn, uppföljning och utvärdering samt biotopskydd och naturvårdsavtal är fortsatt viktiga för att nå de skogspolitiska målen.

Regeringen bedömer att skyddsformen naturvårdsavtal i många fall kan vara ett bra sätt att bevara skogsmiljöer med höga naturvärden. Den tar till vara markägarnas intresse, kunskap och egna förutsättningar på ett positivt sätt samtidigt som äganderätten lyfts fram. Regeringen bedömer också att Kometprogrammet har förutsättning att bidra positivt till såväl skogspolitikens mål som miljö kvalitetsmålet Levande skogar. I detta program får markägaren större möjligheter att själv ta initiativ till åtgärder för bevarande av

värdefull natur. Skydd av skogar behandlas även under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Det är viktigt att Skogsstyrelsen fortsätter sitt analysarbete kring varför andelen godkända förnygringar inte längre ökar och att miljöhänsyn vid förnygringsavverkning visar på fortsatt brist samt att Skogsstyrelsen vidtar nödvändiga åtgärder i dialog med näringen.

Regeringen kommer att verka för att det förs en god dialog mellan rennäring och skogsbruk och att renbruksplaner kan upprättas för samtliga samebyar. Dessa planer utgör ett bra underlag vid samrådiskussioner mellan olika markanvändare.

För en konkurrenskraftig skogsnäring med en verksamhet som karaktäriseras av mångfald är det viktigt att kvinnor och män har samma rättigheter och möjligheter att arbeta och driva företag inom skogsnäringen. Under andra halvan av 2010 pågår ett arbete med ta fram en jämställdhetsstrategi inom skogsbrukssektorn. Arbetet görs tillsammans med näringen. Regeringen kommer framgent att verka för att jämställdhetsstrategin får ett genomslag inom näringen.

Insektsövervakning och beredskap för eventuella statliga åtgärder i de stormfällda områdena i södra Sverige är fortsatt viktigt. Skogsstyrelsens uppdrag att övervaka och informera markägare om skadeinsektspopulationen kommer därför att förlängas under 2011. Skogsägaren har ett stort ansvar för att förhindra spridning av skadeinsekter.

Tallvedsnematoden som har kommit in i södra Europa kan bli mycket kostsam att bekämpa om den kommer in och sprids i Sverige. På sikt skulle den kunna skada det svenska skogsbeståndet. Regeringen ser allvarligt på detta och omfördelar medel till att genomföra kontroller för att förhindra tallvedsnematodens spridning till Sverige.

Regeringen anser att EU:s insatser på skogsområdet även fortsättningsvis bör vara begränsade och att stöd till skogsproduktion ska motverkas. För åtgärder inom gemenskapspolitiken som berör skog och skogsbruk är det viktigt att konsekvenser för skogsnäringen inkluderas i beslutsunderlag samt att subsidiaritetsprincipen respekteras och tillämpas.

Ett resurseffektivt och miljömässigt hållbart fiske

Regeringens målsättning är att yrkesfisket, beredningsindustrin, vattenbruket och fritidsfisket ska producera fisk och fiskprodukter som efterfrågas av konsumenterna och bidra till att skapa arbete, välfärd och levande kust- och insjösamhällen. Förutsättningen för att det ska lyckas är att allt fiske bedrivs resurseffektivt och miljömässigt hållbart.

Endast för en mindre andel av EU:s gemensamma fiskbestånd kan dock nyttjandet anses vara hållbart och stora delar av yrkesfisket kämpar med dålig lönsamhet. Inriktningen framöver är att fiskekapaciteten ska anpassas till beståndssituationen. Detta innebär bl.a. att fartyg behöver skrotas, fiskeansträngningen minska och näringens eget ansvar tydliggöras. Stöden inom den gemensamma fiskepolitiken behöver långsiktigt minska.

Det är viktigt att s.k. utkast av fisk inte ska förekomma och att bifångster av hotade arter och bestånd ska minska så att bestånden kan återhämta sig och förlust av viktig genetisk variation kan undvikas. Sverige är aktivt i arbetet med att motverka utkast och har ställt sig positivt till att utkastförbud införs inom EU. För att komma åt problemet är det dock nödvändigt med kompletterande åtgärder som ger effektiva selektiva redskap. Sverige ligger långt framme i arbetet avseende selektiva redskap och fortsätter vara drivande i EU:s arbete med att verka för mer skonsamma fiskeredskap, vilket under 2010 redan resulterat i konkreta förbättringar avseende trålfisket efter torsk i Östersjön.

De satsningar på utveckling av skonsamma och selektiva redskap, genomförandet av den nationella planen för återhämtning av ålbeståndet och förstärkning av medfinansieringen till fiskeprogrammet som regeringen gjorde för 2009 och 2010 kommer att fortsätta även under 2011 och 2012 i enlighet med regeringens skrivelse Åtgärder för levande hav (skr. 2009/10:213).

Dessa konkreta åtgärder ligger helt i linje med den förändring och utveckling av den gemensamma fiskeripolitiken som regeringen arbetar för i samband med reformen av denna som ska vara genomförd till 2013. Som reaktion på grönboken om den gemensamma fiskeripolitiken (KOM (2009)163) har regeringen i januari 2010 skickat in en skrivelse till kommissionen som redogör för Sveriges syn på de viktigaste

frågorna i en reform. Regeringen har betonat att en reform av den gemensamma fiskeripolitiken behöver vara genomgripande. I skrivelsen betonar regeringen behovet av långsiktighet i förvaltningen främst genom att långsiktiga planer tas fram för varje bestånd eller grupp av bestånd. Överkapaciteten i den europeiska flottan måste minska. En förändring bör också ske vad gäller beslutsstrukturerna så att Europeiska unionens råd och Europaparlamentet inte tar beslut om tekniska frågor på detaljnivå utan i stället fastställer målen för fiskeripolitiken och fokuserar på principiella frågor.

Arbetet med reformen av den gemensamma fiskeripolitiken kommer att fortgå fram till slutet av 2012. Därför är det också viktigt att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker parallellt.

Regeringen anser att en ökad kunskap inom fiskeriförvaltningen är nödvändig, i synnerhet för att ytterligare tillämpa ekosystemansatsen i förvaltningsbesluten. Sverige arbetar därför kontinuerligt för en förstärkning och utveckling av Internationella Havsforskningsrådet (ICES), vars vetenskapliga rådgivning utgör en grund för de politiska besluten.

Förutom att nya förvaltningsplaner bör fastställas för fler bestånd, anser regeringen att det är avgörande för politikens trovärdighet att befintliga förvaltningsplaner följs vid beslut om de årliga fiskemöjligheterna.

Bestånden av lax och havsvandrande öring är under återuppbyggnad. Vattenkraftsutbyggnad, fysisk miljöförstöring och överutnyttjande har lett till att bestånden har blivit hotade. På senare år har laxen börjat återhämta sig, men för havsvandrande öring ser det fortfarande allvarligt ut. Dessa arter är av betydelse för såväl turism som arbetstillfällen, inte minst i norra Sverige. Det är viktigt att EU snarast utformar en långsiktig förvaltningsplan för lax i Östersjön, liksom att arbetet med att underlätta vandring och förbättra uppväxtmöjligheterna för all vandringsfisk inklusive havsöring fortsätter.

Regeringen är positiv till ökad regional förvaltning inom EU och aktiv i det fortsatta arbetet med Östersjöstrategin, som kan komma att spela en viktig roll i den framtida fiskeriförvaltningen i regionen.

Fiskerikontrollen är en av hörnpelarna i den gemensamma fiskeripolitiken. Regeringen kommer att fokusera på ett effektivt genomförande av denna kontroll. EU:s regelverk ställer tvingande krav på medlemsländerna avseende ny

teknik, ökad kontroll i hela leveranskedjan liksom avancerad bearbetning av data.

2.6.3 De gröna näringarna utmärks av omtanke, ansvarstagande och hög etik

Sverige är pådrivande för sund djurhållning och friska djur i EU

Det är regeringens målsättning att de gröna näringarna utmärks av omtanke och ansvarstagande för miljö och djur och av hög etik. Som en del av detta fortsätter regeringen att arbeta aktivt nationellt, inom EU och internationellt för en god djur- och folkhälsa samt ett gott djurskydd.

Utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar kan i vissa fall innebära risker för folkhälsan och även orsaka mycket stora förluster för lantbrukare i drabbade områden. Smittspridning är gränsöverskridande och för att Sverige ska kunna upprätthålla goda förhållanden inom landet är vi beroende av att andra regioner i EU och världen gör detsamma. Därför finns det ett europeiskt mervärde i att samarbeta i EU. Sverige ska bidra aktivt till den pågående översynen av EU:s djurhälsopolicy, med syftet att förenkla och effektivisera lagstiftningen samt att se till att de ekonomiska resurserna används på bästa sätt.

Inom landet verkar regeringen för att bevara det generellt goda djurhälsoläget. Sverige har ett mycket gott smittskydd, bl.a. därför att vi aktivt och långsiktigt arbetat med att förebygga och bekämpa smittsamma djursjukdomar. Genom förebyggande åtgärder undviker vi ett scenario som skulle inneburet mycket större kostnader för samhället.

Om en sjukdom brutit ut är det viktigt med ett effektivt bekämpande. På senare år har kostnaden för bekämpandet av smittsamma husdjursjukdomar ökat i Sverige, bl.a. har sjukdomarna blåtung, Newcastlejuka och mjältbrand påvisats och salmonellaförekomsten har ökat. Salmonella kan smitta mellan djur och människa och det är därför mycket angeläget med snabb och effektiv bekämpning. Regeringen fortsätter under 2011 att arbeta för att hålla tillbaka salmonella och bekämpa andra smittsamma djursjukdomar.

En fördjupad analys av dessa frågor görs i den utredning regeringen tillsatt om en bred översyn

av lagstiftningen om djursjukdomar och zoonoser, däribland salmonella (dir. 2007:175). Utredarens förslag väntas senast den 31 december 2010.

Regeringen arbetar aktivt för att värna ett gott djurskydd i Sverige. Djurskyddslagstiftningen ses för närvarande över av en särskild utredare i syfte att modernisera och vidareutveckla den (dir. 2009:57). Utredarens förslag ska redovisas till regeringen senast den 31 maj 2011.

Den 1 januari 2009 tog länsstyrelserna över ansvaret för djurskyddskontrollen från kommunerna. Huvudsyftet med åtgärden var att åstadkomma en kvalitetssäkrad och likvärdig djurskyddskontroll i hela landet. Situationen när det gäller djurskyddskontrollen är i flera av länen mycket ansträngd. Detta beror bl.a. på den stora mängd öppna ärenden länsstyrelserna fick ta över från kommunerna. Regeringen föreslår därför att länsstyrelsernas förvaltningsanslag tillförs 25 miljoner kronor 2011 för att säkra den genomförda reformen när ansvaret för djurskyddskontrollen flyttats till länsstyrelserna. För att ytterligare förstärka reformens genomförande tillförs Jordbruksverket 5 miljoner kronor 2011. Medlen ska användas för att stödja länsstyrelsernas arbete. Ansvaret för hur djurskyddskontrollen ska genomföras regleras dels genom bindande EU-regler, dels genom nationella bestämmelser.

Regeringen ser stora fördelar med att det har inrättats ett nationellt centrum för djurvelfärd vid SLU i syfte att samla landets kompetens och samordna verksamheten inom djurskyddsområdet. Centrumet ska inta en ledande roll på djurskyddsområdet och bl.a. svara för frågor vad gäller forsknings- och utbildningsverksamhet inom djurskydd. EU-arbetet är viktigt inom djurskyddsområdet.

Regeringen har sedan tidigare ställt sig positivt till att inrätta ett centrum för djurskydd på EU-nivå, under förutsättning att det finansieras inom befintliga ramar. Om planerna på ett EU-centrum för djurskydd blir verklighet avser regeringen verka för att det förläggs till Sverige. Sverige har en hög vetenskaplig kompetens inom området. Djurvelfärd har under lång tid varit en politiskt prioriterad fråga som Sverige aktivt drivit i EU.

I forskningspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) gjordes även särskilda satsningar på djurskydd och alternativa metoder till djurförsök.

Konsumenten har verktyg och förutsättningar att välja

De livsmedel som säljs ska vara sunda och säkra. Konsumenterna ska också kunna lita på att de livsmedel som de konsumerar är vad de utges för att vara. Redligheten i livsmedelshandlingen ska därför vara god, exempelvis när det gäller märkning och hantering.

Märkningen är ett viktigt redskap för att konsumenten ska kunna välja bra, hälsosam och miljömässigt hållbar mat efter sina önskemål och behov. Inom EU pågår en översyn av det EU-gemensamma regelverket om livsmedelsinformation till konsument. I de förhandlingarna arbetar Sverige för enkla, klara och tydliga märkningsregler.

Vid en översyn av EU-regelverket om livsmedelshygien och kontroll och i arbetet med att utforma gemensamma tolkningar av reglerna är det en genomgående ambition från svensk sida att uppnå enklare och mindre kostsamma regler utan att livsmedlens säkerhet äventyras.

Problematiken med ökad förekomst av övervikt och fetma och därtill relaterade följsjukdomar i befolkningen leder både till stora kostnader för samhället och till lidande för enskilda individer. För att underlätta för befolkningen att i vardagen välja hälsosamma alternativ och vid behov ändra matvanorna, bedrivs ett informationsarbete riktat till både konsumenter och yrkesverksamma inom t.ex. restauranger, förskola och skola. Ytterligare åtgärder för att förbättra kunskapen om kostens och måltidernas betydelse ska genomföras rörande bl.a. måltider i skolan och inom äldreomsorgen.

2.6.4 Internationellt samarbete

Regeringens politik inom det internationella samarbetet på området syftar till att stödja de strategiska målen. Inom ramen för olika internationella organisationer driver regeringen en öppnare och mer marknadsanpassad handel på jordbruks-, fiske- och livsmedelsområdet, klimathänsyn, en hållbar produktion i jordbruks-, fiske- och skogsnäringen och säkra livsmedel. Ett fortsatt starkt svenskt engagemang i internationella skogs- samt fiskefrågor är också viktigt liksom värnandet om växt- och husdjursgenetiska resurser på global nivå.

Sverige har genom sin höga kunskapsnivå och långa skogliga tradition en hög trovärdighet internationellt vad gäller skogsbruket och skogens produktions- och miljövärden. Sverige ska fortsätta att förmedla kunskap om detta och exportera sitt teknologiska kunnande. Regeringen avser även att upprätthålla Sveriges framträdande roll avseende skogsfrågor på den europeiska arenan liksom i det övriga internationella arbetet.

Ett av regeringens prioriterade områden är att stärka FN-organisationernas och övriga internationella organisationers kapacitet för att minska risken för att livsmedelskriser, som den under 2007–2008, uppstår igen. Ett reformerat Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) förutsätts spela en central roll för att uppnå en globalt tryggad livsmedelsförsörjning och Sverige ska fortsatt aktivt delta i genomförandet av reformen.

Det är av stor vikt att insatser görs för att nå FN:s första millenniemål. Regeringen kommer fortsätta arbeta inom ramen för de initiativ som togs under 2009 vid toppmötet om global livsmedelsförsörjning vid FAO samt inom G8 och G20. Särskild vikt ska här fästas vid ökade och långsiktiga satsningar på jordbruk, skogsbruk, fiske och landsbygdsutveckling, bl.a. inom det internationella utvecklingssamarbetet för att skapa en hållbar livsmedelsproduktion, ekonomiskt tillväxt och minskad fattigdom i utvecklingsländer.

Sverige ska delta aktivt i det internationella arbete som nu pågår, bl.a. med det Globala Partnerskapet för jordbruk och tryggad livsmedelsförsörjning och verka för att Kommittén för tryggad livsmedelsförsörjning, placerad inom FAO, blir ett centralt organ för samordnande av insatser på området. Dessutom behöver jordbrukspolitiken, främst i EU och USA, reformeras ytterligare och jordbruksmarknaden avregleras.

För den långsiktiga konkurrenskraften för EU:s jordbrukare är globala jordbrukspolitiska reformer av stor vikt. Det kvarstår som en prioritet för regeringen att avsluta Doharundan, dvs. att få fram ett nytt handelsavtal inom ramen för världshandelsorganisationen WTO. Ett fortsatt starkt engagemang i OECD:s arbete med framtagande av analyser och utvecklande av politiska riktlinjer på relevanta områden förutses. Inom Nordiska ministerrådet för fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk fortsätter

arbetet med att profilera Norden som en global aktör för att möta de stora utmaningarna globalisering och klimatförändringar. En viktig fråga är det nordiska samarbetet inom den gemensamma institutionen Nordiskt Genresurscenter (NordGen), placerad i Alnarp.

Sverige kommer i det internationella samarbetet, i linje med visionen, verka för att samförstånd uppnås globalt om hur de genetiska resurserna ska bevaras och hållbart brukas. I en värld med ett förändrat klimat är anpassade växtsorter och djurraser ovärderliga för världens livsmedelsförsörjning.

3 Budgetförslag

3.1 Budgetförslag

3.1.1 1:1 Skogsstyrelsen

Tabell 3.21 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	315 949	Anslags- sparande	8 797
2009	Utfall	315 949	Anslags- sparande	8 797
2010	Anslag	345 137 ¹	Utgifts- prognos	346 032
2011	Förslag	362 563		
2012	Beräknat	363 324 ²		
2013	Beräknat	370 761 ³		
2014	Beräknat	378 779 ⁴		

¹ Inklusivt tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 359 828 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 362 160 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 361 682 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Skogsstyrelsens förvaltningskostnader. Anslaget får användas för att medfinansiera insatser enligt rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.22 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009		194	243	-49
Prognos 2010		192	244	-52
Budget 2011		175	160	15

Tabell 3.23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	189 837	189 309	528
(varav tjänsteexport)	(10 492)	(10 267)	(225)
Prognos 2010	168 273	170 259	-1 986
(varav tjänsteexport)	(2 094)	(2 044)	(50)
Budget 2011	179 000	178 000	1 000
(varav tjänsteexport)	(2 300)	(2 250)	(50)

Skogsstyrelsens offentligrättsliga verksamhet utgörs av avgifter som erhålls för handel med skogsodlingsmaterial (kontroll av frö- och planthandel) från statliga myndigheter och affärsverk. Skogsstyrelsen bedriver uppdragsverksamhet som i huvudsak finansieras genom avgifter. Undantag är vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Avgiftsintäkterna får disponeras av Skogsstyrelsen.

Regeringens överväganden

I enlighet med förslag i 2010 års ekonomiska vårproposition ska de ändamål och verksamheter som avser länsstyrelsens uppgifter avseende försöksverksamheten med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län återgå till Skogsstyrelsen fr.o.m. den 1 januari 2011. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen att 5,5 miljoner kronor flyttas från utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* till utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, anslag 1:1 *Skogsstyrelsen* samt att de anläggnings-tillgångar som Länsstyrelsen i Gotlands län

övertog när försöksverksamheten startades återförs till Skogsstyrelsen till bokfört värde.

För att ytterligare förenkla och minska de administrativa kostnaderna för skogsbruket och för att förbättra dialogen mellan rennäring och skogsbruk föreslår regeringen att anslaget tillförs 9 miljoner kronor för 2011 och 2012 och 11 miljoner kronor för 2013 och 2014.

Anslaget minskas med 140 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att 362 563 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 363 324 000 kronor, för 2013 till 370 761 000 kronor och för 2014 till 378 779 000 kronor.

Tabell 3.24 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	345 137	345 137	345 137	345 137
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 976	5 349	10 219	18 384
Beslut	14 546	11 424	13 583	13 895
Överföring till/från andra anslag	-140	-141	-143	-147
Övrigt ³	1 044	1 555	1 965	1 510
Förslag/beräknat anslag	362 563	363 324	370 761	378 779

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.2 1:2 Insatser för skogsbruket

Tabell 3.25 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2009	Utfall	321 522	Anslags-sparande	228 863
2010	Anslag	204 222 ¹	Utgifts-prognos	396 344
2011	Förslag	223 070		
2012	Beräknat	224 737		
2013	Beräknat	224 868		
2014	Beräknat	226 373		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att täcka kostnader för statsbidrag enligt förordningen (1993:555) om statligt stöd till skogsbruket och finansierar bidrag till sådant ädellövskogsbruk som regleras särskilt i skogsvårdslagen (1979:429) och vissa natur- och kulturmiljövårdsåtgärder. Anslaget används också för att täcka kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal.

Anslaget används vidare för att täcka kostnader för statsbidrag enligt förordning (2006:171) om bidrag till anläggning av skog på områden med stormfärd skog samt statliga insatser för att övervaka och bekämpa skadeinsektspopulationen i de stormdrabbade områdena i södra Sverige.

Anslaget används även till att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogs-trädsförädling.

Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

I hanteringen av vissa bidrag och ersättningar till skogsägare och för att skapa goda förutsättningar för fleråriga naturvårdsprojekt behöver ekonomiska förpliktelser kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2011 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare ingångna förpliktelser, medför behov av framtida anslag på högst 85 000 000 kronor under perioden 2012–2015.

Tabell 3.26 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	25 862	14 178	65 000		
Nya åtaganden	6 858	61 822	46 250		
Infriade åtaganden	-18 542	-11 000	-26 250	-37 800	-47 200
Utestående åtaganden	14 178	65 000	85 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	30 000	65 000	85 000		

Regeringens överväganden

I regeringens proposition Ersättning vid expropriation (prop. 2009/10:162) föreslår regeringen bl.a. att markägare ska få ett schablonpåslag på ersättningen vid bildandet av biotopskyddsområden. Mot bakgrund av detta kan kostnaderna för biotopskyddsområden till viss del förskjutats från 2010 till 2011. Outnyttjade medel 2010 får föras över till 2011.

I januari 2005 och 2007 drabbades södra Sverige av stormarna Gudrun och Per. Regeringen följer utvecklingen noggrant i dessa stormdrabbade områden för att snabbt kunna vidta åtgärder inom befintliga anslag. Skogsstyrelsens uppdrag att övervaka och informera markägare om skadeinsektspopulationen kommer därför att förlängas under 2011.

Regeringen föreslår att anslaget tillförs 2 miljoner kronor per år för perioden 2011–2014 till arbetet med att upprätta renbruksplaner.

Regeringen föreslår en gemensam satsning med näringen för att förstärka skogsträdsförädlingen. Anslaget bör därför ökas med 4,5 miljoner kronor 2011, 5 miljoner kronor 2012 och 2013 och med 6,5 miljoner kronor 2014.

Anslaget bör minska med 3 miljoner kronor för att finansiera ökade utgifter under dels anslag 1:10 *Bekämpande av växtsjukdomar*, dels anslag 1:22 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2011.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 223 070 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 224 737 000 kronor, för 2013 till 224 868 000 kronor och för 2014 till 226 373 000 kronor.

Tabell 3.27 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:2 Insatser i skogsbruket

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	219 222	219 222	219 222	219 222
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	5 500	7 000	7 000	8 500
Överföring till/från andra anslag	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Övrigt ²	348	515	646	651
Förslag/beräknat anslag	223 070	224 737	224 868	226 373

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Övergångseffekter till följd av kostnadsmässig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt.

3.1.3 1:3 Internationellt skogssamarbete

Tabell 3.28 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2009	Utfall	1 439	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	1 397 ¹	Utgifts-prognos	1 366
2011	Förslag	1 397		
2012	Beräknat	1 397		
2013	Beräknat	1 397		
2014	Beräknat	1 397		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används bl.a. för det alleuropeiska skogssamarbetet, närområdessamarbete i skogsfrågor inom Östersjöregionen samt nordiskt samarbete. FN:s skogssamarbete i form av främst FN:s skogsforum, skogens roll i klimatkonventionen och FAO (FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation) belastar också anslaget.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 397 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Internationellt skogssamarbete* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 1 397 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.29 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:3 Internationellt skogssamarbete

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 397	1 397	1 397	1 397
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 397	1 397	1 397	1 397

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.4 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tabell 3.30 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2009	Utfall	112 467		2 329
2010	Anslag	117 525 ¹	Utgifts-prognos	115 268
2011	Förslag	118 047		
2012	Beräknat	113 017 ²		
2013	Beräknat	114 607 ³		
2014	Beräknat	117 044 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 894 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 895 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 111 739 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Statens veterinärmedicinska anstalts (SVA) förvaltningskostnader. SVA är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan åt myndigheter och enskilda och utreder bl.a. uppkomst, orsak och spridningssätt av sjukdomar hos djur.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	203 733	202 463	1 270
(varav tjänsteexport)	(5 875)	(4 708)	(1 167)
Prognos 2010	193 000	195 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	(5 000)	(4 000)	(1 000)
Budget 2011	184 500	186 200	-1 700
(varav tjänsteexport)	(4 500)	(3 800)	(700)

Avgiftsintäkterna får disponeras av Statens veterinärmedicinska anstalt

Regeringens överväganden

Anslaget minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att 118 047 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Statens veterinärmedicinska anstalt* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 113 017 000 kronor, för 2013 till 114 607 000 kronor och för 2014 till 117 044 000 kronor.

Tabell 3.32 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:4 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	117 525	117 525	117 525	117 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	622	1 807	3 485	6 232
Beslut		-6 214	-6 301	-6 444
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-105
Övrigt ³				-164
Förslag/beräknat anslag	118 047	113 017	114 607	117 044

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.5 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet¹

Tabell 3.33 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	99 694	Anslags-sparande	0
2009	Utfall	99 694	Anslags-sparande	0
2010	Anslag	104 102 ²	Utgifts-prognos	104 102
2011	Förslag	104 617		
2012	Beräknat	105 555 ³		
2013	Beräknat	106 989 ⁴		
2014	Beräknat	109 360 ⁵		

¹ Anslaget har bytt namn från *Bidrag till distriktsveterinärorganisationen*.

² Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

³ Motsvarar 104 617 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 104 617 tkr i 2011 års prisnivå.

⁵ Motsvarar 104 471 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för statens bidrag till veterinär fältverksamhet och för att minska avlägset boende djurägares veterinärkostnader avseende livsmedelsproducerande djur. Jordbruksverket är chefsmyndighet för distriktsveterinärerna.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.34 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009		4 393	4 393	0
Prognos 2010		6 200	6 200	0
Budget 2011		6 200	6 200	0

Tabell 3.35 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	503 541	515 686	-12 145
Prognos 2010	516 200	519 400	-3 200
Budget 2011	519 400	519 400	0

Av tabellerna framgår storleken på distriktsveterinärernas avgiftsbelagda verksamhet, vilken finansierar större delen av dess verksamhet.

Jordbruksverket får disponera avgifts-intäkterna.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 104 617 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Bidrag till veterinär fältverksamhet* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 105 555 000 kronor, för 2013 till 106 989 000 kronor och för 2014 till 109 360 000 kronor.

Tabell 3.36 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:5 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	104 102	104 102	104 102	104 102
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	515	1 453	2 887	5 411
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-153
Förslag/beräknat anslag	104 617	105 555	106 989	109 360

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen

3.1.6 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tabell 3.37 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	14 484	Anslags-sparande	161
2009	Utfall	14 484	Anslags-sparande	161
2010	Anslag	14 708 ¹	Utgifts-prognos	14 380
2011	Förslag	12 933		
2012	Beräknat	12 933		
2013	Beräknat	12 933		
2014	Beräknat	14 708		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för djurhälsovård i form av förebyggande hälsokontroll och djursjukdatasystem. Insatser ska begränsa skadeverkningarna av djursjukdomar och förebygga spridning av smittsamma djursjukdomar som kan överföras till både djur och människor.

Regeringens överväganden

De medel som tidigare fanns under detta anslag avseende stöd till biodling förs över till anslaget 1:23 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*, anslaget minskas därför med 1 775 000 kronor.

Regeringen föreslår med anledning av ovanstående att 12 933 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 12 933 000 kronor, för 2013 till 12 933 000 kronor och för 2014 till 14 708 000 kronor.

Tabell 3.38 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:6 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	14 708	14 708	14 708	14 708
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-1 775	-1 775	-1 775	
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	12 933	12 933	12 933	14 708

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.7 1:7 Bekämpande smittsamma djursjukdomar

Tabell 3.39 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	2010	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	288 611	-13 656	
2010	Anslag	257 349 ¹		233 193
2011	Förslag	124 349		
2012	Beräknat	124 349		
2013	Beräknat	124 349		
2014	Beräknat	124 349		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bekämpande av och beredskap mot smittsamma husdjursjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658) och lagen om provtagning på djur m.m. (1992:1638) eller med stöd av i lagarna meddelade föreskrifter.

Vidare används anslaget för bidrag till obduktionsverksamhet, för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller och för genomförande av EG-lagstiftningen om djurskydd, djurhälsa, foder och livsmedel.

Anslaget används för nationell medfinansiering av kontroller för TSE (BSE och scrapie) som Sverige enligt EU:s krav är skyldig att göra.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:7 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 000 kronor under 2012.

Tabell 3.40 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–2014
Ingående åtaganden	2 008	1 985	1 409		
Nya åtaganden	1 348	1 409	2 500		
Infriade åtaganden	-1 371	-1 985	-1 409	-2 500	
Utestående åtaganden	1 985	1 409	2 500		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 500	4 500	2 500		

Regeringens överväganden

På senare år har kostnaden för salmonella-bekämpningen ökat. Flera faktorer spelar in, bl.a. ökar antalet gårdar med stora djurbesättningar varför bekämpningsarbetet blir både dyrare och mer komplicerat.

Obligatoriska TSE-kontroller som utförs vid normalslakt av nötkreatur har i en treårig satsning 2008–2010 bekostats med allmänna medel. I och med att specialsatsningen avslutas minskas anslaget med 26 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 124 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 124 349 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.41 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:7 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	150 349	150 349	150 349	150 349
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	124 349	124 349	124 349	124 349

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.8 1:8 Ersättningar för viltskador m.m.

Tabell 3.42 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	112 233		-9 040
2010	56 322 ¹		45 849
2011	Förslag	47 778	
2012	Beräknat	47 778	
2013	Beräknat	37 778	
2014	Beräknat	37 778	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Rätten till ersättning regleras i viltskadeförordningen (2001:724).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 4 miljoner kronor fr.o.m. 2011 för att tillföras anslaget 1:28 *Främjande av rennärings m.m.*

Vidare minskas anslaget med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2013 då en tidigare tillfällig förstärkning av anslaget upphör.

Regeringen föreslår att 47 778 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Ersättningar för viltskador m.m.* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 47 778 000 kronor. För 2013 och 2014 beräknas anslaget till 37 778 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.43 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:8 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	51 778	51 778	51 778	51 778
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut			-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	47 778	47 778	37 778	37 778

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Viltvårdsfonden

Jägare är enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) skyldiga att betala viltvårdsavgift på 300 kronor per år till Viltvårdsfonden. Medlen ur fonden används för att främja viltvården och andra liknande ändamål som är förenliga med jaktlagens syfte. Jaktåret omfattar tiden den 1 juli–den 30 juni. Merparten av viltvårdsavgifterna betalas till fonden i början av jaktåret medan utgifterna är fördelade över kalenderåret.

Mot denna bakgrund föreslås att regeringen bemyndigas låta Kammarkollegiet ha tillgång till en särskild kredit för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret på högst 5 000 000 kronor för 2011.

3.1.9 1:9 Statens jordbruksverk

Tabell 3.44 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Resultat
2009	Utfall	543 153		-6 677
2010	Anslag	408 889 ¹	Utgifts- prognos	398 304
2011	Förslag	441 387		
2012	Beräknat	440 880 ²		
2013	Beräknat	445 060 ³		
2014	Beräknat	454 589 ⁴		

¹ Inklusiv tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 436 494 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 434 541 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 433 973 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Statens jordbruksverks förvaltningskostnader, Tullverkets särkostnader för exportbidragskontroller m.m.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.45 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
<i>Tillsyn</i>			
Utfall 2009	24 000	27 622	-3 622
Prognos 2010	25 500	25 800	-300
Budget 2011	29 600	27 300	2 300
<i>Djur</i>			
Utfall 2009	23 597	23 695	-98
Prognos 2010	23 800	24 900	-1 100
Budget 2011	23 200	24 000	-800
<i>Växt</i>			
Utfall 2009	12 428	13 938	-1 510
Prognos 2010	12 300	12 300	0
Budget 2011	12 000	12 000	0
<i>Utsäde</i>			
Utfall 2009	7 560	7 312	248
Prognos 2010	7 700	7 400	300
Budget 2011	7 800	7 700	100

Jordbruksverket får disponera intäkterna från avgifter inom områdena Tillsyn, Djur, Växt och Utsäde.

Tabell 3.46 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
<i>Vatten</i>			
Utfall 2009	13 262	11 970	1 292
Prognos 2010	11 700	12 000	-300
Budget 2011	14 000	13 800	200
<i>Tillsyn</i>			
Utfall 2009	4 206	4 206	0
Prognos 2010	4 900	4 900	0
Budget 2011	4 700	4 700	0
<i>Utsäde</i>			
Utfall 2009	23 463	22 806	657
Prognos 2010	25 900	24 500	1 400
Budget 2011	22 800	22 400	400

Jordbruksverket får disponera intäkterna från avgifter som utgörs av vattenhushållning, köttklassificering, laboratorieundersökningar av utsäde, kvalitetsanalyser och andra undersökningar av utsäde och växtsorter samt kvalitetsanalys av foder- och kvarnspannmål.

Regeringens överväganden

För att ytterligare förenkla och minska de administrativa kostnaderna för de gröna näringarna föreslår regeringen att anslaget ökas med 14 miljoner kronor för 2011 och 2012 och med 12 miljoner kronor för 2013 och 2014.

Regeringen föreslår även att anslaget tillförs 5 miljoner kronor 2011 för att stödja genomförandet av reformen av den offentliga djurskyddskontrollen, vilken utförs av länsstyrelserna.

Vidare tillförs anslaget 5 miljoner kronor 2011 för insatser inom energiområdet.

Från och med den 1 juli 2011 kommer Jordbruksverket att överta ansvaret för hanteringen av strukturfonderna inom den gemensamma fiskeripolitiken samt frågor avseende främjande av fiskerinäringen, marknad, handel och konsumentfrågor m.m. i samband med avvecklingen av Fiskeriverket. För de nya uppdragen ökas anslaget med 8,5 miljoner kronor 2011 och med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2012.

Anslaget minskas med 200 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att 441 387 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 Statens jordbruksverk

för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 440 880 000 kronor, för 2013 till 445 060 000 kronor och för 2014 till 454 489 000 kronor.

Tabell 3.47 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:9 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	408 889	408 889	408 889	408 889
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 980	7 118	12 950	22 546
Beslut	-6 873	-20 299	-22 584	-23 097
Överföring till/från andra anslag	34 300	43 060	43 663	44 656
Övrigt ³	2 091	2 112	2 142	1 595
Förslag/beräknat anslag	441 387	440 880	445 060	454 589

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras

³ Övergångseffekter till följd av kostnadsmissig avräkning av myndigheternas förvaltningsutgifter redovisas under övrigt. Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.10 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar

Tabell 3.48 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	5 000	0	
2010	8 000 ¹		7 821
2011	Förslag	8 000	
2012	Beräknat	5 000	
2013	Beräknat	5 000	
2014	Beräknat	5 000	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för kostnader för åtgärder mot växtskadegörare enligt växtskyddslagen (1972:318) samt för vissa förluster till följd av sådana åtgärder. Kostnader för beredskapsåtgärder, akuta skyddsåtgärder, marknadskontroller, inventeringar m.m. mot karantänskadegörare finansieras också med detta anslag liksom undersökningar av växtprover som av Jordbruksverkets växtinspektion överlämnas för laboriemässig diagnostisering. Åtgärder för

ett behovsanpassat växtskydd i ett förändrat klimat omfattas. Vidare belastar delar av kostnaderna för växtinspektionens internationella engagemang anslaget. Slutligen används anslaget för kostnader för verifiering av de svenska skyddade zonerna.

Regeringens överväganden

För att genomföra kontroller för att förhindra spridning av skogsskadegöraren tallvedsnematod föreslår regeringen att anslaget tillförs 2 miljoner kronor fr.o.m. 2011.

Regeringen föreslår att 8 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Bekämpande av växtsjukdomar* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 5 000 000 kronor respektive år.

Tabell 3.49 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:10 Bekämpande av växtsjukdomar

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	6 000	6 000	6 000	6 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut		-3 000	-3 000	-3 000
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 000	2 000	2 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	8 000	5 000	5 000	5 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.11 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.

Tabell 3.50 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	6 970 453	78 758	
2010	8 174 757 ¹		7 320 000
2011	Förslag	6 599 000	
2012	Beräknat	6 446 000	
2013	Beräknat	6 280 000	
2014	Beräknat	6 280 000	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget utbetalas gårdsstöd, handjursbidrag, stöd för kontrakterad stärkelsepotatis samt stöd för kvalitetscertifiering. Stöden är gemensamma för hela EU och finansieras helt från EU-budgeten. För att få gårdsstöd måste brukarna förutom att bruka marken även ha stödrätter för motsvarande areal jordbruksmark. Ett villkor för fullt utbetalt stöd är att de s.k. tvärvillkoren är uppfyllda. Bidragen är begränsade i takbelopp i euro på nationell nivå.

Anslaget används även för bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 avseende ramanslaget 1:11 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 230 000 000 kronor under 2012.

Tabell 3.51 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	167 904	176 006	181 300		
Nya åtaganden	176 006	181 300	230 000		
Infriade åtaganden	-167 904	-176 006	-181 300	-230 000	
Utestående åtaganden	176 006	181 300	230 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 000 000	250 000	230 000		

Regeringens överväganden

De 1 225 miljoner kronor som tillfördes anslaget 2010 på grund av förändringar i valutakursen (SEK/EUR) dras bort från anslaget fr.o.m. 2011 eftersom valutakursen har stabiliserats.

Nivån på anslaget justeras ner fr.o.m. 2011 på grund av ny beräkningsmetod för anslaget som tar hänsyn till bl.a. förändringar i valutakursen.

Regeringen föreslår att 6 599 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Gårdsstöd och djurbidrag m.m.* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 6 446 000 000 kronor. För 2013 och 2014 beräknas anslaget till 6 280 000 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.52 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:11 Gårdsstöd och djurbidrag m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	8 174 757	8 174 757	8 174 757	8 174 757
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	26 124	26 124	26 124	26 124
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar	-350 757	-503 757	-669 757	-669 757
Volym				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	-1 251 124	-1 251 124	-1 251 124	-1 251 124
Förslag/beräknat anslag	6 599 000	6 446 000	6 280 000	6 280 000

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

Tabell 3.54 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Ingående åtaganden	59 964	52 333	150 000		
Nya åtaganden	52 333	142 000	99 800		
Infriade åtaganden	-59 964	-44 333	-99 800	-125 000	-25 000
Utestående åtaganden	52 333	150 000	150 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	232 000	150 000	150 000		

3.1.12 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

Tabell 3.53 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2009	Utfall	759 781	Anslags-sparande	277 886
2010	Anslag	1 007 504 ¹	Utgifts-prognos	566 098
2011	Förslag	342 374		
2012	Beräknat	291 530		
2013	Beräknat	263 000		
2014	Beräknat	262 500		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för kostnader för intervention, stöd i form av produktions-, konsumtions- och marknadsföringsbidrag, exportbidrag, fiberberedning samt omstruktureringsstöd för sockersektorn. Anslaget finansieras via EU-budgeten. Vissa s.k. tekniska kostnader till följd av offentlig lagring regleras dock under anslaget 1:13 *Finansiella korrigeringar m.m.*

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 avseende ramanslaget 1:12 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 125 000 000 kronor under 2012 och högst 25 000 000 kronor under 2013.

Regeringens överväganden

Medelsbehovet är liksom tidigare svårt att förutse då utgiftsprognoserna är mycket osäkra gällande produktion, priser och svängningar i växelkursen gentemot euron. De medel som tidigare fanns under detta anslag avseende stöd till biodling förs över till 1:24 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Anslaget minskas därför med 2,5 miljoner kronor.

Nivån på anslaget justeras ner fr.o.m. 2011 på grund av ny beräkningsmetod för anslaget som tar hänsyn till bl.a. förändringar i valutakursen.

Regeringen föreslår att 342 374 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 291 530 000 kronor, för 2013 till 263 000 000 kronor och för 2014 till 262 500 000 kronor.

Tabell 3.55 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:12 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 007 504	1 007 504	1 007 504	1 007 504
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-662 630	-713 474	-742 004	-745 004
Volym				
Överföring till/från andra anslag	-2 500	-2 500	-2 500	
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	342 374	291 530	263 000	262 500

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.13 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.

Tabell 3.56 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2009	Utfall	134 179	Anslags-sparande	6 755
2010	Anslag	50 472 ¹	Utgifts-prognos	41 675
2011	Förslag	75 472		
2012	Beräknat	75 472		
2013	Beräknat	75 472		
2014	Beräknat	75 472		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige förknippade med granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder och EU:s fiskefond. Vidare får anslaget användas för eventuella räntekostnader, rättegångskostnader, revisions- och kontrollkostnader förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den europeiska gemenskapen. Anslaget får även användas till skadestånd. Dessutom får anslaget belastas med s.k. tekniska kostnader för offentlig lagring i den mån ersättning inte erhålls från EU-budgeten.

Regeringens överväganden

Medelsbehovet på anslaget kan variera mycket mellan olika år. Det beror huvudsakligen på de eventuella finansiella korrigeringar som beslutas av Europeiska kommissionen.

Regeringen föreslår att 75 472 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Finansiella korrigeringar m.m.* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 75 472 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.57 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:13 Finansiella korrigeringar m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	75 472	75 472	75 472	75 472
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	75 472	75 472	75 472	75 472

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.14 1:14 Fiskeriverket

Tabell 3.58 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	155 666	Anslags-sparande	-356
2009	Utfall	155 666	Anslags-sparande	-356
2010	Anslag	167 759 ¹	Utgifts-prognos	163 665
2011	Förslag	84 715		
2012	Beräknat	0		
2013	Beräknat	0		
2014	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för Fiskeriverkets förvaltningskostnader. Anslaget får även användas för finansiering av kostnader i samband med avveckling av Fiskeriverket.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.59 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	40 943	41 050	-107
(varav tjänsteexport)	(8 781)	(8 875)	(-94)
Prognos 2010	37 937	37 937	0
(varav tjänsteexport)	(5 837)	(5 837)	(0)
Budget 2011	39 224	39 224	0
(varav tjänsteexport)	(6 041)	(6 041)	(0)

Avgiftsintäkterna får disponeras av Fiskeriverket.

Intäkterna i uppdragsverksamheten kommer från Fiskeriverkets undersökningsfartyg, utredningskontor och laboratorier.

Fiskeriverkets tjänsteexport hänförs till internationell konsultverksamhet, i första hand grundat på ett avtal med Sida och s.k. twinning-projekt inom ramen för EU:s förmedlemskapsstrategi.

Från och med den 1 juli 2011 föreslår regeringen att den nya myndigheten för havs- och vattenmiljö (dir. 2010:68) får disponera de avgifter och bidrag som för närvarande disponeras av Fiskeriverket.

Regeringens överväganden

Anslaget minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen har beslutat om inrättandet av en ny myndighet enligt direktivet för organisationskommittén Inrättande av en myndighet för havs- och vattenmiljö (dir. 2010:68). Myndigheten kommer att inleda sin verksamhet den 1 juli 2011 under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Merparten av Fiskeriverkets verksamhet kommer att ingå i den nya myndigheten varför Fiskeriverket kommer att avvecklas den 30 juni 2011. Med anledning av detta överförs för 2011 från anslaget 8,5 miljoner kronor till anslaget 1:9 *Statens jordbruksverk*, 1,7 miljoner kronor till det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 4:1 *Regeringskansliet* samt 74,5 miljoner kronor till det under utgiftsområde 20 Allmän miljö och naturvård uppförda anslaget 1:17 *Havs- och vattenmiljömyndigheten*. Från och med 2012 är motsvarande belopp 17 miljoner kronor till 1:9 *Statens jordbruksverk*, 3,4 miljoner kronor till 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och resterande medel på anslaget till 1:17 *Havs- och vattenmiljömyndigheten*.

Regeringen föreslår att 84 715 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Fiskeriverket* för 2011. Från och med 2012 upphör anslaget .

Tabell 3.60 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:14 Fiskeriverket

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	168 359	168 359	168 359	168 359
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 171	2 849	5 247	9 198
Beslut		-16 781	-17 016	-17 403
Överföring till/från andra anslag	-84 815	-154 427	-156 591	-160 154
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	84 715	0	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

Anslaget används framför allt för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för strukturåtgärder inom fiskerinäringen. Anslaget kan även användas för medfinansiering av andra projekt som ligger i linje med strukturprogrammen.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 avseende anslaget 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 000 000 kronor 2012 och högst 3 000 000 kronor 2013.

3.1.15 1:15 Strukturstöd till fisket m.m.

Tabell 3.61 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2009	Utfall	14 939		34 922
2010	Anslag	28 000 ¹	Utgifts- prognos	39 148
2011	Förslag	28 000		
2012	Beräknat	28 000		
2013	Beräknat	28 000		
2014	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Tabell 3.62 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Ingående åtaganden	36 538	28 000	13 180		
Nya åtaganden	26 847	11 711	17 531		
Infriade åtaganden	-35 385	-26 531	-11 711	-16 000	-3 000
Utestående åtaganden	28 000	13 180	19 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	28 000	23 000	19 000		

Regeringens överväganden

Det svenska programmet för fiskerinäringen avseende perioden 2007–2013, Europeiska fiskerifonden, EFF, började genomföras under 2008. Finansieringen från EFF uppgår till totalt närmare 55 miljoner euro. Över sjuårsperioden blir den genomsnittliga årliga budgetramen cirka 7,8 miljoner euro. För att få hela Sveriges tilldelning från EU-budgeten måste nationell medfinansiering med motsvarande belopp, dvs. 50 procent nationell offentlig medfinansiering, tillföras programmet, vilket ger programmet en total årlig budget på cirka 140 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 28 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.* för 2011. För 2012 och 2013 beräknas anslaget till 28 000 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.63 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.*

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	28 000	28 000	28 000	28 000
Förändring till följd av:				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				-28 000
Förslag/beräknat anslag	28 000	28 000	28 000	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.16 1:16 Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.

Tabell 3.64 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	68 158	133 845	
2010	Anslag	70 000 ¹		132 270
2011	Förslag	70 000		
2012	Beräknat	70 000		
2013	Beräknat	70 000		
2014	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget ändamål är att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av strukturstöd till fisket m.m. som redovisas under anslaget 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.* Sverige har tilldelats närmare 55 miljoner euro från Europeiska fiskerifonden under programperioden 2007–2013.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 avseende anslaget 1:16 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* godkänna stöd som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 42 000 000 kronor 2012 och högst 23 000 000 kronor under 2013.

Tabell 3.65 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Ingående åtaganden	51 987	74 385	70 403		
Nya åtaganden	91 368	50 922	45 519		
Infriade åtaganden	-68 970	-54 904	-50 922	-42 000	-23 000
Utestående åtaganden	74 385	70 403	65 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	95 000	97 000	65 000		

Regeringens överväganden

Nationell medfinansiering sker under anslaget 1:15 *Strukturstöd till fisket m.m.*

Regeringen föreslår att 70 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.* för 2011. För 2012 och 2013 beräknas anslaget till 70 000 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.66 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:16 *Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.*

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	70 000	70 000	70 000	70 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				-70 000
Förslag/beräknat anslag	70 000	70 000	70 000	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.17 1:17 Fiskevård

Tabell 3.67 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2009	Utfall	27 838	Anslags-sparande	-201
2010	Anslag	24 832 ¹	Utgifts-prognos	24 081
2011	Förslag	12 416		
2012	Beräknat	0		
2013	Beräknat	0		
2014	Beräknat	0		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för bl.a. bildande av fiskevårdsområden, fisketillsyn, främjande av den biologiska mångfalden och biotopvård, insatser för bevarandet av hotade arter samt utsättning av fisk.

Anslaget används även till fiskevård främst i allmänna och enskilda vatten med fritt handredskapsfiske i kustområden och i sjöarna Vänern, Vättern, Hjälmaren, Mälaren samt Storsjön i Jämtland.

Allmän fiskevård finansieras för närvarande delvis av anslaget för fiskevård men också av vattenavgiftsmedel i enlighet med vattendomar.

Regeringens överväganden

Regeringen har beslutat om inrättandet av en ny myndighet enligt direktivet för organisationskommittén Inrättande av en myndighet för havs- och vattenmiljö (dir. 2010:68). Myndigheten kommer att inleda sin verksamhet den 1 juli 2011 under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård varvid anslaget 1:17 *Fiskevård* flyttas till detta utgiftsområde. Med anledning av detta överförs 12,4 miljoner kronor 2011 och 24,8 miljoner kronor per år fr.o.m. 2012 till det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslaget 1:12 *Åtgärder för havs- och vattenmiljö*.

Regeringen föreslår att 12 416 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Fiskevård* för 2011. Från och med 2012 upphör anslaget.

Tabell 3.68 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1.17 *Fiskevård*

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	24 832	24 832	24 832	24 832
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	-12 416	-24 832	-24 832	-24 832
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	12 416	0	0	0

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.18 1:18 Livsmedelsverket

Tabell 3.69 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2009	Utfall	190 437	Anslags- sparande	4 159
2010	Anslag	200 292 ¹	Utgifts- prognos	199 886
2011	Förslag	205 017		
2012	Beräknat	199 660 ²		
2013	Beräknat	202 458 ³		
2014	Beräknat	206 809 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 197 733 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 197 733 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 197 479 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för Livsmedelsverkets förvaltningskostnader. Livsmedelsverket ska som central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor i konsumenternas intresse arbeta aktivt för säkra livsmedel, redlighet i livsmedels- hanteringen och bra matvanor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.70 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009		180 340	191 319	-10 979
Prognos 2010		192 855	194 995	-2 140
Budget 2011		194 000	197 000	-3 000

Tabell 3.71 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	11 234	9 867	1 367
(varav tjänsteexport)	(3 103)	(2 955)	(148)
Prognos 2010	8 508	9 081	-573
(varav tjänsteexport)	(3 099)	(3 042)	(57)
Budget 2011	8 600	8 700	-100
(varav tjänsteexport)	(3 200)	(3 100)	100

Avgiftsintäkterna får disponeras av Livsmedels-
verket.

Regeringens överväganden

Som en del av regeringens prioritering av Sverige – det nya matlandet fortsätter satsningen med nedsatta avgifter för köttkontroll vid främst småskalig slakt. För detta föreslås att anslaget tillförs 12 miljoner kronor från 2011. Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 2 miljoner kronor för rådgivning till livsmedelsföretag. Från 2012 tillförs anslaget 2,5 miljoner kronor för att fortsätta satsningen på landsgodkännande vid livsmedelsexport.

Anslaget minskas med 100 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhets-
stödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att 205 017 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Livsmedelsverket* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 199 660 000 kronor, för 2013 till 202 458 000 kronor och för 2014 till 206 809 000 kronor.

Tabell 3.72 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:18 Livsmedelsverket

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	200 292	200 292	200 292	200 292
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	284	2 239	5 077	9 760
Beslut	4 541	-2 770	-2 809	-2 873
Överföring till/från andra anslag	-100	-101	-102	-105
Övrigt ³				-266
Förslag/ beräknat anslag	205 017	199 660	202 458	206 809

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.19 1:19 Livsmedelsstatistik**Tabell 3.73 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

2009	Utfall	23 992	Anslags- sparande	328
2010	Anslag	24 935 ¹	Utgifts- prognos	25 090
2011	Förslag	23 287		
2012	Beräknat	23 537 ²		
2013	Beräknat	23 875 ³		
2014	Beräknat	24 371 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 286 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 287 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 254 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för statistik inom jordbruksområdet, inklusive kostnader för en statistisk årsbok inom jordbruks- och livsmedelsområdet samt sammanställningar av statistik i senare led i livsmedelskedjan. I anslaget ingår även framtagandet av statistik över prisutvecklingen i konsument- och producentleden på jordbruksprodukter.

Regeringens överväganden

Som det föreslogs i budgetpropositionen för 2010 minskas anslaget med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2011 för att tillföras anslaget 1:28 *Främjande av rennäringen*.

Regeringen föreslår att 23 287 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Livsmedelsstatistik* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 23 537 000 kronor, för 2013 till 23 875 000 kronor och för 2014 till 24 371 000 kronor.

Tabell 3.74 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:19 Livsmedelsstatistik

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010 ¹	24 935	24 935	24 935	24 935
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	352	624	990	1 566
Beslut	-2 000	-2 022	-2 050	-2 096
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-34
Förslag/beräknat anslag	23 287	23 537	23 875	24 371

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.20 1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik från EU-budgeten**Tabell 3.75 Anslagsutveckling**

Tusental kronor

2009	Utfall	6 500	Anslags- sparande	1 077
2010	Anslag	7 356 ¹	Utgifts- prognos	7 192
2011	Förslag	7 356		
2012	Beräknat	7 356		
2013	Beräknat	7 356		
2014	Beräknat	7 356		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för EU:s finansiering av jordbruks- och livsmedelsstatistik och EU:s årliga bokföringsundersökning och strukturstatistik. Enligt rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 ska i varje medlemsland särskilda gemenskapsundersökningar om företagsstrukturen i jordbruket genomföras 2010, 2013 och 2016.

Regeringens övervägande

Regeringen föreslår att 7 356 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 7 356 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.76 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:20 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	7 356	7 356	7 356	7 356
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	7 356	7 356	7 356	7 356

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.21 1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tabell 3.77 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2009	Utfall	39 569		15 839
2010	Anslag	53 980 ¹	Utgifts-prognos	61 144
2011	Förslag	103 410		
2012	Beräknat	88 410		
2013	Beräknat	88 410		
2014	Beräknat	88 410		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Tabell 3.78 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	10 406	8 860	6 635		
Nya åtaganden	8 860	6 635	2 000		
Infriade åtaganden	-10 406	-8 860	-6 635	-2 000	
Utestående åtaganden	8 860	6 635	2 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	17 000	10 000	2 000		

Anslaget används för åtgärder inom livsmedelsområdet, främst för att främja exporten av svenska livsmedel och för regional utveckling av livsmedelsförädling. Anslaget används även till stöd för marknadsföring och deltagande i mässor samt stöd till projektverksamhet med syfte att öka kompetens och utveckla produkter, processer, teknik och logistiklösningar med anknytning till livsmedelsförädling enligt förordningen (2008:80) om stöd till insatser på livsmedelsområdet. Anslaget finansierar åtgärder inom ramen för Sverige – det nya matlandet. Vidare får anslaget användas för kommunikationsinsatser och för satsningar på mat inom offentlig sektor.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen bör bemyndigas att under 2011 för ramanslaget 1:21 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 000 000 kronor under 2012.

Regeringens överväganden

År 2011 ökas anslaget med 66 miljoner kronor, 2012–2014 ökas anslaget med 63,5 miljoner kronor som en del av satsningen Sverige – det nya matlandet.

Regeringen föreslår att 103 410 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 88 410 000 kronor, för respektive år.

Tabell 3.79 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:21 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	53 980	53 980	53 980	53 980
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	49 430	34 430	34 430	34 430
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	103 410	88 410	88 410	88 410

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.22 1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tabell 3.80 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2009	Utfall	47 528		1 550
2010	Anslag	43 866 ¹	Utgifts-prognos	43 360
2011	Förslag	42 866		
2012	Beräknat	41 866		
2013	Beräknat	41 866		
2014	Beräknat	41 866		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål är huvudsakligen att finansiera kostnader för medlemskap i internationella organisationer inom Jordbruksdepartementets ansvarsområde. Den dominerande posten är kostnaden för Sveriges medlemskap i FAO, FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation.

Anslaget används även för kostnader i samband med obligatoriskt deltagande i vissa internationella möten och konferenser. En del av

anslaget avser kostnader för EU:s regionala rådgivande nämnder inom fiskeripolitiken, nordiskt samarbete samt bilateralt forskarutbyte med länder i Central- och Östeuropa, utvecklings- och Newly Industrialised Countries-länder.

Regeringens överväganden

Avgiften till FAO har ökat till följd av beslut inom organisationen att öka medlemsavgiften från sina medlemmar. Dessutom påverkas kostnaderna för avgiften av rådande valutakurser. Regeringen föreslår därför att anslaget tillförs 1 miljon kronor 2011.

Regeringen föreslår att 42 866 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 41 866 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.81 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:22 Bidrag till vissa internationella organisationer

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	43 866	43 866	43 866	43 866
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	42 866	41 866	41 866	41 866

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.23 1:23 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 3.82 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2009	Utfall	2 414 236		2 129 401
2010	Anslag	2 952 431 ¹	Utgifts-prognos	2 771 098
2011	Förslag	3 380 698		
2012	Beräknat	3 133 451		
2013	Beräknat	2 555 018		
2014	Beräknat	2 912 009		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för nationell medfinansiering av åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013 inklusive kvarvarande utbetalningar från programperioden 2000–2006.

Anslaget används för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige enligt förordningen (1996:93) om nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige. Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel från 2009 återförs och finansieras inom anslaget. Slutligen används anslaget för medfinansiering av EU:s program för stöd till biodling. Kommande period gäller för 2011–2013.

En mindre del av anslaget används för uppföljning, utvärdering, administration och kontroll av verksamheten under anslaget.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Det innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:23 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 041 415 000 kronor under 2012, högst 1 000 000 000 kronor under 2013 och högst 660 585 000 kronor under perioden 2014–2015.

Tabell 3.83 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	4 196 835	3 574 826	4 000 000		
Nya åtaganden	1 355 964	2 408 277	1 783 368		
Infriade åtaganden	1 977 973	1 983 103	2 081 368	-2 041 415	-1 660 585
Utestående åtaganden	3 574 826	4 000 000	3 702 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 000 000	4 000 000	3 702 000		

Regeringens överväganden

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling tilldelats totalt knappt 2 miljarder euro för landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013. Växelkursen i programmet är fastlagd till 9 kronor/euro. Landsbygdsprogrammet medfinansieras nationellt inom ramar som anges i EU:s landsbygdsförordning och som preciseras i programmet.

I anslagsberäkningen ingår att skatterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel kommer att återföras under 2011. Regeringen föreslår att dessa skatter används för ändamål som främjar en hållbar ekonomisk och miljömässig utveckling av svenskt jordbruk.

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden tilldelats totalt cirka 730 000 euro för stöd för biodling för perioden 2011–2013. Programmet medfinansieras till hälften nationellt.

Regeringen avser att fr.o.m. budgetåret 2011 förändra principen för budgetering av fleråriga EU-relaterade verksamheter med anslag på statsbudgeten. Detta berör anslag 1:23 *Åtgärder för landsbygdsens miljö och struktur* avseende medfinansiering av landsbygdsprogrammet. Programmen har i flera fall kommit igång senare än beräknat vilket förskjuter utgifterna framåt i tiden med stora anslagsbehållningar som följd. Regeringen föreslår nu att denna budgeteringsprincip ersätts med att riksdagen istället anvisar medel för att täcka de utgifter som bedöms bli redovisade mot anslaget. Förändringarna är av teknisk karaktär och förväntas inte påverka verksamhetens villkor eller omfattning.

Regeringen föreslår att 3 380 698 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Åtgärder för landsbygdsens miljö och struktur* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 3 133 451 000 kronor, för 2013 till 2 555 018 000 kronor och för 2014 till 2 912 009 000 kronor.

Tabell 3.84 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:23 Åtgärder för landsbygdsens miljö och struktur

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	2 965 931	2 965 931	2 965 931	2 965 931
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut		-200 000	-200 000	1 928 162
Överföring till/från andra anslag	1 775	1 775	1 775	
Övrigt	412 992	365 745	-212 688	-1 982 084
Förslag/beräknat anslag	3 380 698	3 133 451	2 555 018	2 912 009

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.24 1:24 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdsens miljö och struktur

Tabell 3.85 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Totalt
2009	Utfall	1 724 143	Anslags-sparande	2 134 652
2010	Anslag	2 654 546 ¹	Utgifts-prognos	2 587 055
2011	Förslag	3 242 895		
2012	Beräknat	2 985 447		
2013	Beräknat	2 780 043		
2014	Beräknat	2 499 468		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för åtgärder inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram 2007–2013 motsvarande EU:s finansiering av detta program. Finansiering sker via Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Anslaget används även för EU:s program för stöd till biodling. Programmet finansieras av Europeiska jordbruksfonden.

Tabell 3.86 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	3 784 923	3 657 536	4 322 000		
Nya åtaganden	1 451 964	2 723 071	1 747 416		
Infriade åtaganden	1 579 351	2 058 607	2 269 416	-2 134 014	-1 665 986
Utestående åtaganden	3 657 536	4 322 000	3 800 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 000 000	4 322 000	3 800 000		

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2010 för ramanslaget 1:24 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 134 014 000 kronor under 2012, högst 1 000 000 000 kronor under 2013 och högst 665 986 000 kronor under perioden 2014–2015.

Regeringens överväganden

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling tilldelats totalt knappt 2 miljarder euro för landsbygdsprogrammet för perioden 2007–2013. Växelkursen i programmet är fastlagd till 9 kronor/euro.

Sverige har från Europeiska jordbruksfonden tilldelats totalt cirka 730 000 euro för stöd för biodling för perioden 2011–2013.

Regeringen avser att fr.o.m. budgetåret 2011 förändra principen för budgetering av fleråriga EU-relaterade verksamheter med anslag på statsbudgeten. Detta berör anslag 1:24 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Programmen har i flera fall kommit igång senare än beräknat vilket förskjuter utgifterna framåt i tiden med stora anslagsbehållningar som följd. Regeringen föreslår nu att denna budgeteringsprincip ersätts med att riksdagen istället anvisar medel för att täcka de utgifter som bedöms bli redovisade mot ansla-

get. Förändringarna är av teknisk karaktär och förväntas inte påverka verksamhetens villkor eller omfattning.

Regeringen föreslår att 3 242 895 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 2 985 447 000 kronor, för 2013 till 2 780 043 000 kronor och för 2014 till 2 499 468 000 kronor.

Tabell 3.87 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:24 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	2 654 546	2 654 546	2 654 546	2 654 546
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut			-81 359	-3 387 946
Överföring till/från andra anslag	2 500	2 500	2 500	
Övrigt	585 849	328 401	204 356	3 232 868
Förslag/beräknat anslag	3 242 895	2 985 447	2 780 043	2 499 468

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.25 1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tabell 3.88 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2009	Utfall	24 204	Anslags- sparande	4 338
2010	Anslag	22 830 ¹	Utgifts- prognos	22 320
2011	Förslag	26 830		
2012	Beräknat	30 330		
2013	Beräknat	29 330		
2014	Beräknat	27 830		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används för försöks- och utvecklingsverksamhet i syfte att styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnärläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av växtskyddsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden, för ekologiskt jordbruk samt för klimatinsatser och insatser för effektivare energianvändning inom de areella näringarna. Anslaget får likaså användas för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom för effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Regeringens överväganden

Resultaten från verksamheten ligger bl.a. till grund för rådgivning, information och utbildning riktad till jordbrukare, lagstiftning på området samt framtagande och utveckling av insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 3 miljoner kronor 2011 och 5 miljoner kronor 2012–2014 för en omställningspremie från fossila till icke-fossila bränslen i jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner. Vidare föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 miljoner kronor 2011, 2,5 miljoner kronor 2012 och 1,5 miljoner kronor 2013 för energieffektivisering inom de areella näringarna.

Regeringen föreslår att 26 830 000 kronor anvisas under anslaget 1:25 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 30 330 000 kronor, för 2013 till 29 330 000 kronor och för 2014 till 27 830 000 kronor.

Tabell 3.89 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:25 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	22 830	22 830	22 830	22 830
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	4 000	7 500	6 500	5 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	26 830	30 330	29 330	27 830

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.26 1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tabell 3.90 Anslagsutveckling

Tusental kronor

2009	Utfall	4 116	Anslags- sparande	0
2010	Anslag	4 116 ¹	Utgifts- prognos	4 116
2011	Förslag	2 616		
2012	Beräknat	2 616		
2013	Beräknat	2 616		
2014	Beräknat	2 616		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Från anslaget betalas bidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering (omtryckt 1988:999). Från och med 2006 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas, Västra Götalands samt delar av Värmlands län.

Regeringens överväganden

Som det föreslogs i budgetpropositionen för 2010 minskas anslaget med 1,5 miljoner kronor fr.o.m. 2011 för att tillföras anslaget 1:28 *Främjande av rennäringen m.m.*

Regeringen föreslår att 2 616 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 2 616 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.91 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:26 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	4 116	4 116	4 116	4 116
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	2 616	2 616	2 616	2 616

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.27 1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Tabell 3.92 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009		1 529	0
2010	Anslag	1 529 ¹	1 529
2011	Förslag	1 029	
2012	Beräknat	1 029	
2013	Beräknat	1 029	
2014	Beräknat	1 029	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används i huvudsak för bidrag till underhåll, upprustning och investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar på fjällägenheter. Vidare ska anslaget dessutom täcka avvecklingsbidrag och avträdesersättning till arrendatorer m.m.

Frågor om nedläggning av fjällägenheter prövas av Jordbruksverket medan upplåtelse beslutas av länsstyrelsen.

Regeringens överväganden

Som det föreslogs i budgetpropositionen för 2010 minskas anslaget med 500 000 kronor fr.o.m. 2011 för att tillföras anslaget 1:28 *Främjande av rennäringsen m.m.*

Regeringen föreslår att 1 029 000 kronor anvisas under anslaget 1:27 *Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.* för 2011. För 2012, 2013 och

2014 beräknas anslaget till 1 029 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.93 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:27 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 529	1 529	1 529	1 529
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-500	-500	-500	-500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 029	1 029	1 029	1 029

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.28 1:28 Främjande av rennäringsen m.m.

Tabell 3.94 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009		55 446	-4 227
2010	Anslag	105 371 ¹	102 109
2011	Förslag	117 915	
2012	Beräknat	107 915 ²	
2013	Beräknat	107 915 ³	
2014	Beräknat	107 915 ⁴	

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Anslaget används även till åtgärder för att främja rennäringsen i form av:

- underhåll eller rivning av vissa riksgränsstängsel och renskötselanslagningar som staten har underhållsansvar för,
- statens del av kostnaderna för redovisning av markanvändningen, riksintressen och marker som är värdefulla för renskötseln, natur- och kulturmiljövården,
- utveckling av företagsregistret för rennäringsen,
- bidrag enligt 35 b § rennäringsförordningen (1993:384),
- pristöd till rennäringsen enligt förordningen (1986:255) om pristillägg på renkött,

- ersättning till följd av Tjernobylyolyckan enligt förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylyolyckan,
- kostnader för medling m.m. i tvister mellan samebyar och jordbrukare när det gäller konflikter på grund av renbetning på åkermark,
- katastrofskadeskydd enligt 35 a § rennärlingsförordningen,
- åtgärder för anpassning till ändrade klimatförhållanden samt
- övriga åtgärder för främjande av rennärlingen.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

En viss del av den verksamhet som finansieras av anslaget är åtgärder i form av projektstöd och medel till speciella satsningar för främjande av rennärlingen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2011 för ramanslaget 1:28 *Främjande av rennärlingen m.m.* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 000 000 kronor under 2012 och högst 3 300 000 kronor 2013.

Tabell 3.95 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013
Ingående åtaganden	5 350	7 433*	5 749		
Nya åtaganden	16 629	1 500	8 801		
Infriade åtaganden	-13 986	-3 185	-6 250	-5 000	-3 300
Utestående åtaganden	8 908	5 749	8 300		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	4 000	7 000	8 300		

* Ingående nyttjande av bemyndiganderamen har reviderats med 1 475 tkr.

Regeringens överväganden

Som det föreslogs i budgetpropositionen för 2010 tillförs anslaget 4 miljoner kronor 2011–2016 för kostnader som uppkommer till följd av den nya renbeteskonventionen. Vidare tillförs anslaget 4 miljoner kronor årligen från anslaget 1:8 *Ersättningar för viltskador m.m.* för bl.a. fortsatt studie av rovdjurens predation på ren.

Regeringen föreslår att 117 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:28 *Främjande av rennäringen m.m.* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 107 915 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.96 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:28 Främjande av rennäringen m.m.

Tusental kronor

	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	109 915	109 915	109 915	109 915
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	4 000	-6 000	-6 000	-6 000
Överföring till/från andra anslag	4 000	4 000	4 000	4 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	117 915	107 915	107 915	107 915

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.29 1:29 Sveriges lantbruksuniversitet

Tabell 3.97 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2009	Utfall	1 502 882	60	
2010	Anslag	1 624 236 ¹		1 624 296
2011	Förslag	1 653 413		
2012	Beräknat	1 637 068 ²		
2013	Beräknat	1 656 392 ³		
2014	Beräknat	1 691 459 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 621 018 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 617 577 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 615 333 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, forskning, och fortlöpande miljöanalys. Verksamheten bedrivs utifrån en sektorsroll som preciseras av fem ansvarsområden och

där varje ansvarsområde omfattar hela kedjan, från råvaruproduktion till färdig produkt på marknaden:

- kvalitet i livsmedelskedjan,
- djurhållning, djurhälsa och djurskydd,
- skog, skogsbruk och förädling av skogsråvaran,
- landsbygdsutveckling, rekreation och fritid samt
- landskapsplanering och markanvändning i tätorter och tätortsnära miljöer.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå bedrivs inom ett 50-tal olika utbildningsprogram.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.98 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2009	470 000	470 000	0
(varav tjänsteexport)	(9 000)	(9 000)	(0)
Prognos 2010	484 000	484 000	0
(varav tjänsteexport)	(9 000)	(9 000)	(0)
Budget 2011	499 000	499 000	0
(varav tjänsteexport)	(9 000)	(9 000)	(0)

Avgiftsintäkterna disponeras av SLU. Avgiftsintäkterna avser bl.a. forskningsuppdrag samt djursjukvård.

Regeringens överväganden

I enlighet med regeringens proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09: UbU4, rskr. 2008/09:160) föreslås anslaget för 2011 öka för forskning och forskarutbildning dels för strategiska forskningsområden med 2,3 miljoner kronor, dels som en förstärkning av basresursen med 13,2 miljoner kronor. Anslaget föreslås dessutom minska med 1,7 miljoner kronor som en följd av omfördelning mellan lärosätena baserat på kvalitetsindikatorerna externa medel samt vetenskapliga publikationer och citeringar. Anslaget föreslås således öka för forskning och forskarutbildning med 13,8 miljoner kronor.

Av medlen till strategiska forskningsområden i ovan nämnd proposition beräknas anslaget för 2012 öka med ytterligare 11,3 miljoner kronor för strategiska forskningsområden.

Enligt regeringens mening är det angeläget att utveckla biologisk bekämpning av skadeorganismer som ett alternativ till kemisk bekämpning samt att främja och sprida information om sådan bekämpning. Regeringen föreslår att 3 miljoner kronor anvisas för 2011 under anslaget för att inrätta ett samarbetsforum för forskare och intressenter för utveckling av alternativ till kemiska bekämpningsmedel. Fr.o.m. 2012 bör 5 miljoner kronor anvisas för ändamålet. Samarbetsforumet finansieras genom att medel överförs från anslaget 1:30 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning*.

Ett samnordiskt initiativ tas för utveckling av nya växtsorter som lämpar sig för ett förändrat nordiskt klimat. Utvecklingen ska ske i samarbete mellan stat och växtförädlingsnäring. Regeringen föreslår att 1,5 miljoner kronor per år under 2011–2014 avsätts för den svenska, statliga delen av samarbetsprojektet. SLU ansvarar nationellt för insatsen och tillser att den sker i samklang med övrig växtförädlingsforskning inom universitetet.

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 1 miljon kronor 2012 och med 2 miljoner kronor 2013 och 2014 för inrättandet av en skoglig behörighetsgivande förutbildning. För utbildningen ska bestämmelserna i förordningen (2007:432) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor tillämpas.

Anslaget beräknas minska med 4,5 miljoner kronor 2013 som en följd av införandet av studieavgifter för utomeuropeiska studenter.

Anslaget minskas med 280 000 kronor till följd av ändrad finansiering av verksamhetsstödet för den statliga budgetprocessen.

Regeringen föreslår att 1 653 413 000 kronor anvisas under anslaget 1:29 *Sveriges lantbruksuniversitet* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 1 637 068 000 kronor, för 2013 till 1 656 392 000 kronor och för 2014 till 1 691 459 000 kronor.

Tabell 3.99 Härledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:29 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 624 236	1 624 236	1 624 236	1 624 236
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	9 121	25 293	48 315	86 096
Beslut	8 817	-23 812	-27 668	-28 293
Överföring till/från andra anslag	12 973	13 101	13 284	13 584
Övrigt ³	-1 734	-1 751	-1 776	-4 165
Förslag/beräknat anslag	1 653 413	1 637 068	1 656 392	1 691 459

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) även till följd av beräknade samordningsvinster i samband med ett e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.30 1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tabell 3.100 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
2009	Utfall	380 602	Anslags-sparande	1 843
2010	Anslag	399 130 ¹	Utgifts-prognos	392 021
2011	Förslag	401 758		
2012	Beräknat	416 733 ²		
2013	Beräknat	351 219 ³		
2014	Beräknat	358 159 ⁴		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

² Motsvarar 412 450 tkr i 2011 års prisnivå.

³ Motsvarar 342 938 tkr i 2011 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 342 457 tkr i 2011 års prisnivå.

Anslagets används för stöd till forskning om de areella näringarna samt projektrelaterade kostnader i anslutning till sådan forskning som utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, vissa resor och seminarier samt informationsinsatser. Anslaget används också till att finansiera med näringen samfinansierad forskning som omfattar jordbruksteknisk forskning, viss skogsforskning,

trädgårdsforskning samt växtförädling. Förvaltningsanslaget redovisas under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård under anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader* och anslaget för forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande redovisas under anslaget 2:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* under samma utgiftsområde. En samlad resultatredovisning för politikområdet återfinns under politikområdet Forskningspolitik under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

För att underlätta planering, utlysning och genomförande av långsiktiga forskningsprojekt bör regeringen bemyndigas att under detta anslag ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 450 000 000 kronor under 2012, högst 400 000 000 kronor under 2013 och högst 350 000 000 kronor under perioden 2014–2016.

Tabell 3.101 Särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	Utfall 2009	Prognos 2010	Förslag 2011	Beräknat 2012	Beräknat 2013–
Ingående åtaganden	520 172	699 960	1 100 000		
Nya åtaganden	474 245	740 588	500 000		
Infriade åtaganden	-294 457	-340 548	-400 000	-450 000	-750 000
Utestående åtaganden	699 960	1 100 000	1 200 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 150 000	1 200 000	1 200 000		

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 3 miljoner kronor för 2011 och fr.o.m. 2012 med 5 miljoner kronor för att tillföras anslaget 1:29 Sveriges lantbruksuniversitet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 401 758 000 kronor anvisas under anslaget 1:30 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för 2011. För 2012 beräknas anslaget till 416 733 000 kronor, för 2013 till 351 219 000 kronor och för 2014 till 358 159 000 kronor.

Tabell 3.102 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:30 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	399 130	399 130	399 130	399 130
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 628	9 831	15 402	24 187
Beslut	-3 000	7 772	-63 313	-64 655
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³				-502
Förslag/ beräknat anslag	401 758	416 733	351 219	358 159

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2010 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2012–2014 är preliminär och kan komma att ändras.

³ Anslaget minskas (2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

3.1.31 1:31 Bidrag till skogs- och lantbruksakademien

Tabell 3.103 Anslagsutveckling

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Övrigt
2009	Utfall	1 427		0
2010	Anslag	1 427 ¹	Utgifts- prognos	1 427
2011	Förslag	1 427		
2012	Beräknat	1 427		
2013	Beräknat	1 427		

¹ Inklusive tilläggsbudgetar till statsbudgeten 2010 (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, prop. 2009/10:121, bet. 2009/10:FiU35) och förslag till tilläggsbudget i samband med denna proposition.

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet.

Anslaget används för att finansiera kostnader för akademiens ordinarie tjänstemän, ersättning åt skoglig expertis, bidrag till bibliotek, seminarier m.m. samt vissa kostnader för utländskt forskarutbyte och utländska forskarkontakter.

Regeringens överväganden

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) fungerar som diskussionsplattform för ledande företrädare inom den gröna sektorn. Under året har KSLA bedrivit en omfattande konferens- och seminarieverksamhet inom för de areella näringarna angelägna områden. Akademien fyller en viktig funktion som länk mellan forskning, näringsliv, övriga samhällsorgan och ideella organisationer.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 1 427 000 kronor anvisas under anslaget 1:31 *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för 2011. För 2012, 2013 och 2014 beräknas anslaget till 1 427 000 kronor för respektive år.

Tabell 3.104 Härlledning av anslagsnivån 2011–2014, för 1:31 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor				
	2011	2012	2013	2014
Anvisat 2010¹	1 427	1 427	1 427	1 427
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 427	1 427	1 427	1 427

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2009 (bet. 2009/10:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

3.1.32 Sametinget

Sametingets förvaltningsanslag redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslaget 3:1 *Sametinget*.